

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 44/ Leto 74 / 30. oktober 2019 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

Bo Celjska kotlina kdaj dočakala celovito sanacijo?

Konec minulega tedna se je začela težko pričakovana sanacija prvega od desetih izbranih igrišč ob celjskih vrtcih. A vprašanj, kako bo v prihodnje s sanacijo onesnažene Celjske kotline, ki jo nekateri primerjajo s Černobilom, s tem še ni konec. [str. 2-3](#)

Foto: SHERPA

INTERVJU

Tone Partljič, pisatelj, scenarist
in komediograf [str. 26-27](#)

POLZELA

Stanovalci se bojijo
industrijske cone [str. 6](#)

ZADETKI

»Otrokom sem dejal, naj gredo v banko po denar in ga vložijo v podjetje ter poskrbijo za svojo prihodnost.«

Jože Stakne, družinsko podjetje Dezziv

»Pogosto je rezultat energetske prenove bistveno nižja poraba energije na eni strani in poslabšanje bivalnih pogojev na drugi strani.«

Mag. Primož Praper iz podjetja Eutrip

»Edini prostor svobode je moja soba in v njej bel list papirja. Tam je doma Tone Partljič.«

Tone Partljič, pisatelj

»Alma M. Karlin se bo ponovno vrnila v mednarodno okolje. Na Dunaju se bosta srečala slovenski in avstrijski pogled na celjsko popotnico.«

Barbara Trnovec, kustosinja v Pokrajinskem muzeju Celje

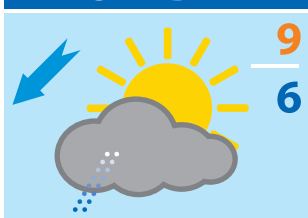

»Povpraševanje za vadbo je vedno večje, zato je tudi sedanja dvorana največja doslej. Ljudi v Celju očitno zanima boks.«

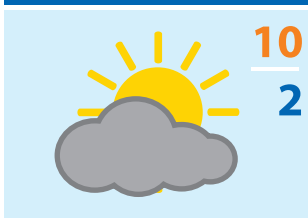
Sašo Pučko, predsednik in trener BK Intercom

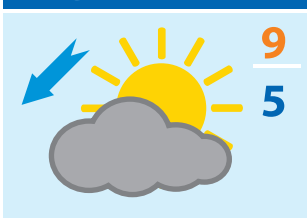
SREDA

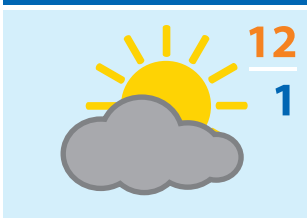
PETEK

ČETRTEK

SOBOTA

Vir: ARSO

Mnenje strokovnjaka: primerjava je pretirana

Je Celje res slovenski Černobil?

V zadnjem času so se v medijih, a tudi še na katerem drugem mestu v povezavi s stopnjo in posledicami onesnaženosti za zdravje ljudi pojavljajo navedbe, da je Celje slovenski Černobil. Takšno oznako smo nenazadnje slišali tudi v uvodu skupne novinarske konference civilnih iniciativ pod okriljem Odprtega Celja. Na njej so še enkrat opozorili na razsežnosti okoljskega onesnaženja v Celju in na nujnost takojšnjega ukrepanja. Ob (ponovnem) odzivu Mestne občine Celje na navedbe smo tudi pri strokovnjakih in pristojnih ustanovah preverili, ali je oznaka Celje – slovenski Černobil za okoljsko stanje na tem območju umestna.

ROBERT GORJANC

CIC: »Gre za okoljsko katastrofo«

Boris Šuštar iz Civilnih iniciativ Celja (CIC) je na omenjeni novinarski konferenci podal nekaj podatkov, ki pričajo o okoljski katastrofi Celja, kot je poimenoval stanje na tem področju, s katerim se ukvarja približno dvanaest let. »V tleh so prekoračene kritične mejne vrednosti snovi, ki ogrožajo zdravje ljudi: baker 842-krat, cink 250-krat, arzen 131-krat, svinec 84-krat, kadmij 50-krat, antimon 24-krat,« se je Šuštar skliceval na študijo podjetja Environ o onesnaženosti na območju nove cinkarne. To je po njegovih navedbah nesporno vsaj pol manj onesnaženo od območja Stare cinkarne.

»Teh 17 hektarjev Stare cinkarne predstavlja zagotovo daleč najbolj onesnaženo območje v Sloveniji, če ne v Evropi, kjer je do devetih metrov globine približno 1,5 milijona kubičnih metrov večinoma nevarnih odpadkov. Že v svoji študiji iz leta 2013 je Zavod za zdravstveno varstvo Celje (ZZV Celje) ob ugotovljenih 1.200 miligramih kadmija nesporno navedel, da se je treba reševanja problematike onesnaženosti Stare cinkarne lotiti takoj, celostno in naenkrat,« je povedal Šuštar.

V gradivu, ki smo ga od CIC prejeli pred novinarsko konferenco, je bilo tudi navedeno, »da so to območje strokovnjaki imenovali slovenski Černobil«, pri čemer v gradivu ti strokovnjaki niso imenovani. Gradivo še navaja, da je v Celjski kotlini

sedem tisoč hektarjev prekomerno onesnažene zemlje, od tega 2.800 hektarjev obdelovalne, na kateri vsa leta ljudje pridelujejo pridelke. »Torej ni več dvoma o tem, da bi to zadevo morali rešiti, ne pa izumljati toplo vodo, kar se gre lokalna oblast z nekimi projekti sanacije, ki niso sanacija. Te, ki se jih oni gredo, zagotovo ne preprečujejo izluževanja v podtalnico. Dovolj poveden je podatek, da je na območju nove cinkarne eden od vzorcev imel 120 do 130 tisoč mikrogramov/l cinka, ko bi država za zaščito okolja pri 800 mikrogramih morala ukrepati za zaščito podtalnice,« je še nadaljeval Šuštar.

Kontaminirano prašenje s tega območja, po navedbi CIC v omenjenem gradivu, prispeva tudi k emisijam prašnih delcev PM10 in PM2,5. Dokumenti, ki so jih pridobili iz EK, navajajo, da je v Celju 243 kg na dan izpustov PM10 iz industrije, 80 kg iz prometa in še 200 kg dnevno iz kurišč pozimi. To je na leto od 150 do 200 ton izpustov rakotvornih prašnih delcev PM10 in še 25 do 40 ton mnogo bolj nevarnih delcev PM2,5. Samo od višje sile, dežja in vetra smo odvisni, da dihamo manj onesnažen zrak!«

MOC: »Nismo krivci za okoljska bremena«

V Mestni občini Celje splošno prikazovanje, da je občina glavni krivec za okoljske probleme, odločno zavračajo, saj so stara bremena dediščina prejšnjih generacij. »Civilna iniciativa je vedno znova zelo glasna, da je treba nemudoma sanirati zemljišča Stare cinkarne, ne pove pa, kakšna ogromna finančna vlaganja so potrebna (grobe ocene predvidevajo približno 60 milijonov evrov), da bi območje uredili do meje sprejemljivosti,« so v odzivu na novinarsko konferenco zapisali v celjski občini.

Kot so še na navedli, se MOC že vrsto let zaveda in opozarja državo, da je sanacija Celjske kotline nujna, da gre za obsežen in celovit projekt, ki ga lokalna skupnost sama ne zmore izpeljati. »Leta 2013 in 2015 sta bili na ministrstvu za okolje in prostor ustanovljeni dve delovni skupini za pripravo ukrepov za sanacijo Celjske kotline. Ukrepi niso bili pripravljeni. Kot so nam takrat pojasnili na ministrstvu, se to ni zgodilo zaradi pomanjkljive zakonodaje. To je bil vzrok, da Mestna občina Celje pri sa-

»Primerjava našega mesta s Černobilom, kjer se je zgodila najhujša nesreča v zgodovini jedrske energije, je zastrašujoča, absurda in povsem neprimerna. Senzacionalistične primerjave s Černobilom strašijo ljudi in v ničemer ne prispevajo k prizadevanjem za čistejšo okolje in k izboljšanju stanja v Celju in okolici,« so se na primerjave s Černobilom odzvali na Mestni občini Celje.

»Primerjava s Černobilom je zagotovo pretirana«

Dr. Helena Grčman, predstojnica Katedre za pedologijo in varstvo okolja na Biotehniški fakulteti UL:

»Primerjava onesnaženosti Celja s Černobilom je zagotovo pretirana. Katastrofa v Černobilu je imela bistveno hujše in prostorsko obsežnejše posledice, kot so v Celju. Lahko rečem, da bi se morali, tako kot smo se po nesreči v Černobilu, strezniti in spoznati, da imajo naši posegi v okolje lahko dolgoročne posledice, ki jih ni mogoče rešiti čez noč.

V Celju torej glede vpliva na zdravje tako hudo kot v Černobilu ni. So pa problemi, ki jih lahko obvladamo samo z dobrimi strategijami, treznimi odločitvami, z vestnim ravnanjem vseh vpletenih in ozaveščenostjo prebivalcev. Strašenje ljudi in grožnje zagotovo ne pripomorejo k temu, saj vodijo v paniko, ki ponavadi ne daje treznih odločitev in ravnanj, predvsem pa oddaljujejo tiste, ki bi morali za reševanje problemov stopiti skupaj, torej občane, civilno iniciativo, občino, državo.

Onesnaženost tal v Celju je večplasten problem. Gre za razpršeno onesnaženje, ki zajema precejšen del širše Celjske kotline, a je stopnja onesnaženosti nižja, ter za točkovno onesnaženost zaradi uporabe žlindre in drugih talilniških odpadkov kot gradbenega in nasipnega materiala pri gradnji stanovanjskih in drugih zgradb v preteklih obdobjih, kjer

so koncentracije večje. Soočamo pa se tudi z močno onesnaženim območjem Stare cinkarne.

Onesnaženost žal razširjamo tudi danes pri razvažanju zemlje, ki nastane pri gradbenih delih, z ene na drugo lokacijo po mestu, izven mesta in celo izven meja občine. Za vsako od teh območij je treba poiskati primerno rešitev.

Če se v primeru Černobila nismo mogli zavarovati pred sevanjem, se v primeru onesnaženosti tal lahko zavarujemo pred vplivom potencialno toksičnih kovin, če preprečimo stik z njimi. Kako? Potrebujemo dobro strategijo ravnanja z zemljinami pri vseh gradbenih delih v mestu (ukrepi proti prašenju, sledljivost premikanja zemljin, urejene površine za začasno ali trajno deponiranje onesnaženih zemljin). Vzdrževati moramo travno rušo v parkih in na drugih javnih površinah, sanirati in urediti otroška igrišča, prilagoditi vrtnarjenje na domačih vrtovih, slediti dobrim praksam pri kmetijski obdelavi tal in preiščeno reševati problem Stare cinkarne.

Za vse to potrebujemo zavedanje, znanje in sodelovanje vseh, tako občanov kot odločevalcev na lokalni in državni ravni. Interes za skupno dobro mora preseči interese posameznikov tudi v primeru reševanja okoljskih problemov. Nekaj lahko naredi že vsak posameznik, ključna pa je tudi volja odločevalcev. Podobno kot v boju za podnebno pravičnost.»

Območje Stare cinkarne

»Primerjava se nam nikakor ne zdi primerna, saj je bilo v primeru Černobila govora o nesreči velikih razsežnosti v jedrskem objektu, medtem ko so v Celju posledice rednega obratovanja Cinkarne Celje in drugih industrijskih obratov v preteklosti in danes,« so zapisali na ministrstvu za okolje. Glede na svoje pristojnosti so navedli lokalne in globalne radiološke posledice jedrske nesreče v Černobilu za okolje in zdravje ljudi. »Glavna posledica na zdravje ljudi v bližini jedrske nesreče je bilo povečanje števila obolelih za rakom ščitnice. Nekaj delavcev, ki so sodelovali pri sanaciji jedrske nesreče, je umrlo kmalu po dogodku zaradi izpostavljenosti zelo visokim sevanjem, pri drugih pa so bile opazne bolezni, kot so levkemija, tumorji in bolezni obtočil, ki se razvijejo v daljšem obdobju, tudi po več letih po izpostavljenosti radioaktivnemu sevanju.«

naciji onesnaženih tal ni bila deležna finančne in strokovne pomoči. Mežiška dolina na primer dobiva državno pomoč že od leta 2007.«

Območje Stare cinkarne, na katerem je od leta 1875 do

1990 obratovala metalurško-kemična industrija Cinkarne Celje, je veliko približno sedemnajst hektarjev. »Od leta 2002, ko je Mestna občina Celje to območje, onesnaženo s težkimi kovinami, prevzela v

posest, si prizadevamo, da bi ga postopoma reurbanizirali. Ko smo v letih 2007 in 2008 za potrebe širitve Tehnopolisa gradili komunalno opremo, je med gradbenimi deli nastalo približno 15 tisoč kubičnih

metrov zemeljskih izkopov, ki so bili zaradi visokih vsebnosti onesnažil uvrščeni med nevarne odpadke. Sanacija z uporabo imobilizacije s kalcitnim pepelom nas je stala malo več kot milijon evrov.

Ta postopek se je izkazal za uspešnega.« Leta 2016 se je Mestna občina Celje pridružila projektu GreenerSites in s pomočjo evropskih sredstev poskusno izvedla še druge različne metode, ki so primer-

ne za reurbanizacijo Stare cinkarne. »Preizkušene metode so nam lahko v pomoč tudi pri načrtovanju in urejanju drugih območij,« so še zapisali v MOC.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

»Ne zgolj vrtčevska, sanirati je treba vsa igrišča«

Konec minulega tedna se je začela težko pričakovana sanacija prvega od desetih izbranih igrišč ob celjskih vrtcih. Onesnaženo zemljinno, ki predstavlja nenevaren gradbeni odpadke, bo izvajalec sanacijskih del, ljubljansko podjetje Inkaing, odvažal neposredno v kamnolom v Andraž nad Polzelo. Koncesionar kamnoloma, podjetje Nerinvest, bo ta material uporabljal za sanacijo brezín kamnoloma.

Že sredi tedna so delavci podjetja Inkaing izvedli pripravljala dela. Okoli vrtca so postavili ograjo, odstranili igrala in pohodne plošče. Konec tedna so začeli izkopavati s težkimi kovinami onesnaženo zemljo in jo voziti neposredno v kamnolom. Kot je pojasnil Matjaž Jerala, direktor podjetja, ki ga je na razpisu izbralo ministrstvo, bodo z območja enote Mavrica Vrtca Anice Černejeve odkopali za približno 800 kubičnih metrov zemljine. »Zemljino bomo izkopali do globine 50 centimetrov, nato bomo vgradili tamponski sloj debeline 20 centimetrov in še 30 centimetrov pregledane, neoporečne zemljine, na kateri bo dobro uspevala

trava,« je pojasnil Jerala. Neoporečno zemljo bodo v Celje pripeljali z Gorenjske.

Na gradbišču bodo v času del veljali določeni poostrejeni ukrepi, s katerimi bo izvajalec preprečil širjenje onesnažene zemlje v okolje. A kot pravi Jerala, je trenutno vreme takšno, da povečanega prašenja ne bo. Kljub temu bi bilo bolje, da bližnji stanovalci v času del zaprejo okna. Ob tem je poudaril, da bodo zemljo izkopali in odpeljali v času, ko otrok ne bo v vrtcu. V tem tednu je enota vrtca zaprta, po jesenskih počitnicah se bodo otroci vrnili v igralnice, delavci pa bodo lahko delali zgolj v popoldanskem času.

Zemlja je onesnažena povsod

Glede na to, da je zemlja prekomerno onesnažena tudi na vseh okoliških blokovskih igriščih, se mnogi sprašujejo o smislu menjave zemljine pri vrtcu. »Če bi v Celju na domačem vrtu želeli posaditi jablano, bi zakopali v enak material, o kakršnem se zdaj tukaj pogovarjamo,« je situacijo orisal Jerala. A kot zagotavljajo na okoljskem ministrstvu, je ureditev desetih

vrtčevskih igrišč in igrišča na Savinjskem nabrežju, ki ga bo prav tako sanirala država, zgolj začetek.

Začetek del si je minuli petek ogledala tudi celjska poslanka iz vrst SMC Janja Sluga, ki je dejala: »V ostalih občinah vrtce

sanirajo lokalne skupnosti. Tukaj je sanacijo prevzela država, ker posluha celjske občine ni bilo. Zato bi pričakovala, da v

času, ko vrtce sanira država, občina poskrbi za vsa ostala igrišča v svoji last.«

LKK, foto: SHERPA

V petek popoldne so delavci podjetja Inkaing pripravili vse za izkop in odvoz onesnažene zemljine. Začetka najzahtevnejšega dela projekta, izkopa, se je udeležil tudi državni sekretar Marko Maver, ki je poudaril, da je vesel, da se je sanacija vrtcev začela, saj je varnost otrok na prvem mestu. Po časovnem načrtu morajo biti dela pri enotah Mavrica in Ringa raja končana v 130 dneh po podpisu pogodbe, predvidoma do konca februarja prihodnje leto.

Podjetje Adheziv je s svojo ponudbo pogosto prvo na tržišču

Odličen atlet, ki je postal uspešen poslovnež

Podjetje Adheziv iz Primoža pri Šentjurja, ki se ukvarja z označevanjem v industriji, ima svoje niti razpredene široko po svetu in je eno tistih podjetij, ki je zaradi svoje zanesljivosti in tehnološke sposobnosti prehitelo konkurenco in doseglo več kot petdesetodstotno pokritost slovenskega trga.

BARBARA GRADIČ OSET

Podjetje Adheziv se lahko pohvali, da je lani ustvarilo približno 7 milijonov evrov čistih prihodov od prodaje, saj so bili še dve leti pred tem prihodki za polovico manjši. »Prihodki so sunkovito porasli zaradi našega vstopa na zelo zahteven trg farmacije, na kar smo zelo ponosni,« je pojasnil **Vojko Arzenšek**, že od leta 1990 direktor in lastnik podjetja Adheziv.

Vojko Arzenšek je bil konec osemdesetih let prejšnjega stoletja zaposlen v marketingu podjetja Aero kot raziskovalec trga samolepilnih trakov. »V času osamosvajanja Slovenije so se pretrgale oskrbovalne verige v državah nekdanje Jugoslavije in videl sem možnosti, da lahko za Aero izvažam samolepilne trakove na zahod in s temi prihodki podprem prodajo streč folije po Sloveniji. Veliko sem izvažal v zahodno Evropo in takrat mi je kolega z Nizozemske poslal industrijski ink jet tiskalnik ter mi svetoval, naj se lotim posla s tiskalniki.«

Označevanje zložen tablet z laserskimi tiskalniki je delo podjetja Adheziv.

Večkrat prvi na tržišču z novimi programi

Leta 1998 je podjetje prvo v Sloveniji ponudilo termalne ink jet tiskalnike znamke Wolke, leta 2001 je tržišču prvo ponudilo vektorske industrijske laserske tiskalnike. »Naš kupec Pivovarna Union je bil prvi, ki je imel na etiketah piva rok uporabe in ostale podatke izpisane v celoti in ne iz pikic kot ostali,« je razložil Arzenšek. Dve leti kasneje je podjetje kot prvo na tržišču predstavilo označevanje za sledljivost v industriji hrane in pijač z uvedbo paletnih etiketir s podatki o sledljivosti izdelkov. Podjetje je začelo v Droga Kolinski, nato je s tem opremilo 11 proizvodnih linij v Pivovarni Union in še pet linij v Radenski, tri v Pivovarni Laško in nato tudi v Ljubljanskih mlekarnah.

Velik preboj zaradi farmacije

Leta 2008 je podjetje zaznalo, da se bodo s posebnim označevanjem ukvarjali tudi v farmaciji in da bo 2d-datamatrix koda izbrana za označevanje zložen tablet. V povezavi z domačim farmacevtom so najprej nadgrajevali proizvodne linije za uporabo te kode, nato so s kooperativnimi podjetji razvili samostojne vgradne »print&verify« enote. »S temi sistemi in aplikacijami smo opremili vsa farmacevtska podjetja v Sloveniji ter večino v državah nekdanje Jugoslavije. Kar osem let sem lobil po državah nekdanje Jugoslavije, da sem končno sklenil posel s podjetji Alkaloid iz Skopja, Belupo iz Koprivnice, Hemofarm iz Vrška. Farmacija je res zahteven trg, poleg tega je zelo veliko papirologije, a ko si enkrat notri, je precej lažje.«

Delež izvoza v prodaji znaša 42 odstotkov, prisotni so na trgih Nemčije, Poljske, Avstrije, Slovaške, Češke, Rusije, Ukrajine, Hrvaške, BiH, Srbije in Makedonije. Podjetje Adheziv je poslovno povezano s podjetjema Inel iz Celja in Metronik iz Ljubljane, skupaj izvajajo omenjene projekte označevanja in proizvodno-informacijske tehnologije v farmaciji.

Kader, ki ga je treba izoblikovati

Podjetje Adheziv sodeluje z izobraževalnimi ustanovami na ta način, da mladim nudi prakso v podjetju. Zaveda se, da je težko dobiti dober kader. »Pri nas potrebujemo inženirje, elektrotehniko, mehatroniko in zavedam se, da tisti, ki pride k nam, še ni izoblikovan in da bo potreboval naše izkušnje. Ko izberem nekoga na razpisu, potrebuje leto šolanja, da postane standardni serviser, dve leti, da je specialist. Veste, koliko je treba vložiti vanj. Treba je že pri prvem izboru dobro izbrati, a res je zahtevno najti dobrega delavca in ga tudi usposobiti. Moj sistem je tudi, da nagrajujem ljudi, da ostanejo v podjetju in ne razmišljajo, da bi šli drugam.« Zaposleni se redno udeležujejo seminarjev in specializacij tako doma kot v tujini. »Fluktuacija je razmeroma nizka, v zadnjih letih smo predvsem na novo zaposlovali.«

Kam želijo?

V Sloveniji je tržni delež Adheziva že zelo visok in si ga podjetje želi ohraniti, v kolikor ne bodo spet zaznali kakšne nove možnosti. »Načrtujemo rast na tujih trgih, kjer smo nedavno ustanovili svoja podjetja in mrežo distributerjev. Radi bi delali dobro tudi na drugih področjih, ne samo v farmaciji.« Po približno letu testiranja in pogajanj je podjetju Adheziv uspelo pridobiti posel v podjetju Henkel in tudi prepričati matično podjetje v Düsseldorfu, da so Adhezivovi tiskalniki zamenjali stare tiskalnike v vseh postavah. »Prepričali smo jih s kakovostnimi stroji ter hitro in visoko strokovno tehnično podporo,« je zaključil Vojko Arzenšek.

Tenis in atletika imata posebni mesti

Posebnost šentjurskega podjetja je tudi, da ima v bližini poslovne stavbe travnato teniško igrišče. Vojko Arzenšek, ki je s športom povezan že od mladih dni, najprej z atletiko, zdaj s tenisom, si je zamislil, da bo imel kar lastno igrišče. »Na našem igrišču nudimo trening slovenskim vrhunskim tenisačicam in tenisačem, saj v širši okolici ni primerne travnatega tenisa igrišča za pripravo za prestižen teniški turnir v Wimbledonu.« Polona Hercog in njene mlajše kolegice Arzenškovo igrišče že redno uporabljajo za trening. Napis Adheziv je pogosto opažen na atletskih tekmovanjih, saj je podjetje velik sponzor športa, predvsem atletike. Adheziv je tudi prvi sponzor atleta Luke Janežiča. Foto: GrupA

Vojko Arzenšek: »Ime Adheziv je res nastalo zelo spontano, tako kot veliko stvari. Ko sem registriral podjetje, sem popolnoma pozabil, da moram izbrati tudi ime. Ker sem se ukvarjal s samolepilnimi trakovi in bil z lepilom povezan ves čas, sem izstrelil, da bo podjetju ime Adheziv, kar pomeni lepilo v slovenskem in tudi v več tujih jezikih.«

Gradbinci so si razdelili posel

Gradbena podjetja Pomgrad-gradbeni materiali, Voc Ekologija in Ecobeton, ki so prejšnji mesec, povezana v konzorcij, zmagala na dražbi za izvajanje rudarskih del v kamnolomu v Veliki Pirešici, so zdaj ustanovila še skupno podjetje. Imenuje se Kamnolom Pirešica.

Vsak od družbenikov ima v njem tretjinski lastniški delež, podjetje pa bo pre-

nehalo delovati 90 dni potem, ko bo prenehala veljati pogodba za izvajanje del v kamnolomu. Ta je, kot je znano, del stečajne mase podjetja CM Celje. Stečajna upraviteljica je s člani konzorcija pogodbo podpisala za pol leta z možnostjo podaljšanja. Novi najemniki v kamnolomu še niso začeli rudariti, delati naj bi predvidoma začeli prihodnji mesec. Po naših informacijah naj bi Ecobeton izvajal rudarska dela, Pomgrad in Voc Ekologija pa naj bi pri-

dobljene surovine prodajala na trgu. Poleg tega bo vsak od družbenikov določene količine surovine porabil za lastne potrebe. Prodaja kamnoloma že nekaj časa miruje zaradi tožbe države, ki si lasti približno polovico njegovega območja. Izid tožbe bo odvisen od tega, kako bo v podobnem primeru na Primorskem odločilo ustavno sodišče. To pomeni, da bi se prodaja kamnoloma v najboljšem primeru lahko začela prihodnje leto. JI

Šmarski gospodarstveniki o izzivih prihodnosti

Občina glede na pristojnosti svojo vlogo opravlja dobro, delovne sile primanjkuje, birokracije je preveč. To so nekatere od izrazitejših ugotovitev srečanja župana Matije Čakša z lokalnimi gospodarstveniki. V Šmarju pri Jelšah so ob tej priložnosti gostili tudi ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška.

Aleš Seidl, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Šmarje pri Jelšah in direktor podjetja AS system,

je poleg omenjenih težav izpostavil še nelojalno konkurenco sive in črne ekonomije. Del odgovornosti nosi že šolski sistem, ki mlade podpira pri odlašanju vstopa na trg delovne sile, medtem ko usposobljenih delavcev v gospodarstvu primanjkuje. S podobnimi izhodišči je na okrogli mizi gostoval tudi Janko Kodila, direktor podjetja Kodila iz Murske Sobote.

Glavno vprašanje večera je bilo, kaj lahko poleg poziva državi k sistemskim spremembam še stori lokalna skupnost

Ni zanemarljivo, da je občina Šmarje pri Jelšah v zadnjih letih bogatejša za štirinajst hektarov poslovnih con. V Mestinju in Šmarju pri Jelšah sta polno zasedeni. Prostor za tretjo cono občina še išče. Veliko trdih orehov ostaja na področju prometne ureditve. Kdaj na primer bo tranzitni promet obvozil občinsko središče po dolgo obljubljeni, a še niti v prostorski načrt vrisani šmarski obvoznici, na državnih ravni ne zna povedati nihče.

ŠTO

Propadlo podjetje, ki so mu napovedali odlično prihodnost

Trixy Aviation strmoglavil v stečaj

Konec oktobra 2016 se je na letališču v Ločah v občini Slovenske Konjice zbrala množica ljudi. V središču pozornosti so bili Rainer Farrag, lastnik in direktor podjetja Trixy Aviation, prokurist Davorin Podpečan, nova proizvodna hala in Spirit, najnovejši model žirokopterja. Prisotni na slovesnosti, med katerimi sta bila tudi takratni minister za infrastrukturo Peter Gašperšič in predstavnica gospodarskega ministrstva Eva Štravs Podlogar, so o preteklosti in prihodnosti podjetja govorili samo v presežkih. Pred približno tednom je celjsko sodišče za Trixy Aviation razglasilo stečaj.

JANJA INTIHAR

Kaj se je v samo treh letih zgodilo s podjetjem, za katerega je tudi gospodarski minister Zdravko Počivalšek ob obisku maja 2017 dejal, da »vidi v njem velik potencial«, občina pa mu je julija isto leto za »izjemno uspešno delo, inovativne, praktične, družbeno odgovorne in ekološko ozavešene rešitve« podelila priznanje župana?

Trixy Aviation, ki ga je Rainer Farrag, avstrijski poslovnež egipčanskih korenin, ustanovil v Sloveniji leta 2011, je izdeloval žirokopterje. Gre za hibrid med ultralahkim motornim letalom in helikopterjem. V Slovenskih Konjicah so te leteče avtomobile tudi

razvijali in za nekaj inovativnih tehničnih rešitev dobili tudi mednarodno priznanje. Prodajali so jih večinoma v tujino. Na slovesnosti oktobra 2016 sta Farrag in Davorin Podpečan povedala, da je podjetje prve žirokopterje poslalo tudi na Kitajsko. Od posla s to državo sta si obetala zelo veliko, napovedala sta celo, da naj bi se letna prodaja najmanj podvojila, v podjetju naj bi odprli nova delovna mesta. Takrat je Trixy

Aviation zaposloval osemnajst ljudi, v letu 2017 naj bi jih po napovedih zaposlil še 20 do 25. Ob uvedbi stečaja je bilo v podjetju le sedem zaposlenih, ki jim je stečajna upraviteljica Vera Zavrl že vročila odpovedi pogodb o zaposlitvi. Do izteka odpovedna roka bodo opravljali inventuro.

Dolžni na vse strani

Kaj je bil razlog za stečaj, nam od Davorina Podpečana, ki mu je Rainer Farrag maja

letos prepustil lastništvo, ni uspelo izvedeti. So bili pa toliko bolj zgovorni nekateri nekdanji zaposleni in dobavitelji, ki o Farragu in Podpečanu niso povedali nič lepega. Pravijo, da je bilo že pred tremi leti vse skupaj le pravljica za javnost in metanje peska v oči. Podjetje naj bi bilo že takrat v težavah, potem je vse šlo le še navzdol. Posla s Kitajsko ni bilo, ker naj bi lastnik odpovedal pogodbo, zaradi česar naj bi Kitajci zoper Trixy Aviation vložili tožbe na Dunaju, v Šanghaju in Celju. Podjetje ni imelo denarja ne za stroške proizvodnje, ne za dobavitelje, ne za prispevke in davke, ne za najemnino in tudi plače so krepko zamujale. Vodstvo podjetja si je z vseh strani sponajalo denar – pri bankah, zasebnih sponosjevalnicah, državi in tudi lokalnih podjetnikih. Nekateri med njimi naj o tem sploh ne bi imeli potrčila. Zaradi takšnih razmer je iz podjetja že decembra lani odšlo enajst ljudi.

Zaplenjeno skoraj vse

Javni dostopni podatki o poslovanju v zadnjih letih ne kažejo, da bi bilo podjetje v tako hudih finančnih težavah. Nek-

danji zaposleni namigujejo, da naj bi vodstvo bilance olepševalo, ker drugače ne bi moglo dobiti posojil. Zadnje, ki ga je dobilo, je bilo julija letos, ko je zaradi neporavnavanja dolgov že imelo blokirane transakcijske račune. Dve posojili po 25 tisoč evrov mu je dal državni podjetniški sklad.

Nekateri od dobaviteljev in upnikov so že pred časom zaradi neplačevanja računov zahtevali izvršbe premoženja podjetja. Zaplenjeno je bilo skoraj vse, od strojev in opreme v proizvodnji do opreme v pisarnah in tudi vsi žirokopterji. Dražbe bi morale biti danes, a jih je sodišče zaradi razglasitve stečaja preklalo.

Nekdanji zaposleni, ki so prepričani, da so razlogi za krah slabo vodenje, slaba prodaja in zanemarjanje finančne plati poslovanja, ocenjujejo, da je podjetje dobaviteljem in bankam ostalo dolžno najmanj dva milijona evrov. »Trixy Aviation je bilo najbolj zlagano podjetje na Celjskem,« ogorčeno pravi eden od poslovnih partnerjev, ki je podjetju prav tako posodil nekaj deset tisočakov, a mu jih nikoli ni vrnilo.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Arnovski gozd privlači vedno več podjetij

Občina Žalec se lahko pohvali še z enim presežnikom. Ne samo da postaja njeno gospodarstvo eno najbolj uspešnih v celjski regiji in tudi državi, saj v zadnjih letih beleži stalno rast in se tudi vedno več podjetij uvršča med najboljše gazele, zdaj na njenem območju stoji tudi največja pokrita stavba v Sloveniji. Gre za nov logistični center, ki ga je v poslovni coni Arnovski gozd zgradil Lidl Slovenija. Tudi ostalo, že urejeno območje Arnovskega gozda, ki leži neposredno ob štajerski avtocesti in v celoti meri približno 33 hektarjev, je že pozidano. Župan Janko Kos pravi, da občinske službe že pripravljajo vso dokumentacijo za ureditev še tretjega dela tega območja, saj je seznam podjetij, ki bi se rada preselila v to največjo poslovno cono v regiji, vedno daljši.

Vendar žalska občinska uprava prav vsakogar ne spusti v poslovno cono Arnovski gozd. »Dobili smo ponudbo podjetja, ki se ukvarja z gumarsko dejavnostjo in bi potrebovalo deset hektarjev prostora. Takšni dejavnosti v občini nismo naklonjeni, zato vsem, ki se zanimajo za poslovno cono, povemo, da so dobrodošli, le če bodo skrbeli za okolje in bodo družbeno odgovorni,« pojasnjuje Janko Kos. Lidl Slovenija izpolnjuje vsa ta merila, saj je svoj največji logistični center zgradil po standardih, s katerimi se poteguje za pridobitev Leed certifikata, ki

je eden najbolj priznanih mednarodnih okoljskih certifikatov. »Ameriški inštitut ta certifikat podeljuje le tistim zgradbam, ki resnično ustrezajo najvišjim zahtevam trajnostne gradnje in delovanja,« je ob odprtju novega logističnega centra poudaril Gregor Kosi, generalni direktor družbe Lidl Slovenija.

Elektrika iz lastne elektrarne

Lidlov logistični center, ki so ga zgradili v letu in pol, pri nje-govi gradnji pa je sodelovalo sto slovenskih podjetij, zaseda

malo več kot 13 hektarjev površine, zgradba meri 57 tisoč kvadratnih metrov. V njej je nameščenih 38 tisoč paletnih mest, ima kar sto nakladalnih ploščadi. Zaradi modularne gradnje se bodo v njej logistične poti bistveno skrajšale, prostor bodo brez večjih gradbenih posegov lahko prilagajali trenutnim potrebam. Za hlajenje bodo uporabljali okolju prijazne materiale, za ogrevanje bodo uporabljali odpadlo toploto iz hladilne tehnike. Na strehi centra je sončna elektrarna z močjo 1 MW, ki bo poskrbela za približno tretjino potreb centra po električni energiji. Za primerjavo, sončna elektrarna bi lahko napajala sto gospodinjstev. Na strehi je tudi 250 svetlobnikov, s katerimi bodo zaposlenim zagotovili čim več naravne svetlobe in s tem zmanjšali porabo energije za osvetlitev.

V Lidlovem logističnem centru, ki bo začel polno obratovati v prvih dneh novembra, ko bo končana selitev iz doseda-

nega centra v Komendi, bo delalo dvesto ljudi. Malo več kot sto zaposlitev je novih, delo so dobili večinoma lokalni prebivalci. Kot je dejal Gregor Kosi, z zaposlovanjem novih kadrov niso imeli težav, saj so jih začeli iskati še pravi čas. Sčasoma bodo število zaposlenih najverjetneje še povečali.

Izvoz urejen šele leta 2021

Lidl bo iz svojega novega logističnega centra oskrboval samo tiste prodajalne, ki jih ima v Sloveniji. Teh je trenutno 57, do konca leta jih bo 60. V celjski regiji za zdaj novih prodajaln ne bo, bo pa kmalu pre-novo doživela trgovina v Žalcu.

Po napovedih izvršnega direktorja prodaje Tomaža Kusa bo za oskrbo njihovih prodajaln v center in iz njega blago vsak dan vozilo od 80 do 100 tovornjakov. To bo še povečalo prometno gnečo na izvozu z avtoceste. Dars sicer v teh dneh širi oba izvozna kraka in bo za urejanje prometa zača-

sno postavil semaforje, vendar bo na dokončno ureditev izvoza treba počakati do leta 2021.

Na seznamu 15 novih podjetij

Seznam podjetij, ki so v poslovnici Arnovski gozd že odprli proizvodne ali poslovne prostore, je že zelo dolg in nikakor še ni dokončen. Podjetij, ki že imajo naslove na tem območju, je že več kot trideset, dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo, so različne. Veliko je proizvodnih, nekaj se jih ukvarja z gradbeno, s trgovinsko ali prevozniško dejavnostjo. Za prihodnje leto uradno odprtje novih prostorov napoveduje tudi uspešno podjetje Eho, ki svojo proizvodnjo hladilnih naprav seli iz Štor.

Žalske občinske službe po besedah župana Janka Kosa

pripravljajo vso dokumentacijo, da bodo v obrtno cono spremenile še tretji del Arnovskega gozda na območju ob Ložnici. Občina bo poskušala pridobiti tudi evropski denar za gradnjo komunalne infrastrukture, s čimer bo znižala komunalni prispevek in bo cona še bolj privlačna za investitorje. Zanimanje za nakup zemljišč v tem tretjem delu, ki je večinoma v lasti fizičnih oseb, je že zdaj zelo veliko. Trenutno je na seznamu že petnajst podjetij.

Župan Kos predvideva, da bo takrat, ko bo poslovna cona v celoti zaživela, v njej delalo najmanj tisoč ljudi. Zato v občini že razmišljajo o tem, kako bodo razširili prostor v vrtcih in šolah, gradijo tudi nova stanovanja.

JANJA INTIHAR
Foto: SHERPA

Lidlov logistični center meri 57 tisoč kvadratnih metrov, ima 38 tisoč paletnih mest in sto nakladalnih ploščadi.

Najbližje hiše so z industrijskimi stavbami nekdanjega Garanta obdane iz kar treh strani, zato stanovalci s strahom in z negotovostjo spremljajo industrijsko oživljanje območja nekdanjega pohištvenega velikana. Polzelski župan Jože Kužnik zagotavlja, da bodo dogajanje na območju spremljali in če ne bo v skladu s predpisano zakonodajo, bodo ustrezno ukrepali pri pristojnih inšpekcijskih službah.

POLZELA – Najbližji stanovalci se bojijo ponovne oživitve industrijske cone

Je strah upravičen?

Več let so proizvodne in skladiščne hale propadle pohištvenega velikana Garanta s Polzele samevale. Z novimi lastniki se v industrijsko cono vrača življenje. A s tem tudi nejevolja in strah najbližjih stanovalcev. Ti opozarjajo na smrad, ki je bil izrazitejši predvsem v poleti. Moteč naj bi bil tudi hrup.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Braslovško podjetje Edit je iz stečajne mase kupilo del območja nekdanjega Garanta s pripadajočimi objekti. Nekdanjo skladiščno halo je oddalo v najem koprskemu podjetju Recman sistemi, ki se med drugim ukvarja z reciklažo. V obratu na Polzeli tako iz odpadne živilske folije pridelujejo plastični granulati.

Skupina najbližjih prebivalcev, ki so s širitvijo Garanta ostali ujeti v sredini industrijskega območja, je že spomladi začela opozarjati na močan vonj, ki se širi iz hale. »Ta je bil še posebej močan in neprijeten poleti,« razlagajo in dodajajo, da je moteč tudi

hrup. »Te hale so bile nekoč namenjene skladiščem in so grajene iz pločevine. Danes v njih delujejo stroji in to močno odmeva.«

V polzelski občini, ki jo vodi župan **Jože Kužnik**, si že od propada Garanta prizadevajo, da bi na tem območju uredili spodobno in okolju ter ljudem prijazno poslovno cono. »S tem namenom smo se tudi prijavili na razpis in s pomočjo evropskega denarja bomo to cono v prihodnjih letih tudi komunalno uredili,« pravi župan, ki je zadovoljen, da se na območje nekdanjega Garanta vračajo podjetja. Ker občina deluje v dobro občanov, kot

se rad pohvali, so se njeni predstavniki že poleti sestali s stanovalci in predstavnikom podjetja.

»Delujemo zakonito, kar dokazujejo tudi meritve«

Da bi pomirili strahove, so v podjetju Recman sistemi predstavniki občine in stanovalcev povabili na ogled proizvodnje. »Žal se je srečanja udeležilo le sedem stanovalcev,« je povedal Kužnik, ki je bil z odnosom in s predstavitvijo podjetja zadovoljen. »Uradne meritve, ki dokazujejo, da pri predelavi ne nastajajo nevarni izpusti, je opravilo za to licencirano podjetje Kova. Tudi meritve hrupa, ki jih je konec avgusta opravilo za to usposobljeno podjetje, so pokazale, da je hrup pod zakonsko dovoljeno mejo,« je zatrdil direktor koprškega podjetja **Lovro Kleindienst**. Pojasnil je, da v obratu na Polzeli, kjer zapo-

slujejo deset ljudi iz Savinjske doline, ne delajo s kemikalijami ali z drugimi nevarnimi snovmi. »Folijo razrežemo in nato toplotno obdelamo do te mere, da postane plastika homogena. Zmes ohladimo in zdrobimo.«

Kot je še pojasnil Kleindienst, so steno hale zaradi dodatne tako toplotne kot zvočne izolacije že izolirali s stekleno volno in jo obložili z mavčnimi ploščami. »Ker so ljudje tarnali, da je vožnja z viličarji v nočnem času moteča – pri vzvratni vožnji namreč piskajo – smo se odločili, da v nočni izmeni ne bomo palet premeščali iz proizvodnje,« sogovornik našteva ukrepe, ki so jih v tem letu že izvedli, da bi karseda ustregli željam najbližjih sosedov.

Strah pred nadaljnjo širitvijo

Stanovalcev kljub vsemu niso povsem prepričali. Ne-

kateri pravijo, da bi se, če bi uspeli nepremičnino prodati, tudi preselili. »A vrednost naših hiš zaradi bližine industrije pada,« je dejala ena tamkajšnjih stanovalk, ki ne želi biti imenovana. S tem se ne strinja župan, ki zatrjuje, da je omenjeno območje že ves čas na robu industrijske cone in zaradi tega tudi degradirano. »Na trditve, da cene nepremičnin zdaj padajo zaradi prihoda novih podjetij, ne moremo pristati.«

Ob tem se najbližji sosedje bojijo, da bo proizvodnja kmalu zaživela tudi v drugi večji hali, ki je v lasti podjetnika Antona Blaja iz Griž. Slednji nepremičnino na Polzeli uporablja za skladiščenje proizvodov. Župan Kužnik miri in pojasnjuje, da tudi če bi se podjetje odločilo za proizvodnjo iz Griž preseliti na Polzelo, to nikakor ne bi poslabšalo življenja v bližini. »Gre namreč za digitalno vodene visoko tehnološke CNC-stroje. V Grižah, kjer je proizvodnja še veliko bolj zlit z bivalnim okoljem, je za okolišane povsem nemoteča,« razlaga župan, ki ne skriva zadovoljstva nad tem,

da območje ni več »mesto duhov«.

Stanovalci ob tem opozarjajo, da vsi, ki so po propadu podjetja in prodaji nepremičnin na območju Garanta našli svoj prostor, niso moteči za bližnjo okolico. Poudarjajo, da bi si želeli, da bi občina sledila svojim napovedim, da bo na tem mestu tudi s pomočjo evropskega denarja res zrasla sodobna in okolju prijazna poslovna cona. »Zagotovo bi bili bolj veseli kakšne turistične panoge,« pravi stanovalka. O tej možnosti se je pred časom tudi precej govorilo, a kot je pojasnil Kužnik, ima najdeni termalni vrelci prešibko kapaciteto, da bi lahko postavili terme. Ljudje, ki živijo v neposredni bližini, so spomnili tudi na občinske načrte, ki so še v času delovanja Garanta predvidevali, da bi območje izpraznili in ga namenili za stanovanjsko gradnjo. »To je bila možnost,« priznava Kužnik in nadaljuje, da v času stečajnega postopka ni bilo zainteresiranega vlagatelja za nakup in tovrstno ureditev zemljišča.

Foto: GrupA

Potres osme stopnje na srečo le vaja

V dvajsetih občinah na Celjskem je bila pretekli četrtek ena največjih slovenskih vaj Potres zahodna Štajerska. Vaja je bila le teoretična, torej na terenu ni bilo reševalnih ekip, v njej pa so preverjali usklajenost in učinkovitost sodelovanja različnih enot zaščite in reševanja po občinskih štabih. Prve analize kažejo, da so bile štabne ekipe dobro usklajene.

Predpostavka vaje je bil potres osme stopnje, ki je imel žarišče v Žalcu. Potres takšne stopnje bi pomenil, da bi bilo življenjsko ogroženih 237 oseb, lažje poškodbe naj bi dobilo 830 oseb, več tisoč stavb po celotni regiji bi bilo poškodovanih ali neuporabnih. V takšnem primeru bi

bilo na terenu ogromno ekip nujne medicinske pomoči, več kot 50 gasilskih enot in ostalih reševalnih ekip. Med drugim bi na terenu bile tudi posebne skupine centrov za socialno delo, da bi oškodovancem nudile psihosocialno pomoč.

Natančnejše analize vaje bodo naredili te dni, nato bo sledila odprava morebitnih pomanjkljivosti. »Šlo je pravzaprav za nadaljevanje lanske takšne vaje, ki je pokazala, da je premalo povezovanja, poročanja in da so težave pri sprejemanju informacij. Kar bi bil v primeru potresa tudi resničen problem zaradi izpada elektrike in mobilnih povezav,« pravi vodja celjske izpostave uprave za zaščito in reševanje **Janez Melanšek**.

V tokratni vaji je sodelovalo po vsej regiji več kot dvesto članov občinskih štabov civilne zaščite.

Zelo priporočljivo je, da bi si ljudje pogledali posebno aplikacijo oziroma spletno stran www.potrog.vokas.si, na kateri lahko preverijo potresno varnost svojih stavb. Stran je namenjena tako strokovni javnosti kot posameznikom.

Zato je tudi ključno, da so ekipe, ki naj bi sodelovale v takšnem reševanju in koor-

diniranju, povezane tudi po posebnem komunikacijskem sistemu Uprave RS za zaščito

in reševanje. S takšno vajo so preverili tudi učinkovitost in usklajenost rešitev v regijskih

in občinskih načrtih zaščite in reševanja ob potresu.

SŠol

SLOVENSKE KONJICE, VOJNIK – Počakati je treba na celovito presojo vplivov na okolje

Je strah pred elektrarnami na Konjiški gori utemeljen?

Načrti za postavitev vetrnih elektrarn na Konjiški gori – na območju konjiške in vojniške občine – vzbujajo zanimanje najširše javnosti. Nekateri so nad takšno okolju prijazno energijo navdušeni, drugi imajo pomisleke. Vojniški občinski svet je lani maja projekt na Konjiški gori soglasno podprl, medtem ko so konjiški svetniki, ki so ga obravnavali letos maja, imeli različna mnenja.

BRANE JERANKO

Pred dnevi je bil na več naslovov poslan obširen dopis, pod katerega se je podpisala Civilna iniciativa Vojnik. Predstavila se je kot »primestna iniciativa naraščajočega števila državljanov«. En sam podpis pod tem dopisom je nečitljiv. Dopis je bil poslan županom občin Vojnik, Slovenske Konjice in Celje, celjskemu Vodovodu-kanalizacij, KS Frankolovo, celjski srednji šoli za gradbeništvo in varovanje okolja ter našemu uredništvu. Sestavljavec dopisa označuje projekt kot »agresiven« in omenja, da je »v vzhodu predela teh krutih degradacijskih posegov drugi najvažnejši vir pitne vode za Celje in okolico«. Med drugim se boji posledic postavljanja temeljev vetrnih elektrarn in nevarnosti sintetičnega hladilnega olja, ki naj bi ga za delovanje potrebovale vetrne elektrarne.

Vojniško razmišljanje ...

Tudi Slovenci smo nad vetrnimi elektrarnami večinoma navdušeni, manj – ali nič – pa smo, ko jih je treba postaviti v naši bližini. Svetniki Občine Vojnik so lani njihovo postavitev odločno podprli in omenjali zaostajanje naše države na tem področju.

Občina je lani maja začela postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta, ki so potrebne zaradi načrtovane postavitve vetrnih elektrarn. »Naše stališče se ni spremenilo. Občina sicer trenutno ne opravlja dejavnosti, ker je to naloga investitorja. Kolikor vem, so trenutno opra-

vljane meritve, v pridobivanju so soglasja,« odgovarja vojniški župan **Branko Petre**. »Če bodo odgovori pozitivni, se bo za nas postopek spreminjanja občinskega prostorskega načrta v bistvu šele začel,« je dodal župan in omenil postopke javne razgrnitve ter javne razprave s krajan, kar mora slediti. Za njimi bo imel besedo občinski svet.

Petre osebno vetrnim elektrarnam ne nasprotuje in poudarja, da vpliva na naše okolje vsak način pridobivanja električne energije. »Na koncu se moramo vprašati, ali si danes življenje brez elektrike sploh lahko predstavljamo. To, da naj nosi posledice njenega pridobivanja nekdo drug, mi pa bomo uživali le koristi, ni pravilen način razmišljanja,« meni vojniški župan. Poudarja, da njegovo razmišljanje še ne pomeni tega, da bodo vetrne elektrarne na Konjiški gori tudi res postavljene.

... in konjiški pomisleki

Po enem letu so o vetrnih elektrarnah na Konjiški gori razpravljali še svetniki Občine Slovenske Konjice. Do razprave je prišlo ob njihovi letošnji majski seznantitvi o poteku postopka sprememb občinskega prostorskega načrta. Za razliko od vojniških svetnikov, ki so vetrne elektrarne podprli soglasno, so se med konjiškimi svetniki pojavila različna mnenja.

Nov tamkajšnji župan **Darko Ratajc** nasprotuje postavitvi vetrnih elektrarn na Konjiški gori.

Fotografija je simbolična

Vo-ka Celje: »Še premalo informacij«

»Zaenkrat še nimamo podatkov, kje točno je predviden poseg za izgradnjo vetrnih elektrarn in ali bodo morda na vodovarstvenem območju. Zato se težko opredeljujemo do konkretnih vprašanj v zvezi z vplivi na vodni vir Frankolovo,« so nam odgovorili v podjetju Vodovod-kanalizacija (Vo-ka) Celje glede ogroženosti vodnega vira zaradi morebitne gradnje vetrnih elektrarn. V podjetju še poudarjajo, da bo za to območje v primeru gradnje treba pripraviti celovito presojo okoljskih vplivov, ki bo obravnavala tudi morebitno ogroženost vodnih virov. V Vo-ka Celje imajo sicer za oskrbo osrednjega vodovodnega sistema na voljo tri glavne vodne vire: Vitanje, Frankolovo in Medlog. RG

»Menim, da je to območje zanje neprimerno in da so posegi ter vplivi na okolje takšni, da tega ne prenese. Podobno mnenje je izrazil občinski odbor za okolje, ostali odbori čakajo na rezultate celovite presoje vplivov na okolje. Kakorkoli že, v Konjicah navdušenja nad vetrnimi elektrarnami vsekakor ni. Bil sem tudi na sestanku Krajevne skupnosti Sojek-Kamna Gora,

ki jim odločno nasprotuje,« dodaja Ratajc in pripominja, da bi te elektrarne povzročile Konjicam težave, med drugim bi spremenile krajino. Meni, da bi bile vetrne elektrarne preblizu mesta, kjer živi šest tisoč prebivalcev.

Treba je počakati

Do morebitne postavitve vetrnih elektrarn bo vsekakor

preteklo še veliko Hudinje in Dravinje. V Sloveniji imamo zaenkrat predvsem jedrsko elektrarno, termoelektrarno in vodne elektrarne. Zaradi njihovih slabih vplivov sta se Evropska unija in z njo Slovenija zavezali k proizvodnji energije iz obnovljivih virov vetra in sonca. Investitor v vetrne elektrarne na Konjiški gori zato poudarja, da so vetrne elektrarne v primerjavi z drugimi okolju najprijaznejše. Pripominja, da je njihova postavitev na Konjiški gori

po analizah ugodna zaradi dovolj vetra, dostopnosti in elektro infrastrukture. »Zavedamo se, da je zelo pomembno opraviti vse ustrezne analize in raziskave, ki jih pristojni trenutno opravljajo. Dajalci soglasij in ministrstva so postavili zahtevo, da bo opravljena celovita presoja vplivov na okolje,« nam je odgovoril **Marko Davorin Kokol**, direktor podjetja Energo-maks, ki je investitor vetrne elektrarne.

Foto: Pixabay

CVD Golovec še brez direktorja

CELJE – Center za varstvo in delo Golovec je pred tedni objavil drugi razpis za direktorja. V prvem izboru svet zavoda ni potrdil Tatjane Sojič, sicer zaposlene v centru. Na zadnji razpis sta prispeli dve prijavi, vendar po naših podatkih razgovora s prijaviteljenima kandidatom za to delovno mesto še ne bo tako kmalu.

Štiri predstavnice ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v svetu zavoda so namreč s tega položaja odstopile. Zato je ministrstvo dalo navodila, da naj se z razgovori s prijaviteljenima na zadnji razpis še počaka, dokler ne bo oblikovan

nov svet zavoda. Kdaj bo to, zaenkrat še ni znano. V vmesnem času je sicer za vajeti v centru prišla Suzi Kvas, ki je direktorica Javnega zavoda Socio, a je nato odstopila. Kvasova je takrat vodenje prevzela, ker so ravno na ministrstvu želeli, da bi na to delovno mesto prišel nekdo iz sveta zavoda le začasno, do imenovanja novega direktorja oziroma direktorice. Center zdaj začasno, do potrditve novega vodje, kot vršilka dolžnosti vodi ravno Sojičeva.

Po naših podatkih naj bi bila za novo direktorico predvidena Barbara Tiselj, ministrstvo pa k njenemu imenovanju

ni dalo soglasja. Tisljeva je nekdanja direktorica Direktorata RS za socialne zadeve, je tudi v svetu zavoda celjske bolnišnice. Pred leti je kot predsednica komisije sveta zavoda bolnišnice imela pomembno vlogo pri izločitvi Branka Gabrovca iz izbora za poslovnega direktorja bolnišnice. Ker je Gabrovec nato tožil bolnišnico, češ da so ga iz izbora izločili nezakonito, je višje delovno sodišče pred dnevi vrnilo njegov primer v ponovno odločanje na prvostopenjsko sodišče. Tisljeva naj bi pred leti kandidirala tudi za direktorico CUDV Dobrna.

SŠol

televizija celje
KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

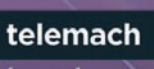
DOGODKI DNEVA
od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

kanal 673

kanal 306

kanal 271

kanal 152

Kjer je zdaj zelenica, bosta morda v prihodnosti stala dva stanovanjska stolpiča. Tako gradnjo tam predvideva ureditveni načrt, ki ga je pred skoraj 30 leti podprla takratna skupščina občine Velenje.

VELENJE – Premalo podpore proti gradnji blokov v zelenem delu mesta

Pri zbiranju podpisov deležni pritiskov?

Civilna iniciativa Ohranimo zeleno mesto je zbrala premalo podpisov za razpis naknadnega referenduma. Razpis referenduma je želela, da bi lahko ljudje odločali o razveljavitvi sklepa Mestne občine Velenje, ki predvideva gradnjo dveh stanovanjskih stavb na zelenici ob Kersnikovi cesti v Velenju. Iniciativa želi za zbiranje podpisov še več časa, a v občini pravijo, da zakonskega roka za zbiranje podpisov ni mogoče podaljšati.

TINA STRMČNIK

Civilna iniciativa je od začetka septembra do začetka oktobra zbrala 806 podpisov za razpis naknadnega referenduma. Da bi ji namera uspela, bi jih morala zbrati še 549. Prvopodpisani pod pobudo Andrej Vrbec, sicer svetnik SDS, je pojasnil, da je bila iniciativa

med zbiranjem podpisov deležna številnih pritiskov. »Na upravni enoti na primer ni delal informacijski sistem. Zaradi izpadov včasih ni bilo mogoče overiti podpisov. Velikokrat sta nas na stojnici obiskala policija ali mestno redarstvo. Bili smo deležni tudi groženj, a o imenih ne želim govoriti.«

Dodal je, da se iniciativa še naprej bori za ohranitev zelenice. Zaradi zastojev pri zbiranju glasov podpore je med drugim na župana velenjske občine naslovila vlogo, da bi bilo zbiranje podpisov možno še dodatnih nekaj dni. Razmišlja tudi o uporabi pravnih sredstev.

Mestna občina Velenje bi z menjavo zemljišča ob Kersnikovi cesti rada prišla do stoo odstotnega lastništva zemljišča med pošto in reko Pako, kjer je zdaj le solastnica skupaj z Novalijo Muminovičem. Tako bi pridobila osnovo za možnost gradnje stanovanjsko-poslovne stavbe. Tam se želi s stanovanjskim skladom dogovoriti za gradnjo neprofitnih stanovanj, so zaposleni uprave Mestne občine Velenje pojasnili pred časom.

Podpis lahko oddali tudi elektronsko

Iz Mestne občine Velenje so sporočili, da se je rok za vložitev zahteve za razpis naknadnega referenduma končal 12. oktobra. Župan Bojan Kontič je vlogo za podaljšanje roka zavrnil z izdajo odločbe. Rok za zbiranje podpisov, ki je določen v Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi, je namreč zakonski rok, ki ga ni mogoče podaljšati, utemeljujejo v občini. In dodajajo, da določbe Zakona o lokalni samoupravi ali Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi županu ne dajejo pravice za podaljšanje roka. Vse to so zapisali v odločbi, ki so jo predstavniku civilne iniciative sredi oktobra poslali po pošti, vendar je še ni prevzel. Vrbec pravi, da pošte doslej ni prejel.

Volivci so sicer podporo zahtevi za razpis naknadnega referenduma lahko izrazili z osebnim podpisovanjem pred Upravno enoto Velenje ali s podpisovanjem obrazca na enotnem državnem portalu e-uprava z elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.

Občina ni za gradnjo na obrobju

V občini so sicer ob začetku zbiranju podpisov za referendum opozarjali, da

razveljavitev sprejetega sklepa ne bi ustavila le izvedbe gradnje na Kersnikovi cesti, temveč bi prekinila tudi uredništvo drugih projektov, ki jih ureja sklep. To so med drugim gradnja novih stanovanj za mlade družine, menjave zemljišč v mestu in na podeželju, nakupi in prodaje zemljišč za potrebe razvoja mestnega območja in zanj potrebne infrastrukture.

Podžupan Peter Dermol je septembra za Novi tednik dejal, da ni nujno, da bi morebiten uspeh referenduma preprečil gradnjo. Bi pa lahko morda spremenil to, kdo bi postal lastnik zemljišča in posledično investitor stanovanjskih stolpičev, kjer je predvidenih približno 50 stanovanj.

Podžupan je takrat še dodal, da so prostorski načrti za območje stari že več kot 20 let in ves ta čas so tamkajšnje površine namenjene pozidavi. »Potreba po stanovanjih je v mestu zelo velika. Pričakujem, da bo po gradnji tretje razvojne osi še večja. Kdor v Velenju išče prosto stanovanje, ga težko najde. Je pa treba graditi na območjih, ki so za to namenjena. Da bi šli na obrobje in tam sekali drevesa, je v nasprotju z razumom in okoljevarstvenimi zakonitostmi.«

Foto: CI Ohranimo zeleno mesto

Planetu Zemlja prijazna občina

VELENJE – Ta mestna občina je prejela naziv Planetu Zemlja prijazna občina, ki ga podeljuje Društvo Planetu Zemlja. V kategoriji mestnih občin je letos ta naziv prejela še Mestna občina Ljubljana.

Društvo Planet Zemlja je Mestni občini Velenje podelilo naziv Planetu Zemlja prijazna občina 2019 za odgovorno prizadevanje na področju varovanja naravnih danosti, ustvarjanje boljše kakovosti bivanja občanov ter dobro obveščanje o pravilnem odnosu do okolja. Društvo naziv podeljuje že deset let. Na natečaju je do zdaj sodelovalo že več kot 150 slovenskih občin. Organizatorji so sicer letos izpostavili, da število sodelujočih občin počasi upada in da bodo morali razmisliti o resnih spremembah, čeprav bi to pomenilo konec natečaja.

TS

Zbirajo za novorojenčke

CELJE – Rotary klub Celje, ki ga v tem rotarijskem letu vodi Manca Kragelj, bo tradicionalni humanitarni ples letos pripravil 23. novembra ob 19.30 v Narodnem domu. Vodstvo kluba je hkrati napovedalo tudi veliko dobrodelno akcijo, ki jo je zastavilo s Splošno bolnišnico Celje.

Gre za zbiranje sredstev za nakup opremljene transportno-reanimacijske postelje za dojenčke, ki je bolnišnica nima. Aparat stane približno 15 tisoč evrov. Kot je povedal predstojnik ginekološko-porodniškega oddelka mag. **Jakob Koren**, dr. med., specialist ginekologije in porodništva, se v celjski porodnišnici letno rodi približno 1.800 novorojenčkov. »Ker zagotavljamo 24-urno prisotnost specialistov neonatologov, lahko v veliki meri sami oskrbimo prezgodaj rojene otroke in nedonošene novorojenčke s težavami ob rojstvu. Pri prezgodnjem porodu ter določenih bolezenskih stanjih potrebuje novorojenček ustrezne ukrepe v prvih minutah po rojstvu. Kadar sam ne diha zadostno, so potrebni umetno predihavanje s posebnimi aparaturami z dodatkom ustrezne mešanice kisika in zraka, čiščenje dihalnih poti ter številni dodatni ukrepi. Ob tem je izrednega pomena preprečevanje podhladitve, ki dokazano poslabša otrokovo stanje. Za pravilno in uspešno oskrbo novorojenčkov potrebujemo ustrezno opremo. Za štiri porodne sobe in operacijsko sobo, v kateri izvajamo porode s carskim rezom, potrebujemo vsaj eno opremljeno transportno-reanimacijsko posteljo. Z njo namreč lahko zagotavljamo vse naštetе ukrepe tudi med prevozom novorojenčka med zdravstveno obravnavo na različnih mestih v bolnišnici.«

Častni občan Celja Ivo Grobelnik je za svoj 99. rojstni dan že podaril tisoč evrov za aparat. Rotary klub Celje in bolnišnica bosta hvaležna tudi za vse ostale prispevke.

TC

»Poleg osnovnega programa oskrbe in nege, ki ga izvajamo za uporabnike, smo programe razvijali tako na strokovnem kot tudi na duhovno-kulturnem področju. Iz tako rekoč prazne hiše smo naredili topel dom. Sodelavke in sodelavci so njegov steber. Njim gre posebna zahvala za ideje, zamisli in delo, ki ga opravljajo zavzeto in odgovorno,« pravi Andreja Štefan Bukovič.

Del praznovanja je bil pogovor Uršule Menih Dokl s stanovalko doma Metko Mahne, z županom Občine Šoštanj Darkom Menihom, direktorico centra Andrejo Štefan Bukovič, gospodinjjo v domu Nado Ravljen in s predsednikom uprave podjetja Deos Bojanom Krajncem. (Foto: Center Zimzelen)

ŠOŠTANJ – Deset let Centra starejših Zimzelen

Razmišljajo o posebni negovalni enoti

Deos Center starejših Zimzelen Topolšica, ki ima 157 stanovalcev, za katere skrbi 82 zaposlenih, praznuje deset let delovanja. Zanimanje za vključitev v center je veliko. Daljša čakalna doba je predvsem za enoposteljne sobe. V tej ustanovi se zavzemajo za najrazličnejše projekte in izboljšave. Razmišljajo tudi, da bi del nastanitvenih zmogljivosti namenili stanovalcem, ki potrebujejo najbolj zahtevno zdravstveno nego.

TINA STRMČNIK

Center starejših Zimzelen, ki je bil do leta 2016 v lasti Premogovnika Velenje, nato ga je kupila Prva osebna zavarovalnica in ga predala v upravljanje podjetju Deos, stanovalcem omogoča bivanje v enoposteljnih in dvo-posteljnih sobah. Kakovost bivanja je na dobri ravni, zato v centru ne predvidevajo posebnih obnov ali posodobit-

tev. Se pa zaposleni ves čas trudijo za razvoj zanimivih novosti. Center zadnja leta z Zavodom Aktivna starost izvaja program Aktivni dan. Ta je namenjen predvsem starejšim od 80 let, ki še bivajo v domačem okolju. Zanje je še posebej dobrodošel, saj imajo manj možnosti za vključitev v rekreativne in družabne dejavnosti, medtem ko je za

mlajše upokoјence tovrstnih programov več.

Direktorica Andreja Štefan Bukovič je dejala, da so pretekla leta v centru vzpostavili posebno svetovalnico o demenci. Sprejeli so izziv in poskrbeli za oskrbo stanovalcev, ki potrebujejo najbolj zahtevno zdravstveno nego. V okviru tega projekta so sodelovanje med drugim vzpostavili s kliničnim centrom, z bolnišnicami, rehabilitacijskim inštitutom Soča in drugimi ustanovami. Vsi ti projekti se po prepričanju so-govornice odražajo v večji kakovosti centra in v znanju, ki so ga pridobili zaposleni. Izkušnje uporabnikov kot svojcev so zaradi tovrstnih projektov boljše.

Kompetence marsikaj postavile na glavo

Kot največji izziv v zadnjem času je izpostavila zmešnjavo, ki je nastala zaradi sprememb kompetence zdravstvenih delavcev. »Srednjim medicinskim sestram je bilo odvzetih precej kompetenc. Čeprav je srednja medicinska sestra na primer prej deset let lahko opravljala nekatere dejavnosti s področja zdravstvene nege, jih kar naenkrat ne sme več opravljati. Nastale so nerodne razmere, zaradi česar določene težave občutimo tudi v domovih starejših.« Sicer pa je mnoge izzive po njenih besedah mogoče rešiti z ustrezno komunikacijo in s pravilnim pristopom.

V centru sicer razmišljajo, da bi del postelj, in sicer vsaj

deset, v prihodnje namenili prav stanovalcem, ki potrebujejo najbolj zahtevno zdravstveno nego. Svojci težko bolnih so v stiski in Andreja Štefan Bukovič opaža, da je pri tovrstnih primerih zelo veliko zanimanje za sprejem v dom. »Prav zaradi spremenjenih kompetenc zdravstvenih delavcev se domovi na nek način ščitimo. Sprejem ljudi iz bolnišnic v domove je zdaj še težji. Tako da je razmislek o posebni negovalni enoti na mestu. Seveda bi morali ustrezno okrepiti tudi kadre.«

Dogajanja ne manjka

V Zimzelenu so ponosni na dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo. Center na leto pripravi več kot sto prireditve, na večini dogodkov gosti kulturnike in umetnike iz lokalnega okolja. Direktorica je izpostavila predvsem sodelovanje z Društvom šaleških likovnikov, s katerim je zadnjih osem let spletlo močne vezi. Dom med drugim gosti likovne kolonije, razstave različnih izdelkov, uporabniki uživajo ob plesnih, pevskih, igralskih in drugih nastopih. Marsikdo od stanovalcev se v jeseni življenja prvič sreča s kakšno novo vejo ustvarjalnosti. Starejši se lahko vključijo tudi v različne dejavnosti izven centra, na primer v bralni klub, ki ga organizira Knjižnica Velenje. V centru jih med drugim spodbujajo, naj obiskujejo predstave v sklopu gledališkega abonmaja in podobno.

Drage bralke in dragi bralci!

Preživimo skupaj martinovo in si oglejmo najstarejše slovensko mesto Ptuj, okusimo gostoljubnost domačinov Jeruzalemskih goric, poskusimo vina v Zidanici Malek in v Gornji Dubravi, kjer bomo imeli Martinovo kosilo in se povesečili ob živi glasbi.

Izlet stane 52 evrov. Za vas, naročnike Novega tednika, in vašega spremljevalca ali spremljevalko velja nižja cena 42 evrov.

Med vsemi naročniki bomo izžrebali 10 srečnežev, ki bodo potovali brezplačno.

Na posebno doživetje, na martinovanje na Ptuj in v Jeruzalemske gorice, vas vabimo s turistično agencijo M&M Tours.

Zabavajmo se na martinovanju

Novega tednika
in
Radio Celje

Za nove naročnike
BREZPLAČNO!

Petek, 15.
november
2019

Informacije in rezervacije v agenciji M&M Tours, Mestna ulica 2, 3270 Laško vsak delavnik med 8. in 16. uro. Tel. 08 205 36 05, 051 668 700 ali mmtours@siol.net.

NOVI NAROČNIKI! Posebno ponudbo smo pripravili za tiste, ki boste med 5. septembrom in 5. novembrom sklenili naročniško razmerje na Novi tednik za najmanj leto. **BREZPLAČNO** boste lahko uživali na martinovanju. Če želite s sabo peljati tudi svojega spremljevalca ali spremljevalko, velja nižja cena 42 evrov.

Naročite se na Novi tednik na telefonski številki 03-42-25-171 ali na spletni strani www.novitednik.com. Pogoji in natančen program prireditve so objavljeni na www.nt-rc.si/novi-tednik/postanite-narocnik-novega-tednika. Plačevanje je mesečno s položnico.

UŽIVAJTE NA MARTINOVO Z NAMI!

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

75 let Celjskega godalnega orkestra

Jubilejna sezona, nove skladbe, ugledni solisti

Celjski godalni orkester deluje že od leta 1945 in od leta 1990 pripravlja sklop koncertov, povezanih v abonma. Kar nekaj abonmajskih sezon je že za njim. Letošnjo bodo člani orkestra oblikovali z najuglednejši domačimi solisti.

BARBARA GRADIČ OSET

Celjski godalni orkester je zaradi marsičesa poseben. Ne samo da vsako leto njegovi ljubiteljski, a izredno kakovostni glasbeniki pripravijo pet koncertov, povezanih v abonma, gre tudi za sestav, ki na Slovenskem skoraj nima konkurence. V Sloveniji sta namreč samo dva tovrstna sestava. Poleg celjskega orkestra deluje še Obalni komorni orkester. »S tem orkestrom smo kolegijsko povezani. Tako bomo v letošnji sezoni naš četrti koncert ponovili tudi v Kopru, v prihodnji sezoni bomo koprške godalce že četrtič gostili pri nas,« je razložil dirigent **Nenad Firšt**, ki celjski orkester vodi od leta 1988. Posebnost celjskega orkestra je tudi, da so njegovi člani vseh starosti. Najmlajši člani so še osnovnošolci, najstarejša članica po stažu pa je Ančka Veršnak, ki je v orkestru že več kot 70 let in je tudi zaradi tega edinstvena

v svetovnem merilu. Celjskemu godalnemu orkestru se je samo v letošnji sezoni pridružilo pet novih članov in tako zdaj šteje že več kot petdeset glasbenikov, kar je prav tako posebnost tovrstnih ljubiteljskih sestavov.

Krstna izvedba skladbe Leona Firšta

Godalcem se bodo v letošnji sezoni pridružili ugledni solisti. Prvi je bil hornist Boštjan Lipovšek, sledili mu bodo flautist Matej Zupan, saksofonist Matjaž Drevenšek, violistka Maja Rome in klarinetist Jože Kotar. Ob tem bodo krstno izvedli kar tri skladbe. Eighties za saksofon in godalni orkester Matjaža Drevenška, Koncert za jazz trio in godalni orkester Leona Firšta in Živimo v času za naratorja in godala Luke Juharta. Vsi koncerti v letošnji sezoni so slogovno zaokroženi.

Celjski godalni orkester letos praznuje 75 let delovanja.

Na prvem koncertu, ki je bil pretekli torek, so celjski godalci zaigrali spored baročno-romantično naravnanih skladb. V prvem delu sta

bili znamenita skladba Za kraljevi ognjem skladatelja Georga Friedericha Händla in Koncert za rog skladatelja Georga Philippa Telemanna.

V drugem delu sta bili dve skladbi dveh ruskih romantičnih skladateljev Aleksandra Glazunova in Antona Stepanoviča Arenskega. Na

rogu je godalce spremljal Boštjan Lipovšek, ki je eden vodilnih instrumentalistov v tem delu Evrope.

Foto: GrupA

Pomembna obletnica laške čitalnice in tiskane knjige

Osrednja prireditev Bralna značka za odrasle Knjižnice Laško in prireditev ob prazniku reformacije sta bili letos v luči 150. obletnice laške čitalnice. Tiskana knjiga ostaja tudi 500 let kasneje osnovni medij človekovega izobraževanja.

Knjižnica Laško že od leta 2007 pripravlja Bralno značko za odrasle, v katero se vsako leto vključijo številni njeni člani. Poleg priporočilnih seznamov kakovostnih naslovov domačega in tujega prevedenega leposlovja kot tudi poljudno-strokovnih knjig je Bralna značka tudi nosilka številnih z branjem povezanih dejavnosti: predstavitev knjig in pogovorov o prebranih knjigah, vsakoletna osrednja prireditev v kulturnem centru, zaključki bralnih značk. Kot goste bralnih značk so gostili številne znane osebnosti. Letos so na prireditev povabili pisatelja, scenarista, komediografa in promotorja branja Toneta Partljiča, ki je bil dolga leta predsednik Bralne značke Slovenije. Na svoj humoren način je pripovedoval o mladostniških dogodivščinah. A ob vsem smehu je tudi poudaril, da dobre knjige polnijo življe-

Na prireditvi je nastopila glasbena zasedba Pocket edition. (Foto: Jure Šantej)

nje, spodbujajo domišljijo in izboljšujejo spomin.

Poleg osrednjega gosta Toneta Partljiča je prireditev poudarila pomen čitalnice v Laškem. 26. septembra 1869 je bil namreč izvoljen prvi odbor čitalnice, s čimer je bilo na laških trških tleh ustano-

vljeno prvo narodno društvo Čitalnica. Temeljni namen čitalnic je bil oblikovati in razvijati slovensko besedo in petje ter prebujenje narodne zavesti Slovencev. Čitalnice so bile v tistem obdobju zelo pomembne za izobraževanje odraslih. To je bil prostor, ka-

mor so ljudje hodili, da bi se družili, ob čemer so se tudi učili. Vse družabne in kulturne dejavnosti so bile v slovenskem jeziku – vsa predavanja, javna branja literature, recitacije, koncerti, proslave. Laška čitalnica je bila ena od 14 na Štajerskem in kar je še

pomembneje, nastala je v izrazito nemškem okolju.

Nikar ne pozabite na tiskane knjige

»Laščani smo lahko ponosni na to čitalnico in v Knjižnici Laško se kot nekakšen njen dedič trudimo

posredovati njene usmeritve. Naloge splošne knjižnice so povezane z branjem in s knjigami. Človek mora brati in se izobraževati, s knjigami se izoblikuje njegova osebnost,« je v govoru poudaril direktor laške knjižnice **Matej Jazbinšek**. Prav tako je ponovno poudaril pomen branja klasične tiskane knjige, saj so številne raziskave pokazale, da je branje digitalnih gradiv pridobivanje informacij, tiskanih pa pridobivanje znanja, empatije in osebnostne rasti.

Praznik slovenskega jezika

Direktor knjižnice in osrednji gost prireditve sta velik poudarek namenila Primožu Trubarju in reformaciji. »Reformacija je praznik slovenskega jezika, naroda in države. Trubar je eden najpomembnejših mož slovenske zgodovine. Da je tako imeniten mož nekaj časa živel v Laškem, mora biti naš lokalni ponos,« je še dodal Jazbinšek. Imeniten Trubar je znal kritično oceniti dejanja takratnih Laščanov, in sicer vse z željo, da bi znali razmišljati s svojo glavo ter ne bi poklekili pod čudnimi zamislami tedanjih oblastnikov.

BGO

Ustvarjalci predstave Komedija o artu so poleg Mihe Firšta, ki v predstavi nastopa, mentor igre Kristian Koželj, scenograf Matija Kovač in dramaturginja Nuša Komplet Peperko.

Trije razprodani večeri nove predstave Hiše kulture Celje

Miha Firšt se sprašuje, kaj je umetnost

Miha Firšt z novo predstavo Komedija o artu razvija tezo, da je zgolj enkratno srečanje človeka z zares neverjetnim umetniškim delom dovolj, da ga to potegne v svet umetnosti. Umetnost pa je ena od temeljnih sestavin kakovostnega načina življenja.

BARBARA GRADIČ OSET

Celjskega glasbenika Miho Firšta najpogosteje slišimo kot odličnega kontrabasista. Lani se je prvič preizkusil tudi v monodrami Kontrabas. Ker so mu odrske deske zadišale in ker je pokazal, da je, kljub temu da ni profesionalni igralec, vseeno dober ljubiteljski igralec, se je odločil, da se bo v vlogi igralca ponovno preizkusil. Tokrat je celjski likovni salon izbral za prostor, v katerem je predstavil svojo novo avtorsko predstavo Komedija o artu. Predstava s pomočjo množice zanimivih zgodovinskih podatkov prebrska svet umetnosti. V enourni predstavi najprej poda številna zanimiva rekordna dejstva. Tudi o tem, da je najdaljši roman Iskanje izgubljenega časa pisatelja Marcela Prousta, saj

cikel vsebuje sedem romanov, ki na 3.031 straneh združujejo 1.267.069 besed. Bill Gates je lastnik najdražje knjige, ki je bila na dražbi vredna skoraj 31 milijonov dolarjev. Roman Prigode Toma Sawyerja ameriškega pisatelja Marka Twaina je bil prvi roman napisan na pisalni stroj. Pred 150 leti je občinstvo padalo v delirij, ko so poslušalo Rossinijeve opere ...

Kaj je konceptualna umetnost?

Umetnosti se loti kronološko in predvsem iz različnih pristopov dojemanja. Seveda se v predstavi loti tudi konceptualne umetnosti, kar je po njegovem mnenju danes šaljiv izgovor za nesmiselna umetniška dela.

»Predvsem me zanima, kaj lahko iz različne perspektive od umetnosti dobimo. Gre za izjemno resna in vsestranska vprašanja, zavita v izjemno komunikativen celofan vicev,« je razložil Miha Firšt.

Besedilo je Miha Firšt napisal spomladi. Med drugim vsebuje tudi skice, ki jih je pripravil že leta nazaj. »Ob mojem poustvarjalnem delu vedno nastajajo razmišljanja, ki naslavlajo tematiko nedostopnosti resne umetnosti, ki

jo sam vidim kot enega ključnih delov svojega življenja, večina ljudi pa ne. A ker sem v to dovolj prepričan, sem se za potrebe te predstave odločil za promotorja umetnosti. Upam, da bom bolj uspešen kot kakšno šolsko predavanje,« je še dodal Firšt.

Skladba, ki traja večno

Na predstavi je Firšt predstavil tudi tiskano izdajo svoje glasbene kompozicije Večna skladba, ki traja – neskončno. Skladba je zapisana s tremi računalniškimi algoritmi, ki izpisujejo decimalke števila pi ter legendo in glasbeno matriko, ki iz teh decimalnih števil določajo vsak

naslednji ton. Ker je teh števil neskončno, neskončno dolgo traja tudi skladba, ne da bi se kakšen del začel ponavljati.

Umetnost ponuja vprašanja

Cilj celotne predstave je slehernega gledalca navdušiti nad umetnostjo do te mere, da si brez nje ne bo več znal predstavljati življenja. »Umetnost je religija, ki ne posega po v davniini začrtanih ciljih, temveč omogoča spoznanja, ki jih danes ne moremo niti slutiti. Religija, v katerih je prerok lahko vsak od nas, saj umetnost ne uči, temveč sprašuje,« je razmišljanje, s katerim konča predstavo.

Foto: SHERPA

Na Borštniku nagrada tudi Celjanom

Borut Bučinel (Foto: Tina Vrbnjak)

Konec tedna se je v Mariboru končalo 54. Borštnikovo srečanje, na katerem je strokovna komisija podelila nagrade za najboljše uprizoritve pretekle sezone. Veliko nagrado za najboljšo uprizoritev je dobila predstava Še ni naslova v režiji Tomija Janežiča in produkciji Slovenskega mladinskega gledališča. Borštnikovo nagrado za oblikovanje svetlobe je dobil Borut Bučinel v predstavi Ljudomrznik v produkciji Gledališča Celje.

Strokovni selektor letošnjega festivala Matjaž Zupančič je v tekmovalni program letos uvrstil Molièrovo komedijo Ljudomrznik

v režiji Nine Rajić Kranjac, ki so jo pripravili v Gledališču Celje. Oblikovalec svetlobe v tej predstavi je Borut Bučinel, ki je za svoje delo prejel Borštnikovo nagrado. Strokovna komisija je obrazložila svoj izbor nagrade. »Borut Bučinel v predstavi Ljudomrznik natančno spremlja dramaturgijo predstave in oblikuje svetlobo v razponu od klasične postavitve do večplastnih svetlobnih podob. Na ta način oblikovanje svetlobe – vzporedno s spremembo scenografije in razvojem režijsko-dramaturške postavitve – preraste v samostojen avtorski prispevek, ki spominja na distopičnost sodobnega časa.«

BGO

Različni obrazi Malgaja v Zgornjem trgu

V Galeriji Zgornji trg v Šentjurju je na ogled razstava z naslovom Malgaj. Na njej se s svojimi deli predstavljajo ustvarjalci, ki so se v začetku septembra udeležili mednarodne slikarske kolonije Ipavčeva paleta.

Obiskovalci razstave si lahko ogledajo dela približno 30 ustvarjalcev letošnje Ipavčeve palete. Slednjo so že drugo leto zapovrstjo pripravili Društvo likovnih ustvarjalcev Rifnik Šentjur v sodelovanju s tamkajšnjo občino in z različnimi podporniki. Kolonije so se udeležili tako ljubiteljski kot akademski slikarji in kiparji. Tema letošnjega ustvarjalnega srečanja v Šentjurju, ki so se ga udeležili ustvarjalci s Hrvaške, Kube in iz Nepala, je bil Franjo Malgaj. Tako so nastali njegovi portreti, nekatera dela prikazujejo Malgaja na konju, druga Malgaja v boju in podobno. V občini namreč obeležujejo stoletnico smrti

tega borca za severno mejo. »Kljub temu da je motiv večine del enak, imajo vsa dela svojo zgodbo in dušo, vsi ustvarjalci pa svoj pogled,« je pojasnil Martin Čater, član Društva likovnih ustvarjalcev Rifnik Šentjur, ki je ob letošnjem občinskem prazniku za svoje delo prejelo tudi plaketo občine.

Na ogled so vsa ustvarjena dela, torej 40 slikarskih in osem kiparskih del. Vsi ustvarjalci so prejeli zahvalo in so predstavljeni tudi v katalogu. Nastali izdelki so odslej last omenjenega društva. Slednje dela predstavlja ob različnih dogodkih, a tudi kot zahvalo donatorjem, ki s svojimi prispevki podpirajo delo ljubiteljskih ustvarjalcev. Razstava likovnih del bo v začetku decembra gostovala še v galeriji Methansove hiše v Zgornji Velki v Slovenskih goricah.

TS

Ustvarjalci letošnje Ipavčeve palete (Foto: Anton Kukovič)

Smo o nevarnosti radona v svojem domu dovolj seznanjeni?

V Celju se že več let govori o problemu težkih kovin. Na drugi strani se malo manj govori o radioaktivnem plinu, ki smo mu lahko – in to v vsej Sloveniji – izpostavljeni v domačem okolju, v hišah. Gre za radon, ki je naraven radioaktiven plin brez vonja in barve, torej ga ne zaznavamo s čutili. Nabira se v zaprtih prostorih in je lahko rakotvoren, čeprav še vedno ni

točnih in popolnoma oprijemljivih podatkov ter raziskav, na katere bi se lahko naslonili pri oceni, koliko primerov bolezni nastane zaradi tega. Neuradno podatki kažejo, da je vsak deseti primer raka na pljučih posledica radona oziroma njegovih razpadnih produktov. Radon skozi porozne kamnine pronica v kleti in pritličja stavb, kjer se zadržuje, saj je težji od zraka.

Bolj kot so kleti izolirane na prehodu v tla in bolj kot so prezračene, manj radona prodre v prostor. Zanimanja za meritve radona v domovih je ogromno. Javnost se vedno bolj zaveda, da gre za plin, ki je kljub še dokaj neraziskanemu področju tudi nevaren.

SIMONA ŠOLINIČ

Radon je naravni zemeljski plin, ki nastane z razpadom elementa radija na več izotopov, ki so lahko stabilni ali nestabilni. Izotop radona razpade na rutenij in pri tem odda še energijski delec alfa(α), ki se giblje s hitrostjo 2 milijona m/sek. Zato ima veliko energijo in pri tem uničuje celice, če pride v pljuča. Radon pri nadaljnjem razpadu tvori težke kovine, kot sta bizmut in svinec, ki se kopičita v telesu, ki ju ne more izločiti.

Radon v naših krajih prispeva dve tretjini skupne količine naravnega sevanja:

75 odstotkov radon
15 odstotkov drugo
notranje obsevanje
10 odstotkov kozmično in
zemeljsko sevanje.

Skupna letna ekvivalentna količina naravnega sevanja,

ki jo prejme povprečno vsak prebivalec Slovenije, znaša 2,4 mSv (mili-sieverta). To je tudi normalna količina sevanja, nevarna, ki je lahko tudi smrtna, je od 3 do 4 Sv.

Referenčna dopustna raven povprečne letne koncentracije radona

v zaprtih bivalnih in delovnih prostorih je 300 Bq/m³. Do 1000 Bq/m³ je po višana vsebnost, visoka je nad 1.000 Bq/m³.

Povprečna vsebnost radona v stavbah:

na območju Mozirja od 400 do 1000 Bq/m³
na območju Velenja od 200 do 800 Bq/m³
na območju Celja od 20 do 50 Bq/m³

Kako je z radonom na Celjskem?

Človek pride v stik z radonom na prostem, v stavbah, jamah, rudnikih, skozi talne odprtine, razpoke in dilatacije, pa tudi z inštalacijami, jaški, špranjami in neizoliranimi stenami. Nevarni naj bi bili tudi tako imenovani elektrofiltrski zidaki in malta ter beton in EFE-pepel. »Meritev je malo, statistični podatki niso dovolj obsežni,« pravi dr. Boris Salobir iz Šolskega centra Velenje.

»Vpliv na človeka je odvisen tudi od človeka in njegove odpornosti. Vzrok za nastanek bolezni domnevno zaradi radona in njegovih vplivov ni točno dokazljiv, podatki o

sevanju in njegovi moči se v literaturi ponavljajo in so zelo splošni,« opozarja Boris Salobir. Kljub temu previdnost in dobra mera preventivnih ukrepov nista odveč.

Čeprav je radon radioaktiven, ne predstavlja velike nevarnosti za človeka. Z zrakom ga sicer vdihnemo, vendar ga kot plin tudi izdihnemo. Radon namreč hitro razpada. Njegovi razpadni

elementi so kratkoživi in še naprej hitro razpadajo. Ti se vežejo na delce zraka, ki jih človek vdihne in s tem vnese v pljuča. »Pri razpadu se tvorijo alfa delci, ki s svojo energijo – alfa sevanjem – poškodujejo bronhialne celice, ki so občutljive. Stalno draženje bronhialnih celic povzroči njihovo propadanje in nezmožnost obnavljanja ali celo mutacije, kar lahko

pripelje do pljučnega raka,« dodaja Salobir.

Drugače je z njegovimi kratkoživimi razpadni produkti, ki so vedno prisotni v zraku skupaj z radonom. Kot aerosole jih pljuča odfiltrirajo od vdihanega zraka. Na steni dihalnih poti, kamor sedejo, razpadajo in nastali delci alfa napadajo okoliško tkivo ter ga poškodujejo. Te poškodbe so lahko tako resne, da vodijo do nastanka raka. Ocenjujejo, da je vsak deseti primer raka na pljučih posledica radona oziroma njegovih razpadnih produktov.

Toda kot omenjeno – zelo težko je dokazati povezavo med vzrokom in nastankom

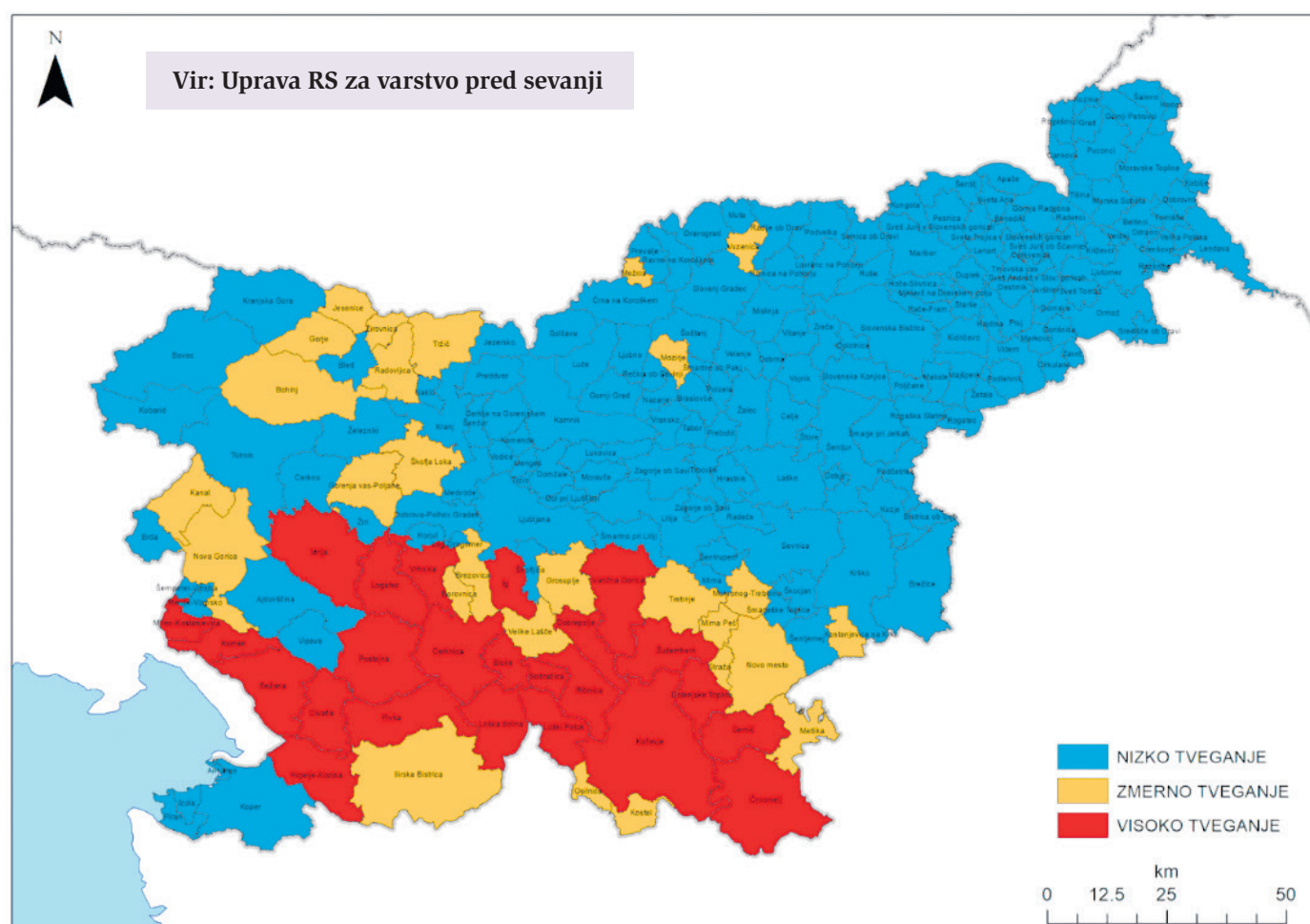
tako hude bolezni, čeprav ne smemo tega zanemariti.

Odmerek sevanja imenujemo količino energije, ki jo absorbira obsevano tkivo. Ekvivalenten odmerek sevanja je produkt absorbirane količine sevanja in dejavnika učinkovitosti. To ekvivalentno količino merimo z enoto Sv (sievert).

So »šoštanski zidaki« nevarni?

Salobir omenja, da je bilo v letih 1950 do 1985 na našem območju veliko zgradb zgrajenih iz elektrofiltrskega pepela iz elektrarn in toplarn. »Tako imenovani EFE-pepel se dviga v zrak kot prah in obremenjuje okolje v bližini elektrarne bolj kot jedrska elektrarna. EFE-opeka v stavbah vsebuje 55 do 426 Bq/m³ radona letno, v povprečju 300 Bq/m³ letno, kot dodatek maltam in betonu pa predstavlja 16 do 67 Bq/m³ letno (odvisno o vrste premo-ga),« pojasnjuje sogovornik. Za primerjavo dodaja: »Kilometer od termoelektrarne se letni odmerek radona poveča za 5 odstotkov, kar je manj, kot je normalna izpostavljenost rentgenskih žarkom pri slikanju pljuč. Ta vir sevanja nastaja ves čas obratovanja elektrarne, medtem ko se v že izdelanih opekah niža na letni ravni.«

Radon nastaja v zgornjih plasteh zemeljske skorje in se zatem nahaja v poroznih kamninah, skozi katere prehaja hitreje na površino. Nato pa skozi slabo prepustne počasneje. Pri prehodu že izgublja radioaktivnost, ker ima zelo kratko razpolovno dobo.

Kako se rešiti radioaktivnega radona

»Celje ne spada med zelo tvegana območja. A možno je, da na določenih mestih globoko v zemeljski skorji obstaja uran, ki razpada v različne radioaktivne oblike, ki potem lahko pridejo na površje. Splošna in statistična ogroženost z radioaktivnim radonom v Savinjski regiji ni zelo visoka,« pravi mag. Primož Praper iz podjetja Eutrip, ki izvaja neuradne meritve radona z različnimi merilniki.

Praper dodaja, da vse meritve kažejo, da zaradi elektrofilitrskih zidakov, ki so jih pri gradnjah hiš na Celjskem v preteklosti pogosto uporabljali, ni strahu. »Dovoljena oziroma še dopustna vsebnost radona je 300 Bq. Tako imenovana EFE-opeka to količino poveča za 15 Bq, kar je še vedno bistveno nižje od tiste količine, ki povzroča zdravstvene težave.«

Meritve radona v Sloveniji sicer niso tako redke in so različne glede na geološko sestavo območij, kjer izvajalci meritve izvajajo. In če te pokažejo višjo količino radona, se zadeva da popravi. »Ključno je, da zrak, ki je poln tega radioaktivnega plina, odvedemo iz stavbe oziroma ga, še preden pride v stavbo, preprečimo na način, da ga izpod teme-

Primož Praper (Foto: arhiv Eutripa)

ljev izsesamo s podtlakom,« pojasnjuje Praper. Praviloma meritve izvajajo pozimi, ko je vsebnost radona največja. Meritve trajajo vsaj 14 dni.

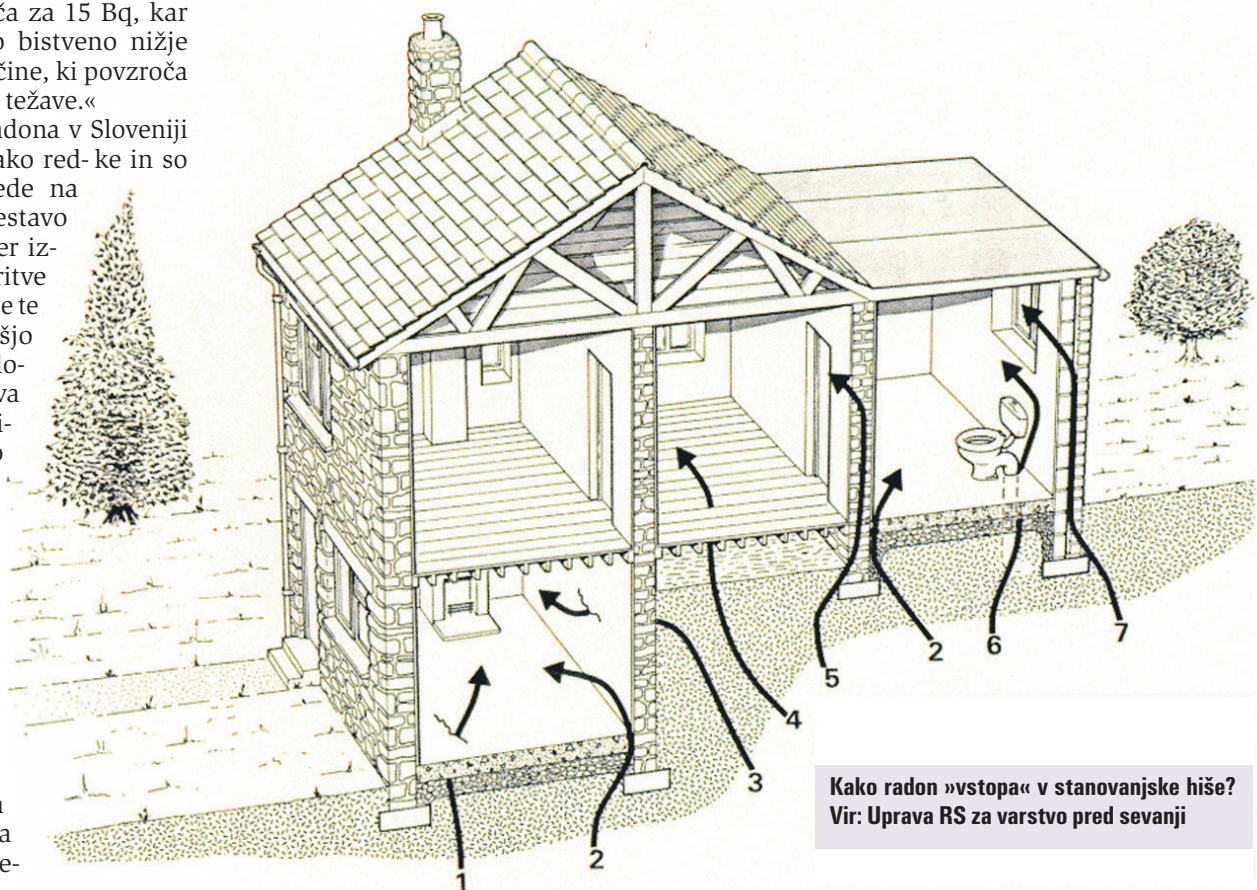
Previdno pri energetskih prenovah

Pri meritvah je treba vedeti, da je država zavezana k reševanju tega problema, a kljub temu ne omogoča, da so popolnoma vse meritve brezplačne. »Država mora poskrbeti predvsem za javne stavbe, kjer je vsebnost radona velika, hkrati je v teh stavbah tudi več ljudi. V tem primeru so meritve brezplačne, vendar se je treba prijaviti Upravi RS za varstvo pred se-

Uradne meritve radona v stavbah praviloma izvaja Zavod za varstvo pri delu po naročilu Uprave RS za varstvo pred sevanji.

vanji. Te meritve nato izvedejo pooblaščenilci. V primerih zanimanja fizičnih oseb so meritve prav tako možne, vendar je čakalna doba daljša, saj je povpraševanja po tem zelo veliko. Meritve v tem primeru niso brezplačne,« dodaja Praper.

Trenutno so aktualne predvsem energetske prenovne stavb, ki stremijo k zrakotesnosti. »Po prenovah stavbe večinoma niso mehansko prezračevane ali mehansko prezračevanje ne deluje ustrezno. Pogosto je rezultat energetske prenovne bistveno nižja poraba energije na eni strani in poslabšanje bivalnih pogojev na drugi strani, kamor poleg slabše kakovosti zraka in vlage spada tudi povečanje vsebnosti radona,« dodaja Praper.

Korist mora biti večja od škode

V Sloveniji naj bi letno zaradi posledic sevanja radona umrlo od 90 do 180 ljudi. Zaradi prometnih nesreč jih umre približno od 90 do 150. Toda ta primerjava temelji na poenostavljenih ocenah, pravi dr. Tomaž Šutej iz Uprave RS za varstvo pred sevanji.

Tvegana skupina ljudi v povezavi z vplivi radona na zdravje so predvsem kadilci,

pri katerih zaradi kajenja obstaja še dodatno tveganje za razvoj pljučnega raka in ostalih pljučnih bolezni. Toda minilo bo še kar nekaj časa, preden bodo strokovnjaki to področje dodobra raziskali, da bodo dobili natančne podatke o vplivih radioaktivnega radona na zdravje in posledicah.

Sicer slovenska zakonodaja, ki omenja varnost pred tovr-

stnimi nevarnostmi, ni slaba. Na podlagi evropske direktive je že sprejet zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti, ki v kar nekaj določbah omenja radon, prav tako je v veljavi Uredba o nacionalnem radonskem programu. Kot dodaja Šutej, morajo ukrepi na tem področju družbi in posameznikom prinesiti večje gospodarske, socialne in

druge koristne učinke glede na škodo za zdravje, ki jo povzroči sevalna obremenjenost, torej mora biti korist večja od škode. »Stroški ukrepov morajo biti manjši od pozitivnega učinka daljšega in kakovostnejšega življenja z zmanjšanjem tveganja za nastanek in zdravljenje raka zaradi sevalne obremenjenosti,« še dodaja Šutej.

Kaj lahko storimo?

Vsebnost radona znižamo s prezračevanjem prostorov, z zatesnitvijo razpok in špranj v tleh in z večjimi gradbenimi posegi, kot so utrditev talne plošče, prezračevanje jaškov in prezračevanje zemljine pod talno ploščo.

Zračenje prostorov

Večkrat na dan za nekaj minut odpremo okna in izenačimo vsebnost radona v našem domu z zunanjim zrakom. Vendar se vsebnost po 3 do 6 urah spet lahko približa referenčni vrednosti

Sanacija oziroma tesnjenje temeljne plošče

Če z zračenjem prostorov ne dosežemo želenega učinka (pri vsebnostjo nad 400 Bq/m³), je treba poiskati vstopne točke radona v dom in jih sanirati. Pogosto so odprtine v talni plošči večje in lastniku dobro znane (gre za jaške, večje razpoke ...). Sicer pa na podlagi meritev pooblaščenilci izvedenci lahko pomagajo identificirati tudi skrite vstopne točke radona v dom.

Prezračevanje jaškov in zemljine pod temeljno ploščo

Pri višjih količinah radona (nad 1000 Bq/m³) sta zračenje prostorov in sanacija temeljne plošče redko dovolj učinkovita. Znatno znižanje radona (tudi nad 90 odstotkov) lahko dosežemo z izsesavanjem zraka izpod temeljne plošče. Rešitev vključuje eno ali več cevi, ki izpod temeljne plošče hiše (dostop s prebojem temeljne plošče ali iz zunanje strani hiše) privleče zrak iz zemlje nad višino bivalnih prostorov. Prezračevanje je lahko pasivno, ki izkorišča naravno razliko v zračnem pritisku (učinek dimnika), ali aktivno z uporabo ventilatorjev, ki ne porabijo veliko električne energije. Tako se izenači zračni pritisk v zemlji s tistim v hiši in radon ne vstopa v hišo z enako hitrostjo, posledica je znižanje vsebnosti radona.

OB ROBU

Nevarnost v domači spalnici

V dneh, ko civilne iniciative opozarjajo na to, kako »černobilsko« je v Celju, je bila v tem mestu okrogla miza o nevarnosti, ki na nas preži kar v naših hišah in stavbah. O radonu. Temu plinu brez vonja in barve smo torej izpostavljeni vsi. Ne samo Celjani. Na drugih območjih celo bolj.

Simona Šolnitič

Morda je ta plin celo večji ubijalec na dolgi rok kot težke kovine, a skoraj nikoli ne pomislimo na to. Raziskave namreč še niso tako zelo oprijemljive, da bi boleznim z gotovostjo pripisali učinkom tega plina na telo. Kljub temu strokovnjaki opozarjajo na previdnost.

Priznajte, kolikokrat ste že pomislili, da so v vaši hiši, doma, v dnevni sobi, spalnici meje radona presežene in bi to lahko pomenilo za vas tveganje za pljučnega raka? Ste že naročili meritve? Še ne? Morda je čas.

Naravno sevanje ljudje »prejemamo« vsak dan s kozmičnimi žarki, s sevanjem iz tal ali z zemeljskim sevanjem, z notranjim obsevanjem s snovmi, ki jih vnašamo v sebe s hrano, tekočinami ali z zrakom. Radon je poglavitni del tega sevanja in nastaja z radioaktivnim razpadom urana v zemeljski skorji. Kemija dela takšne in drugačne čudeže, ki se jih sploh ne zavedamo. Morda je dobro, da bi se o tem bolj poučili.

Država tu stoji ob strani. Z brezplačnimi meritvami za javne ustanove in s plačljivimi za vse ostale. Vsako leto ponudi brezplačne meritve vendarle tudi za prebivalce določenih občin, ki jih izbere glede na večje vrednosti radona. Spremljajte podatke in možnosti meritev na spletni strani Zavoda za varnost pri delu. Da se o nevarnosti radona v Celju ne bo govorilo šele čez nekaj let, medtem ko bodo druge prebivalci veliko bolj osveščeni.

Skoraj vse domove s preseženimi vsebnostmi radona je mogoče sanirati, lahko že z zelo preprostimi in poceni ukrepi, pri čemer lahko stroški sanacije znašajo od nič do nekaj tisoč evrov, je na okrogli mizi o radonu pred dnevi v Celju omenil dr. Tomaž Šutej iz Uprave RS za varstvo pred sevanji. Okroglo mizo so organizirali Razvojna Agencija Savinjske regije, Eutrip in Kseena.

Ogromno zanimanja za meritve

V Zavodu za varstvo pri delu (ZVD) opažajo, da je zanimanja ljudi za meritve radona v stavbah izjemno veliko. Odziv na projekt brezplačnih meritev v določenih občinah je bil tako zelo velik, da so že za več kot dvakrat presegli kvoto, ki jo financira Uprava RS za varstvo pred sevanji.

Za meritve v projektu brezplačnih meritev v letu 2019, ki ga ZVD izvaja v sodelovanju z Ministrstvom RS za zdravje, so se lahko prijavi prebivalci na območjih, ki so že prepoznana kot območja z več radona, in še nekaj dodatnih občin. Z našega območja je med temi občinami samo Mozirje. Meritev je v okviru projekta za te občine brezplačna, saj jo financira Uprava RS za varstvo pred sevanji. Ko gre za plačljive meritve, je treba pri zavodu zanje odšteti od 60 do več sto evrov.

Meritve potekajo tako, da iz ZVD na dom pošljejo detektor za merjenje vsebnosti radona. Tako imenovani detektor sledi je folija, nameščena na dnu zaščitnega ohišja. V ohišje prodira zrak in z njim tudi radon, ki v ohišju razpada, pri čemer seva delce alfa, ki v plastični foliji pustijo sled. Število sledi na foliji je sorazmerno z vsebnostjo radona v prostoru. Lastnik stavbe namesti detektor na primerno mesto, kjer ga pusti od enega do dveh mesecev, in izpolni poseben obrazec, ki kasneje služi za natančno vrednotenje rezultatov. Po meritvi lastniki stavb detektor vrnejo Zavodu za varstvo pri delu, kjer fiziki, izvedenci za sevanja, analizirajo podatke in o izsledkih obvestijo lastnike stavb.

V zavodu dodajajo, da na vsebnost radona v zraku zaprtega prostora odločilno vplivajo značilnosti tal (vsebnost urana, poroznost, tektonski prelomi), na katerih stavba stoji, in tudi velikost, oblika, vrsta in starost stavbe ter kakovost njene gradnje. »Visoke vsebnosti radona v zaprtih prostorih lahko pričakujemo predvsem na področjih, kjer so tla porozna in zato dobro prepustna za radon. To so predvsem kraška tla in prodnate podlage,« pojasnjujejo v zavodu za varstvo pri delu.

»Referenčne vrednosti vsebnosti radona v zraku so določene na podlagi tveganja zaradi vseživljenjske izpostavljenosti. Če se v prostorih s preseženimi vsebnostmi radona ne zadržujete pogosto, ni razloga za skrb,« dodajajo v Zavodu za varstvo pri delu.

Ne tvegajte zaradi neustreznega vzdrževanja dimnika

Dimniški požari grožnja za vsako hišo

V Sloveniji se letno zgodi petsto dimniških požarov, ogromno tudi v naši regiji. Samo na območju Gasilske zveze Žalec se je od leta 2015 do danes zvrstilo več kot šestdeset takšnih požarov. Stroški gasilskih posredovanj znašajo več kot trideset tisoč evrov, kar pomeni približno sedemsto evrov za eno posredovanje. V to ni všteta škoda na stavbah. Gasilci GZ Žalec so letos tako še posebej začeli osveščati javnost, da ji požarna preventiva ne bi postala samoumevna. Škoda zaradi dimniških požarov je lahko zelo visoka, a se jo da tudi preprečiti z ustrezno skrbjo za varnost.

SIMONA ŠOLINIČ

»Dimniški požari so eden glavnih vzrokov za več požarov med kurilno sezono. Največkrat nastanejo zaradi težav, povezanih z nepravilno uporabo oziroma neustreznim vzdrževanjem dimnikov,« pravi podpoveljnik GZ Žalec Dušan Zabukovnik. »Ljudje so premalo osveščani o tem in premalo delujejo preventivno. V zadnjem času se pojavlja vedno več dimniških požarov zaradi nepravilnega ali neustreznega vzdrževanja dimnikov. To je tudi posledica novega zakona, po katerem lahko ljudje za čiščenje sami izberejo dimnikarsko podjetje. Vendar vsa dimnikarska podjetja niso enako usposobljena za kakovostno opravljanje tega dela,« opozarja Zabukovnik. To je tudi razlog za obširno akcijo osveščanja, ki so jo začeli gasilci GZ Žalec.

Dimniški požar ni tako j viden

»Začetek dimniškega požara prepoznamo po intenzivnem izhajanju temnega oziroma temno rumenega dima. Ko začnejo goreti obloge v dimniku, ga prepoznamo tudi po iskrarah ali celo plamenu na ustju dimnika. Zato dimniški

požar najprej opazijo zunaj stavbe,« pravi Zabukovnik. To pomeni, da lastniki, če so v stavbi, sploh ne vedo, da je začelo goreti v dimniku. Ko se požar že delo razširi, je možno slišati rahlo bobnenje in prasketanje.

»Če ima dimnik manjšo toplotno upornost, so njegove površinske temperature višje, zato lahko nastanejo razpoke in skozi njega v prostore izhaja dim. Visoke temperature, ki segrevajo stene dimnika, lahko povzročijo vžig bližnjih predmetov, še posebej lesenih konstrukcij v bližini dimnika. Saje, ki v dimniku intenzivno gorijo, lahko dosežejo temperaturo do 1.300 stopinj. To je temperatura, pri kateri že razpadajo in pokažajo opeka ali dimne tuljave, zaradi tega lahko pride do razširitve požara,« pojasnjuje gasilec.

Posredovati je treba hitro, saj le tako gasilci preprečijo večjo škodo. Zato je nujen klic na 112. »Dimniški požar lahko ljudje omejijo, tako da zaprejo ali vsaj omejijo dovod zraka v kurilno napravo in s tem tudi v dimnik. Zapreti je treba vse morebitne odprtine na dimniku. Treba je tudi vedeti, da imajo starejši

»Pri pečeh na trdo gorivo sta pogosta uporaba neprimerne goriva in kurjenje različnih odpadkov, plastike in embalaže. Do težav prihaja, tudi kadar uporabnik ne ravna v skladu z navodili proizvajalca kurilne peči, kadar dovod zraka ni ustrezno urejen, saj je nujno potreben za pravilno zgorevanje ...« poudarja podpoveljnik GZ Žalec Dušan Zabukovnik.

dimniki tudi skrite koticke in da ne potekajo vedno natančno vertikalno,« svetuje Zabukovnik.

Nikoli ne gasimo z vodo

Dimniškega požara ne smemo gasiti z vodo, ker se ta v dimniku upari in lahko poškoduje tistega, ki gasi, in tudi dimnik. »Gašenje dimnika z vodo je zelo nevarno. Vedite, da pri zlitju samo enega

litra vode v dimnik nastane 1.700 litrov pare. Dimovodna naprava ne zdrži tega pritiska in pride do porušanja dimnika,« opozarja Zabukovnik.

Po dimniškem požaru je treba obvezno obvestiti dimnikarsko družbo, da ugotovi in evidentira vzroke ter preveri pogoje za nadaljnje varno obratovanje kurilne naprave. »Dimnikarska služba mora o tem izdati tudi zapisnik pregleda. Ljudje morajo vedno

Kako preprečimo dimniški požar?

Kurilno napravo in dimnik naj vgradi pooblaščen podjetje v skladu z navodili proizvajalca oziroma v skladu s predpisi.

Pri postavitvi kurilne naprave in dimnika upoštevamo zahtevane odmike od gorljivih materialov. Tla in stene okoli kurilne naprave morajo biti iz negorljivih materialov.

Kurilna naprava naj bo glede na vrsto goriva priključena na ustrezen dimnik.

Če kurimo na drva, mora biti les suh z maksimalno 20-odstotno vlažnostjo. Les se naj suši na zraku dve leti. Ne sme biti smolnat. Peleti morajo biti ustrezno certificirani ter lesni sekanci ustrezno hranjeni in iz čim boljšega materiala.

V kurilni napravi kurimo samo gorivo, ki ga predvidi izvajalec, nikoli odpadkov. Polena morajo biti prilagojena velikosti kurišča in toplotni moči kurilne naprave, zakuriti in kuriti je treba v skladu z navodili proizvajalca ali vsaj s splošnimi pravili kurjenja glede na izvedbo kurišča. Nasveti za pravilno kurjenje lesa so ponavadi priloženi h kurilni napravi ob nakupu, dostopni so tudi na spletnih straneh proizvajalcev kurilnih naprav in njihovih združenj.

V kurilni napravi nikoli ne zažigamo smeti, kartona, dekorativnega papirja ali novoletnih jelk. Goreči delci se dvigajo v dimnik, zato se lahko vžgejo obloge, ki se morda naberejo na stenah dimnika.

Pri vsaki novi ali rekonstruirani napravi ali dimniku je potreben obvezen prvi pregled z namenom zagotovitve požarne varnosti, varstva zraka ter učinkovite rabe energije. Po prvem pregledu je kurilna naprava vpisana v evidenco kurilnih naprav.

Omogočimo čiščenje kurilnih naprav glede na uporabljeno gorivo, in sicer enkrat na leto pri plinskem in tekočem gorivu, dvakrat na leto pri uporabi biomase in štirikrat na leto pri uporabi trdih goriv.

Gorivo mora ustrezati zahtevam kurilne in dimovodne naprave. Če je kurilna naprava načrtovana samo za obratovanje na tekoče gorivo, je ne smemo uporabiti za pelete, polena ali plin.

Vir: GZ Žalec

po dimniškem požaru posledice odpraviti z ustreznimi strokovnjaki in ne sami,« še svetuje Zabukovnik.

Čeprav je več dimniških požarov v starejših stavbah, se pojavljajo tudi v novejših, predvsem zaradi nestrokovne vgradnje dimnikov. Zato je dobro vedeti, da je pomemben dejavnik pri projektiranju pravilno dimenzioniranje dimnikov. Pri tem je treba upoštevati,

da vsak ogrevalni sistem deluje optimalno samo v primeru ustreznega preseka dimnika. Redni pregledi in čiščenje dimovodnih naprav so ključni. Informacije o zgorevanju lesa v malih kurilnih napravah so dostopne na spletni strani ministrstva za okolje in prostor, kjer so dostopne tudi druge informacije o dimnikarski dejavnosti.

Foto: splet

Prometna varnost spet slabša

V četrtek dopoldne se je na parkirišču pred trgovskim centrom Lidl v Velenju zgodila huda prometna nesreča. V njej se je poškodovala 70-letna peška, v katero je trčil 75-letni voznik avtomobila.

Dan prej sta se osebi poškodovali tudi v nesreči v Celju, kjer je 31-letna voznica zaradi neprilagojene hitrosti trčila v drugo vozilo. V Slovenskih Konjicah je zaradi prekratke varnostne razda-

lje 26-letnega voznika avtomobila prišlo do naleta štirih vozil. Pri tem se je 26-letni voznik lažje poškodoval.

Prav tako pretekli teden se je v nesrečah na Celjskem poškodovalo več kolesarjev. Prvi na Cesti talcev v Velenju, saj je vanj trčila 37-letna voznica pri vzvratni vožnji na dovozno pot. 81-letni kolesar se je pri tem hudo poškodoval. Druga nesreča s kolesarjem se je zgodila v Čopovi ulici v Celju, kjer je

58-letni voznik avtomobila na prehodu za pešce trčil v 61-letno kolesarko, ki je takrat prečkala cesto. Tudi 61-letnica je dobila hude poškodbe. Izven Lokovice je 43-letnica z vozilom pri zavijanju v levo izsilila prednost 56-letnemu kolesarju, ki se je pri padcu huje poškodoval. Prometna varnost se je na Celjskem letos zelo poslabšala. Do danes je na cestah naše regije umrlo že 20 ljudi, lani v enakem obdobju

10. Zato celjska policija te dni izvaja poostren nadzor v celotni regiji. Minuli teden so policisti izvedli nekajurni usklajen nadzor prometa na cesti med Logarsko dolino in Črncem. Pri tem so izrekli kar 66 kazni zaradi prehitre vožnje. Teden pred tem so zaradi kršitev voznikom na Celjskem napisali kar 1.054 plačilnih nalogov. 68 voznikov je vozilo pod vplivom alkohola, ogromno je bilo tudi kršitev pešcev.

Umrli na grebenu

Pretekli četrtek nekaj pred 13. uro se je na grebenu proti Savinjskemu sedlu v občini Solčava smrtno ponesrečil plezalec. Ta je zdrsnil v globino, medtem ko je soplezalec ostal nepoškodovan na grebenu. Reševalci Gorske reševalne službe Celje in dežurna ekipa gorskih reševalcev z Brnika so s helikopterjem Slovenske vojske s pomočjo vitla rešili nepoškodovanega plezalca in ga skupaj s pokojnim prepeljali v dolino.

Spet ilegalni prehodi

V Kunšperku so minuli teden izsledili štiri tujce, ki so ilegalno vstopili v našo državo. Dva sta bila državljana Sirije in dva državljana Palestine. Na mejnem prehodu Bistrica ob Sotli so policisti pri mejnem nadzoru v tovornem vozilu našli državljana Afganistana.

Katja Temnik je inovativna mlada kmetica po izboru javnosti

Bogato zeliščno ozemlje Katje in Majde Temnik leži blizu Žičke kartuzije, kjer so pred stoletji živeli kartuzijanski menihi. Znani so bili po svoji zeliščnih vrtovih, kjer so vzgajali zelišča in z njihovo pomočjo zdravili ljudi.

Zveza slovenske podeželske mladine je v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije letos že 12. organizirala vseslovenski izbor Inovativni mladi kmet. Naziv je po izboru strokovne komisije prejel Igor Paldauf iz Vučje vasi, Katja Temnik iz Žič pa je postala inovativna mlada kmetica po izboru javnosti, saj je organizator izvedel tudi spletno glasovanje.

Katja, nekdanja profesionalna košarkašica, se je po športni karieri odločila za nekaj povsem drugega. Z mamo Majdo sta v Žičah pri Slovenskih Konjicah ustvarili zeliščni vrt Majnika. Po podelitvi priznanja se je Katja na družbenih omrežjih zahvalila vsem, ki na takšen ali drugačen način pod-

pirajo biodinamične in ekološke kmetije. »To ni priznanje zgolj zeliščnemu vrtu Majnika, temveč je to priznanje za vse biodinamične in ekološke kmetije v Sloveniji. Zato sem toliko bolj vesela, da je širša javnost pri nas spoznala, da v Sloveniji potrebujemo kmetije, ki niso tovarne, temveč skrbijo za to, da je zemlja, ki jo obdelujejo, vedno bolj rodovitna, da na njih rastejo vedno bolj kakovostne rastline, ki so hkrati vedno bolj odporne na vremenske pojave, in to brez rastlinjakov in plastičnih folij. Zato to ni moja zmaga, temveč zmaga zdravega razuma. Zmaga, ki nam vsem v tej prelepi deželi daje upanje, da bomo zmogli.«

BGO, foto: GrupA

O predlogih participativnega proračuna

SLOVENSKE KONJICE – Občina bo začela prihodnje leto izvajati participativni proračun. Gre za to, da lahko posamezni občani neposredno sodelujejo pri razporejanju dela proračunskega denarja ter predlagajo različne projekte. Občinski svet je tako na zadnji seji sprejel predloge participativnega proračuna.

Občina bo izvajala 29 projektov, ki so jih predlagali posamezni občani ali skupine občanov. Ti so poslali 75 predlogov. V prihodnjih treh letih bo namenjenih za participativni proračun vsako leto po sto tisoč evrov. Svetniki so župana in občinsko upravo na zadnji seji tudi pooblastili, da izdelata vrstni red uresničevanja predlogov takega proračuna.

V okviru participativnega proračuna je lahko posamezna naložba vredna največ 30 tisoč evrov. Med drugim bodo urejena športna igrišča ter postavljena otroška igrala, na kopališču v Zbelovem bo urejeno igrišče mini golfa, zastekljen bo vhod mrliške vežice v Sv. Jerneju in podobno. V uresničevanje participativnega proračuna so že vključene tudi krajevne skupnosti.

BJ

Foto: Vodnikovih 9

Bi takšne gorele na grmadi?

CELJE – Da bo priprava na bližnji »uvoženi« praznik, noč čarovnic, letos nekaj posebnega in da bo tak tudi vstop v naša praznična dneva, bo nocoj ob 19. uri v Celjskem domu poskrbela pripovedovalska zasedba Vodnikovih 9, ki v sodelovanju z Zavodom Celeia Celje pripravlja predstavo z naslovom Ta bi na grmadi gorela.

Predstava bo skupek osmih zgodb, ki jih bodo predstavili članice in člani skupine Vodnikovih 9, tako imenovanega pripovedovalskega varieteta. Člani so zbrani iz različnih delov Slovenije, z različnim znanjem in konjički.

»Tokrat smo za osnovno idejo izbrali ženske, ki bi jih zaradi svoje drugačnosti, samosvojosti morda nekoč imeli za čarovnice. Prisluhniti bo mogoče zelo osebnim zgodbam, zelo resničnim, zgodovinskim, pa tudi ljudskim iz različnih koncev sveta,« je obetajoč večer napovedala Nuša Komplet Peperko, ena od pripovedovalk iz skupine Vodnikovih 9, sicer gledališka dramaturginja in prava oseba, da je vseh osem zgodb povežala v vsebinsko zanimivo celoto. Ljudske pesmi, ki jih bodo nastopajoči peli, bodo povezovale zgodbe.

Uvod v vznemirljivi večer bo odlomek iz epskega romana Katarina, pav in jezuit pisatelja

Draga Jančarja, ki je prijazno odstopil pravice za pripovedovalski večer.

Skupina Vodnikovih 9 je predstavo pripravljala na Starem gradu, a jo bodo zaradi napovedanega hladnega vremena izvedli v Celjskem domu. Zaradi naročenih 150 čajnih svečk in svečnikov, takšnih in

drugačnih luči, bo scena nekaj posebnega.

»Noč čarovnic je prisproda neke grozljivosti, strašljivosti ali pa nekega šova, mi pa želimo, da bi z našo predstavo globlje nagovorili obiskovalce,« je o nocojšnji predstavi še povedala Nuša Komplet Peperko.

RG

NAJ.VIŽA
narodnozabavna TV oddaja

Vsak četrtek ob 20.00 na programu VTV - Vaše televizije

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Torte po naročilu za vse priložnosti
Drobno sladko in slano pecivo
Prodaja sladic na kose
Izdelava sladic za gostinske lokale
Sladko – slani catering

Roman Sivka 041 381 330 • Lidija Ulaga 031 203 019

meringa.atelje@gmail.com

Ulica XIV. divizije 8, 3272 Rimske Toplice

Meringa za sladke in slane užitke

Od septembra deluje v prostorih nekdanje pošte v Rimskih Toplicah kulinarčni atelje Meringa. V ponudbi imajo dnevno sveže sladice, ki jih lahko odnesete s seboj, torte po naročilu za vse priložnosti, sladko in slano drobno pecivo. Niso pa pozabili niti na diabetike, alergike, vegane. Vse to lahko dobite ob predhodnem naročilu. Zelo pomembno se jim zdi, da so njihovi izdelki narejeni iz naravnih sestavin, smetane, masla, sadja ...

Za podjetja lahko pripravijo sladko-slane zajtrke ali okrepčilo med odmori na poslovnih dogodkih.

Bodočim mladoporočencem omogočijo pogostitev pred obredom, na slavlju pa postavitev sladkega koticika ali razporeditev peciva in sadja na krožnikih. Poskrbijo tudi za poročno torto.

Zavedajo se, da je torta pika na i vsakega praznovanja, zato mora biti odličnega okusa in videza. Da nimate na dan praznovanja skrbi s prevzemom torte in peciva, vam vse to lahko dostavijo na kraj vašega dogodka.

TAXI MAXI

 24 ur
365 dni
V LETU

HITRI, ZANESLJIVI, KLIMATIZIRANI
070 400 - 200

 PRENESI APLIKACIJO
TAXI MAXI CELJE IN NAROČI TAXI

Kakovostna drva (bukova, mešana)

- najbolj top ponudba v Savinjski regiji
- brezplačna dostava na dom*
- možnost brezplačnega skladiščenja drv tudi za leto naprej

*Brezplačna dostava po Savinjski regiji.

Himezad

Braslovče 2313314 BRASLOVČE

03 703 12 40

E naslov: kzbraslovce.kp@iol.net

UGODNO

GRADBENA TRGOVINA

 GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si

www.gradbena-trgovina.si

T: 051 612 666, 070 96 99 55

**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI
MATERIAL**

BIRO bit
DIGITALIZIRAJTE
POSLOVANJE

 www.birobit.si
Canon

 Kašnice
in krvavice
4,48
€/kg

 www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na ostrožno 22, Celje

FINGUŠT
MESNINE ŠTAJERSKE
PRAGERSKO

 Mariborska cesta 7
(v stavbi Kovinrada, bivša restavracija Trac)

www.stolpic.si

Za rezervacijo pokličite

051 336 188

 Vsak dan sveže in okusne
malice med 9. in 14.30

- lahki meniji
- brez ojačevalcev okusa
- brezglutenska ponudba
- brezglutenska ponudba
- parkirni prostor
- odlična terasa
- prostor za zaključene družbe

Stolpič

TRGOTUR

Delavec v proizvodnji m/ž (Šmartno ob Paki)

Pričakujemo: pripravljenost na priučitev delovnih nalog, doslednost, natančnost in samoiniciativnost, ročne spretnosti pri opravljanju dela, fizično vzdržljivost in moč za občasno dvigovanje in prenašanje bremen do 25 kilogramov, korekten odnos do sodelavcev in strank. Kandidatu ponujamo: 1-mesečno uvajanje na delovnem mestu in 2-mesečno poskusno obdobje, triizmensko delo za polni delovni čas, pogodbo bomo sklenili za določen čas z možnostjo podaljšanja v nedoločen čas, delo se opravlja 5 dni na teden, občasno ob sobotah, izplačilo morebitnih nadur, fleksibilnost odobritve dopustov in možnosti koriščenja. Prijave zbiramo do 22. 11. 2019. MPT, proizvodnja in trgovina, d. o. o., Šmartno ob Paki 136a, 3327 Šmartno ob Paki. Več informacij na www.trgotur.si.

Elektro vzdrževalec II m/ž (Prebold)

Opis delovnega mesta: izvajanje preventivnih in kurativnih vzdrževalnih del s področja elektrotehnike in elektronike, izvedba instalacijskih del (elektro področje), izvajanje kontrolnih preizkusov delovanja strojev, instalacija in zagon novih strojev, vodenje zapisov s področja vzdrževanja strojev (dnevnik servisov), priprava potrebe po rezervnih delih, nastavljanje, posluževanje in upravljanje stroja za laserski razrez pločevine. Od kandidatov pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe elektro smeri (elektronika, mehatronika), najmanj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, znanje za delo z računalnikom (Windows, Office), dodatna znanja s področja elektrovzdrževanja strojev. Prijave zbiramo do 23. 11. 2019. Ograje Kočevar, d. o. o., Tovarniška cesta 11c, 3312 Prebold. Več informacij na www.trgotur.si.

Konstrukter/projektant m/ž (Prebold)

Od kandidatov pričakujemo vsaj V. stopnjo izobrazbe tehnične sme-

ri, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na primerljivih delovnih mestih, veselje do tehničnega področja, sposobnost analitičnega razmišljanja, sistematičen pristop k problemom, naravnost k delovanju in rešitvam, delovno vztrajnost, organizacijske in koordinacijske sposobnosti, samoiniciativnost, iznajdljivost, pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika, znanje za delo z računalnikom. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 19. 11. 2019. Ograje Kočevar, d. o. o., Tovarniška cesta 11c, 3312 Prebold. Več informacij na www.trgotur.si.

Komercialni referent m/ž (Celje)

Pričakujemo aktivno znanje nemškega in angleškega jezika, zaželeno vsaj 2 leti delovnih izkušenj na istem ali podobnem delovnem mestu, prodajne in pogajalske veščine, izpit B-kategorije, napredno poznavanje MS Officea, komunikativnost, zmožnost presoje, urejenost, natančnost, veselje do timskega dela, inovativnost, samoiniciativnost, pripadnost. Prijave zbiramo do 15. 11. 2019. Elastomeri, d. o. o., Bežigradska cesta 4, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Traktorist m/ž (Ravne)

Od kandidata pričakujemo IV. stopnjo izobrazbe kmetijske, strojne ali druge ustrezne smeri, 1 leto delovnih izkušenj, izpit B-kategorije, izpit za voznika traktorja, izpit za viličarista, zaželen izpit za nanašanje FFS, zaželen izpit za delo v gozdu, samostojnost in samoiniciativnost. Prijave zbiramo do 14. 11. 2019. Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Pek/delavec v pekarni m/ž (Celje)

Kandidat bo v času uvajanja pomagal izkušenejšemu osebju v pekarni pri pripravi pekovskih izdelkov, kasneje pa bo samostojno pripravljal

pekovske izdelke in polizdelke. Želimo zaposliti osebo, ki jo veseli peka, ki ima veselje do tega poklica, četudi morda nima primerne izobrazbe. V svojem kolektivu želimo osebo, ki se je pripravljena učiti od izkušenejših mojstrov peke kruha in ostalih pekovskih izdelkov. Naše delo poteka ponoči, zato pričakujemo kandidate, ki so pripravljeni na nočno delo. Prijave zbiramo do 10. 11. 2019. Pekarna Geršak, pekarna, slaščičarna, d. o. o., Cesta na Ljubečno 26, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Voznik – dostavljalec m/ž (Celje, teren)

Od kandidatov pričakujemo IV. stopnjo izobrazbo – srednja poklicna šola, 2 leti delovnih izkušenj, izpit B-kategorije, pripravljenost na nočno, sobotno in po potrebi nedeljsko delo, zaželen izpit za upravljalca viličarja, računalniška pismenost, poznavanje osnovne higiene živil in osebne higiene, usposabljanje po programu HACCP. Prijave zbiramo do 10. 11. 2019. Pekarna Geršak, pekarna, slaščičarna, d. o. o., Cesta na Ljubečno 26, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Orodjar m/ž (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Opis delovnih nalog: izdelovanje orodij za brizganje plastike oziroma izpopolnjevanje že obstoječih orodij (rezkanje, struženje, brušenje, vrtanje), skladiščenje in vzdrževanje orodij. Od kandidatov pričakujemo: vsaj 2 leti delovnih izkušenj, samostojno opravljanje svojega dela. Kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja, poskusno obdobje 2 mesecev, enoizmensko delo, stimulatивно plačilo. Prijave zbiramo do 7. 11. 2019. Daplast, plastične mase in orodjarstvo, d. o. o., Legen 23, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajalec rezervnih delov m/ž (Šoštanj)

Pričakujemo IV. stopnjo izobrazbe trgovske ali kmetijske smeri, 1 leto delovnih izkušenj, sposobnost dela v timu, samostojnost, opravljen izpit za delo z viličarjem. S kandidatom bomo sklenili pogodbo za določen čas 3 mesecev z možnostjo podaljšanja. Poskusno obdobje bo trajalo 1 me-

sec. Prijave zbiramo do 4. 12. 2019. Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Procesni kontrolor m/ž (Šmartno ob Paki)

Pričakujemo: najmanj štiriletno javno priznано srednjo tehniško ali srednjo strokovno ali srednjo splošno izobrazbo (V. stopnja izobrazbe), 2 leti delovnih izkušenj, izpit B-kategorije, dobro poznavanje in uporaba računalniških orodij (Windows, MS Office, elektronska pošta, internet), poznavanje standardov v plastični industriji, poznavanje veljavnih zahtev ISO-standardov, poznavanje PPAP- in APQP- postopkov, poznavanje statističnih metod SPC. Prijave zbiramo do 2. 12. 2019. MPT, proizvodnja in trgovina, d. o. o., Šmartno ob Paki 136a, 3327 Šmartno ob Paki. Več informacij na www.trgotur.si.

Skladiščnik m/ž (Šmartno ob Paki)

Od kandidata pričakujemo: izkušnje na področju skladiščnega poslovanja so zaželeni, niso pa nujen pogoj, izpit za viličarja, ni pa nujen pogoj, pričakujemo izpit B-kategorije, računalniško pismenost, delovno vztrajnost, organizacijske in koordinacijske sposobnosti, iznajdljivost, samoiniciativnost. Kandidatu nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 30. 11. 2019. MPT, proizvodnja in trgovina, d. o. o., Šmartno ob Paki 136a, 3327 Šmartno ob Paki. Več informacij na www.trgotur.si.

Vbrizgovalec plastike m/ž (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Opis delovnega mesta: opravljanje del na stroju za vbrizgovanje plastike, nadzorovanje delovanja stroja in skrb za brezhibnost in čistočo orodja, pregledovanje polizdelkov in izdelkov, kompletiranje končnih izdelkov iz več kosov, kontroliranje popolnosti polizdelkov oziroma izdelkov, izpolnjevanje zahtevane dokumentacije v zvezi s polizdelki oziroma izdelki. Od kandidatov pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe, smer strojnik, prodajalec, mizar ali drug ustrezen poklic, 6 mesecev delovnih izkušenj, komunikativ-

nost, samoiniciativnost, natančnost, vestnost. Prijave zbiramo do 19. 11. 2019. Daplast, plastične mase in orodjarstvo, d. o. o., Legen 23, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Konstrukter razvojniki strojev in naprav m/ž (Žalec)

Pričakujemo: VI./1 ali VI./2 stopnjo izobrazbe strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj s področja razvoja izdelkov in naprav, dobro znanje angleškega ali nemškega jezika, računalniška znanja uporabe programov 3-D-Solidworks oz. drugih 3-D programov, inovativnost, samoiniciativnost, natančnost, ideje pri razvoju. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas z 3-mesečnim poskusnim obdobjem. Prijave zbiramo do 17. 11. 2019. Vi-Ja, proizvodnja, trgovina in storitve, d. o. o., Gotovlje 111c, 3310 Žalec. Več informacij na www.trgotur.si.

Delavec na krivilno-upogibnem stroju m/ž (Žalec)

Pričakujemo: srednjo poklicno izobrazbo, 2 leti delovnih izkušenj za podobnem delovnem mestu, obvezne delovne izkušnje na krivilnih strojih ali na drugih podobnih »abkant« strojih, delo s pločevino, poznavanje tehnične in tehnološke dokumentacije, branje tehnične dokumentacije, zaželeni izpit za viličarja, sposobnost samostojnega in logičnega razmišljanja, visoka motiviranost, zanesljivost in natančnost. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem. Prijave zbiramo do 17. 11. 2019. Vi-Ja, proizvodnja, trgovina in storitve, d. o. o., Gotovlje 111c, 3310 Žalec. Več informacij na www.trgotur.si.

Natakar m/ž (Velenje)

Delovne naloge bodo zajemale strežbo tradicionalne kitajske hrane, pijače in ostalih napitkov. Pričakujemo: vsaj 1 leto delovnih izkušenj na področju strežbe hrane in pijače, urejenost, komunikativnost, ročne spretnosti, natančnost in delovno vztrajnost. Nudimo zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja in urejeno delovno okolje. XI-HU, d. o. o., Partizanska cesta 1, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 17. 11. 2019. Podrobnosti na www.trgotur.si.

Svetovalec za prebivalstvo (m/ž) v PE Celje (poslovalnica Imeno)

V Deželni banki Slovenije, d. d., iščemo novega sodelavca oziroma sodelavko, zato vam ponujamo možnost, da skupaj z nami uresničite svoje poslovne ambicije. K sodelovanju vabimo kandidate za delovno mesto svetovalec za prebivalstvo. Deželna banka Slovenije, d. d., Kolodvorska ulica 9, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 2. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Voznik strojnik (m/ž) v okviru oodročja vzdrževanja v ACB Vransko

Opravljanje vzdrževalnih del z vozili, s stroji in z napravami ter ustreznimi priključki, postavljanje, vzdrževanje in odstranjevanje cestnih zapor, preventivno vzdrževanje vozil in opreme, pregledovanje stanja vozišč in pripadajočih objektov na AC in HC, urejanje delovnega okolja, posredovanje informacij uporabnikom AC in HC, vodenje evidenc in pripravljanje poročil.

DARS – Družba za avtoceste RS, Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 8. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Komercialist m/ž (Celje)

So ti izzivi iskanje in sklepanje poslov na področju prodaje stavbnega pohištva, fasad, konstrukcij in MiKroventov na našem in tujih trgih? Skrb in odgovornost za izvedbo načrtanih mesečnih in letnih prodajnih načrtov? MIK, d. o. o., Celska cesta 55, 3212 Vojnik. Prijave zbiramo do 6. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Tehnik v vzdrževanju m/ž (Nazarje)

Pričakujemo: najmanj V. stopnjo izobrazbe elektro smeri (alternativno mehatronika), osnovno znanje angleškega ali nemškega jezika, ustrezne delovne izkušnje s področja vzdrževanja strojev in naprav, obvladovanje osn. rač. orodij (Windows, Excel, Word, SAP). BSH Hišni aparati, d. o. o., Nazarje, Savinjska cesta 30, 3331 Nazarje. Prijave zbiramo do 22. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Voznik taksi vozila m/ž (Celje in okolica)

Od vas pričakujemo: srednješolsko izobrazbo, vozniški izpit B-kategorije, izrazito komunikacijsko sposobnost ... CFLEET, d. o. o., Vojkova cesta 51, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 30. 10. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec m/ž (Velenje)

Pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe trgovske ali druge smeri, poznavanje dela v trgovini, zaželen delovne izkušnje v trgovini, veselje do dela z ljudmi, komunikativnost. Spar Slovenija, d. o. o., Kadrovska služba, Letališka cesta 26, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 5. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Koordinator/skrbnik lesnih centrov m/ž (Celje)

Delovne naloge: vodenje, organiziranje ter zagotavljanje koordinacije delovanja petih lesnih centrov družbe, zagotavljanje koordinacije med vzhodom in distribucijo blaga, odgovorno upravljanje z zalogami in povezovanje med organizacijskimi enotami, komunikacija s strankami. Inpos, d. o. o., Opekarniška cesta 2, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 7. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

GLS-kurir m/ž v Celju

Zaradi hitre rasti iščemo kurirja, ki bo opravljal storitve razvoja in pobiranja paketnih pošilk na področju Celja z okolico. General logistics systems, d. o. o. – GLS pogodbeni partner, Cesta v Prod 84, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 22. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Serviser viličarjev Linde – strojni tehnik, za terensko delo na širšem celjskem področju m/ž (Celje z okolico)

Od vas pričakujemo vozniški izpit B-kategorije, zdravniško spričevalo (pred podpisom pogodbe), izobrazbo strojni tehnik. Linde viličar, d. o. o., Bukovžlak 65c, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 21. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Tehnolog (razvoj, proizvodnja) m/ž (Celje)

Zaposlimo tehnologa, ki bo aktivno sodeloval pri organizaciji in vodenju razvojnih projektov in tehnologije v proizvodnji. Nudimo redno zaposlitev in urejeno delovno okolje. Delo je dinamično in polno strokovnih izzivov. Nagrajevanje skladno z internimi akti, predvsem pa odvisno od kompetenc in znanj kandidata. Bial, d. o. o., Trnoveljska cesta 2/g, 3000 Celje. Prijave zbira-

mo do 21. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik m/ž (Medlog)

Pričakujemo: poznavanje skladiščnega dela, samostojnost pri delu, zanesljivost, natančnost, urejenost, poznavanje dela z računalnikom, izpit za viličarja predstavlja prednost. Lesnina les-MMS trgovska družba, d. o. o., Cesta na Bokalce 40, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 8. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Aktivni sodelavec prodaje m/ž (Celje)

Aktivni sodelavec prodaje – strokovnjak za obstoječe kupce – področje higienskih rešitev: sanitarna oprema, predpražniki ... CWS-boco, d. o. o., Kidričeva ulica 24a, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 10. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec obutve m/ž (Celje)

Pričakujemo: prijaznost in ustrežljivost do strank, komunikativnost, samostojnost, osebno urejenost, poznavanje trgovskega poslovanja, vozniški izpit B-kategorije. Pami, d. o. o., Vipavska cesta 50, 5000 Nova Gorica. Prijave zbiramo do 10. 11. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

V kotu dvorane BK Intercom Celje je še en ring, ki je na tleh.

Odlični pogoji za vadbo mladih in starejših pri BK Intercom Celje

Tristo kvadratnih metrov za boksarje

Marca se je Boks klub Intercom Celje preselil v novo telovadnico na Mariborski cesti. Štirinajstega septembra je sledilo slavnostno odprtje prostorov. Za štirinajst zanimivih boksarskih dvobojev so poleg domačega kluba poskrbeli še klubi Ring Ptuj, Ring Velenje, Portorož, Tezno Maribor, New gym Tabor in Fokus Ljubljana.

DEAN ŠUSTER

Predsednik in trener BK Intercom je 33-letni **Sašo Pučko**, ki je bil štiri leta predsednik Boksarske zveze Slovenije.

Kdaj vas je pot pripeljala v Celje?

To se je zgodilo leta 2015 na povabilo Boštjana Pirca. Sodelovala sva dva meseca, nato sta se najini poti razšli. Ustanovil sem svoj klub. Podjetje Intercom je takoj priskočilo na pomoč, v zameno za ime kluba nam je pomagalo rešiti infrastrukturne težave, kar je bilo bistvenega pomena za našo rast. V štirih letih sem zamenjal tri boksarske dvorane. Povpraševanje za vadbo je vedno večje, zato je tudi sedanja dvorana največja doslej. Ljudi v Celju očitno zanima boks.

Za nekaj prostorov sploh nismo vedeli. Kateri je bil vaš prvi v Celju?

Najprej smo bili dva meseca v prostorih fitnes kluba, nato smo se preselili v zgrad-

bo ob Savinji pred celjskim mestnim parkom.

Kako novo dvorano primerjate s prejšnjimi prostori?

Stoji na Mariborski cesti 68a. Je odlična, sploh v primerjavi s tistimi, v katerih smo trenirali še nedolgo nazaj. S pogoji smo lahko zelo zadovoljni. Dvorana je največja v Sloveniji. Edina ima dva ringa.

Vaša družina je bila tesno povezana z uspehi Dejana Zavca.

Dejan je začel boks trenirati pri šestnajstih letih. Ker je prihajal iz socialno šibkega okolja, mu je moj oče Ivan ponudil, da je bival pri nas. Omogočil mu je boljše pogoje za trening. Takoj je v njem prepoznal obetavnega tekmovalca. Bili smo del njegove zgodbe. Tri leta sem živel z Dejanom, postelji sva imela skupaj. Še dandanes ohranjamo stike, vidimo se vsak teden, ostajamo povezani kot družina.

Kdo vadi pri Boks klubu Intercom Celje?

Treninge obiskujejo otroci od sedmega leta. Člani so stari tudi več kot petdeset let. Moški in ženske trenirajo v štirih vadbenih skupinah. To so otroci, srednješolci, tekmovalci in rekreativci. Septembra smo imeli več kot sto članov. Skupine so dobro zapol-

njene in dokaj enakomerno razporejene.

Bliža se novembrsko državno prvenstvo. Kateri so vaši najvidnejši tekmovalci?

V rednem tekmovalnem pogonu je do 25 fantov in deklet. Če ne bo poškodb in nenadejanih odpovedi, bomo nastopili s celotno ekipo. Konec leta bo klub praznoval četrto obletnico. To pomeni,

Rusa Matvej in Prokor Rjazanov sta živel v Volgogradu. Zdaj sta dijaka Gimnazije Celje – Center.

»Boksanje ni v ospredju, pomembno je, da se ženske spotijo in da se dobro počutijo. To vadbo imenujemo fit boks.«

Sašo Pučko

da so naši boksarji pretežno začetniki oziroma so v srednjem kakovostnem razredu. Nekaj posameznikov izstopa, to so Kevin Dornik, Arber Elshani, brata Rjazanov. Že da-

nes spadajo med najboljše v svojih starostnih kategorijah v Sloveniji. To so trenutno paradni konji kluba. Imamo tudi odlično mlado žensko ekipo.

Kaj si obetate v Mariboru?

Spomnim se naše prve udeležbe na državnem prvenstvu, to je bilo leta 2016. Domov smo se vrnili s tremi zlatimi medaljami. Pričakujem deset naslovov državnih prvakov. Z dosežki se sicer ne obremenjujemo. Bolj pomembno je, da fantje in dekleta boksa in pridobivajo izkušnje za nadaljnjo kariero.

Veliko je mogoče videti, slišati in prebrati o uspehih naše najbolj znane boksarke Eme Kozin. Tudi vi vabite dekleta k vadbi. Kakšen je odziv?

Četrtno našega članstva predstavlja ženska populacija. Šele oktobra smo ustanovili posebno skupino, v kateri vadijo le dekleta, starejša od 19 let. Prej so imela treninge skupaj s fanti. Glede Kozinove bi rad poudaril, da se ukvarja s tekmovalnim boksom. Naša skupina je namenjena rekreativnemu ukvarjanju z boksom. Gre za kombinacijo fitnes vaj in vadbe boksarskih elementov. Boksanje ni v ospredju, pomembno je, da se ženske spotijo in da se dobro počutijo. To vadbo imenujemo fit boks.

Med vsakim oddihom dobijo tekmovalci nova navodila.

»Povpraševanje za vadbo je vedno večje, zato je tudi sedanja dvorana največja doslej. Ljudi v Celju očitno zanima boks.«

Želijo si podporo s tribun

Celjanke v pričakovanju nocojšnjega spektakla

Košarkarice Cinkarne Celje so se v Bosni in Hercegovini razveselile nove zmage v mednarodni Jadranski ligi. V 4. krogu so zabeležile še četrto zmago. Banoviće so premagale s 93:83. Celjanke zdaj samozavestno pričakujejo nocojšnjo poslastico 5. kroga, ko bo v Celju gostovalo neugodno Kraljevo.

MITJA KNEZ

Zasedba Cinkarne Celje si na današnjem domačem obračunu želi številno in bučno podporo privržencev. Vstop v dvorano Gimnazije Celje – Center je na vse tekme brezplačen.

Stopnjevanje forme

Celjanke so na gostovanju pri Banovićih dokazale, da pospešeno stopnjujejo svojo formo. Iz tekme v tekmo so boljše, predvsem bolj povezane in odlične tako v obrambi kot v napadu. Po 17 točk so dosegle Paulina Hersler, Larisa Ocvirk in Andreona Keys. 10 sta jih pristavili

Snežana Bogičević in Maria Kosturkova, 8 Taeler Deer, po 4 Ksenija Mitrić in Lea Debeljak, 2 Maruša Seničar, Mojca Jelenc in Marta Ostojić. Po prvi četrtini so Celjanke proti Banovićem vodile za 9 točk, ob polčasu za 16. Prednost varovank trenerja **Damirja Grgića** je pred zadnjimi desetimi minutami znašala 25 točk, zato je bilo le še vprašanje, kakšna bo končna razlika. »Čestitke ekipi za zmago. Igra v napadu je bila tokrat dobra, v obrambi pa ne ravno najboljša. To bo treba popraviti. So pa vsa dekleta dobila priložnost za igro. Zdaj se je treba

Celjske košarkarice si na današnji tekmi želijo bučno podporo.

osredotočiti na prihodnji teden, ko bo sledil zahteven domač obračun s Kraljevim. Potrebovali bomo številno podporo privržencev,« je po četrty zmagi dejal Damir Grgić, ki je v Banovićih priložnost za igro ponudil vsem dvanajstim košarkaricam.

Poslastica kroga

Nocoj bodo vse oči uprte v obračun Cinkarna Celje – Kraljevo. Slednje je v začetku sezone zelo neugodno za vsakega nasprotnika. V Celje prihaja po presenečenju. »Na Kraljevo smo se dobro pripravili, da na peti tekmi vpišemo še peto zmago. Zavedamo se, da igramo pred domačimi gledalci, ki jih želimo ponovno razveseliti. Vendar bo potrebna tudi njihova bučna podpora. Vabim jih, naj nas v velikem številu podprejo in nam pomagajo do novega uspeha,« je pred tekmo dejala Aleksandra Krošelj. Kraljevo je na začetku sezone najprej tesno izgubilo pred domačimi gledalci, kjer je gostoval favorizirani Beroe, zatem je doma premagalo Crveno zvezdo, nakar sta sledili še dve zmagi. Gostujoča proti Partizanu in nova domača zmaga proti Montani. Več kot dober začetek za dodatno previdnost Cinkarne Celje. Današnja tekma se bo začela ob 18. uri.

Celjani in Velenjčani praznih rok

V 15. krogu nogometnega državnega prvenstva sta oba predstavnika s Celjskega razočarala: Celjani na gostovanju v Mariboru, kjer so gostitelji, ki igrajo v zelo slabi formi, slavili z 1:0, Velenjčani pa pred domačimi gledalci proti Muri. Gostje so bili uspešnejši z 2:1.

Pred nadaljevanjem prvenstva ima vodilna Olimpija pred Mariborom, Muro in Aluminijem pet točk prednosti. Peto Celje zaostaja že za devet. Zadnji Rudar je še vedno brez zmage in pri le petih točkah.

Maribor upravičil vlogo favorita

V prvem polčasu tekme v Ljudskem vrtu so se Celjani dobro zoperstavili favoriziranemu gostiteljem, vendar niso izkoristili ponujenih priložnosti. Manjkal je pravi zaključni strel proti голу vra-

tarja Jasmina Handanovića. Povsem druga zgodba je bila v drugem polčasu. Maribor je bil veliko boljši, Celje je bilo slabo, brez idej. Odločilen trenutek tekme se je zgodil v 49. minuti. Amir Dervisević je podal s svoje polovice na levo krilo, kjer je nekdanji nogometaš Celja **Rudi Požeg Vancaš** počakal in oddal žogo, ki jo je zatem ujel in pod prečko zabil **Mitja Viler**. Gostitelji bi

lahko po številnih priložnostih predčasno dokončno odločili obračun, a ponujenega niso izkoristili. Dodajmo, da celjski klub pred tekmo in tudi po njej ni poročal, zakaj v moštvu ni bilo Denija Štrausa, sicer bržkone edinega »cementiranega« člana udarne enajsterice. Celjani so v Mariboru doživeli tretji letošnji poraz. V soboto bodo gostili prerojeni Triglav iz Kranja.

Vodili, a spet izgubili

Velenjčani ne najdejo poti iz rezultatske krize, čeprav jim je proti Muri na štadionu Ob jezeru dobro kazalo. Rudar je po nekaj lepih priložnostih povedel v 30. minuti. Po protinapadu je Dominik Radić po desni strani prišel v kazenski prostor in nesebično podal na drugo stran pred vrata, kjer je dobro reagiral **Mičo Kuzmanović**.

Celjski nogometaši so imeli v Ljudskem vrtu lepo podporo. Spodbujali so jih navijači Celjski grofje.

novič in kljub težkemu položaju žogo mimo vratarja poslal v mrežo. V drugem polčasu je bila v ospredju Mura, ki je nizala svoje priložnosti. V 59. minuti je Luka Šušnjara zadel vratnico, na strani domačih pa devet minut kasneje Kuzmanović. Šušnjara je vendarle iz-

enačil v 71. minuti, ko je imela Mura na voljo enajstmetrovko. Fejsal Mulić je padel v kazenskem prostoru, sodnik Andrej Žnidaršič pa je na belo točko pokazal po posvetu s pomočnikom. V 85. minuti je Žan Karničnik na robu kazenskega prostora lepo našel Amadeja

Marošo, ta je mojstrsko preigral obrambo in z natančnim strelom Muri zagotovil zmago z 2:1. Posledično se nadaljuje klavrna sezona Rudarja, ki še ni okusil slasti zmage. V nedeljo bo gostoval v Sežani.

MiK
Foto: NK CELJE

Lestvica 1. SNL										
OLIMPIJA	15	10	3	2	39:18	33				
MARIBOR	15	8	4	3	29:16	28				
ALUMINIJ	15	8	4	3	22:11	28				
MURA	15	7	7	1	25:16	28				
CELJE	15	6	6	3	28:16	24				
TABOR	15	5	1	9	19:24	16				
DOMŽALE	15	3	4	7	20:28	16				
TRIGLAV	15	4	2	9	21:35	14				
BRAVO	15	3	2	10	19:32	13				
RUDAR	15	0	5	10	14:40	5				

Plavalci uspešni v Ljubljani

Plavalci PK Neptun Celje so se v Ljubljani udeležili prvega razvojnega pokala. Celjska odprava je štela 41 plavalcev in plavalk, ki so se razveselili novih odličnih rezultatov.

Neptunovci so v Ljubljani osvojili številne medalje in izboljšali osebne rekorde. Uspešni so bili tako posamezno kot tudi štafetno. Najuspešnejša plavalca celjskega kluba sta bila Julijan Pevec, ki je v skupnem seštevku treh disciplin prejel pokal za 1. mesto, in Lui Uplaznik Sunarić, ki je prav tako v skupnem seštevku treh disciplin prejel pokal za 1. mesto.

MiK, foto: PK NEPTUN

Celjski plavalci so se tokrat zelo dobro odrezali na tekmovanju v Ljubljani.

Žalčanke poražene v derbiju

Rokometašice so odigrale tekme 6. kroga državnega prvenstva. Celjanke in Žalčanke so tokrat zabeležile polovičen uspeh.

Celjska ekipa Z' dežele je v dvorani Golovec gostila zadnjeuvrščeni Ptuj in ga brez večjih težav tudi premagala. Bilo je 25:20. V derbiju kroga so Zelene doline Žalec gostile Mlinotest iz Ajdovščine. Ob polčasu je bil rezultat poravnan na 15:15, na koncu so gostje iz Ajdovščine srečno slavile z golom prednosti, s 24:23. Obračun med ekipama Izolo in Velenjem bo na sporedu 23. novembra. Žalčanke so na lestvici tretje, Celjanke četrte, Velenje je šesto.

MiK

Številna priznanja v Celje

Rokometna zveza Slovenije je praznovala 70-letnico delovanja in podelila jubilejna priznanja, med njimi številnim posameznikom iz Rokometnega kluba Celje Pivovarna Laško.

Zlate plakete so prejeli Dušan Zorko (častni član RZS), Stanko Anderluh, Marko Jugovič in Boris Vrščaj, srebrne Aleksandra Lešek, Rado Pantelič in Renata Prelogar ter bronaste Bojan Cizej, Fanika Curvers, Andrej Feldin, Slavko Horvat, Aleš Jarh, Tomaž Ocvirk, Marjan Ojsteršek in Franci Pliberšek.

ĐŠ

Za merjenje krvnega sladkorja, tlaka in ostalih zdravstvenih parametrov je vedno ogromno zanimanja. Tudi v petek je bilo tako.

Za koronarne klube kažejo zanimanje tudi številne druge občine na Celjskem. Dejavnosti, ki jih klubi ponujajo, dokazano izboljšujejo zdravje ljudi.

V Celju doživi srčni zastoj 50 ljudi letno

Nov defibrilator je dostopen ves čas

Koronarni klub Celje je minuli petek pred svoje prostore na Gledališkem trgu 7 v Celju namestil defibrilator, ki je dostopen 24 ur na dan. Klub je namreč s študenti Visoke zdravstvene šole Celje že pred meseci opravil posebno raziskavo dostopnih defibrilatorjev. Ugotovili so, da jih je sicer v knežjem mestu kar nekaj (približno 65), vendar niso ustrezno označeni in vsi niso dostopni 24 ur.

SIMONA ŠOLINIČ

»Vsaka namestitve defibrilatorja v mestu je zelo pomembna za ljudi. Ti morajo biti seznanjeni, kje so te naprave v

njihovi bližini in ali so dostopne ves čas. Na žalost se kdaj zgodi, da defibrilator izgine, pri čemer tatvina pomeni, da nekomu, ki bi lahko imel takrat srčni zastoj, ne bi mogli pomagati. S tem mu na nek način odvzamemo življenje,« pravi vodja strokovnega sveta Koronarnega kluba Celje prim. Janez Tasič, dr. med.

»Naš klub je v bližini mestnega središča, v bližini ob-

čine, gledališča in to je prav tako pomembno, saj velja pravilo, da mora biti defibrilator nameščen nekje v krogu 50 metrov od prostorov, kjer se zadržuje več ljudi,

Tasič še poudarja, da morajo ljudje v primeru uporabe defibrilatorja nujno poklicati tudi 112, da lahko regijski center za obveščanje na kraj nemudoma napoti tudi zdravniško reševalno ekipo. Kako nujna je takšna osveščenost, kaže podatek, da letno samo v Celju srčni zastoj doživi približno 50 ljudi.

Koronarni klub Celje letos praznuje tudi 35-letnico delovanja. V Celju in širše je klub pustil izjemno sled na področju doživljenjske re-

Obnova prostorov za kardiorehabilitacijo

V Splošni bolnišnici Celje se je končala ureditev novih prostorov za izvajanje ambulantne specialistične kardiorehabilitacije. Gre za prostore, kjer bolniki po srčnem infarktu z vadbo pod strokovnim in medicinskim nadzorom utrjujejo zdravje. Kardiorehabilitacija se namreč iz zdravilišč seli tudi v bolnišnice, saj je dokazano, da bolniki, ki so po končanem bolnišničnem zdravljenju vključeni v program celostne rehabilitacije, bolezen učinkoviteje obvladujejo. Takšna vadba tudi zmanjšuje umrljivost bolnikov. Program, ki ga izvajata kardiološki oddelek in oddelek za medicinsko rehabilitacijo, zajema vse ustrezne preglede in preiskave, nadzor in prilagajanje zdravljenja, redno telesno vadbo, psihosocialno podporo in opolnomočenje.

habilitacije srčnih bolnikov. Je tudi eden najdejavnejših klubov na Celjskem. Deluje tudi v Laškem, Zrečah, Vojniku in Šentjurju, vedno več zanimanja za tovrsten klub kažejo tudi ostale občine. Ob postavitvi defibrilatorja pri svojih prostorih je minu-

li petek klub pripravil tudi dan odprtih vrat, zato so ob tej priložnosti člani kluba s študenti Visoke zdravstvene šole Celje prikazali temeljne postopke oživljanja, hkrati so obiskovalcem merili holesterol, krvni sladkor in tlak ter omogočili test hoje.

Akademija

zdravega življenja

šport + psihologija + prehrana + medicina

z Novim tednikom, Radiem Celje in 24alife™

KUPON

+

Ime in priimek:

Naslov:

E-naslov:

Telefon:

Starost, višina (cm), teža (kg):

Izobrazba:

Ali imate kakšne zdravstvene težave? DA NE

Obkrožite: a) sem naročnik b) sem občasni bralec Novega tednika

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravitelj podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisanega preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli preklic soglasja za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernovc 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

Prijave zbiramo do sredine decembra

Čas za spremembo življenja

Če želite spremeniti in izboljšati svoj življenjski slog, je zdaj najboljša priložnost, da to storite z vrhunsko ekipo in z najsodobnejšim znanjem ter nasveti strokovne ekipe 24alife in Medicine dela Krumpak. Z njovam do sredine decembra ponujamo možnost prijave, zato ne čakajte, čas hitro teče.

AKADEMIJA ZDRAVEGA ŽIVLJENJA

Filmski večer
torek in sobota 22.35

ARENA
TV ARENA
PRI VAŠEM OPERATERJU
T-2 - 189 TELEKOM - 688
A1 - 311 TELEMACH - 129

**VEDEŽEVANJE, ASTROLOGIJA,
NUMEROLOGIJA, REIKI, FENG SHUI**

www.astrocenter.si
090 77 77

2,19 €/min. iz omrežja Telemach, ceno iz drugih omrežij določajo drugi operaterji

**VODOVOD
KANALIZACIJA**

JAVNO PODJETJE, d.o.o., Lava 2a, 3000 Celje

**PREDVIDEN PLAN PRAZNIJENJ
GREZNIC IN MKČN 2019**

PREDVIDENO V MESECU

mesec	predvidene delave
november	male komunalne čistilne naprave

Tel.: (03) 42 50 300

*Ko zaželim tvoje si bližine,
gremo tja v mirni kraj tišine,
tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni.*

V SPOMIN

3. novembra bo minilo sedemnajst let, kar nas je zapustil dragi mož in oče

JANEZ JOHAN SALOBIR

iz Trobnega Dola
(11. 5. 1925 – 3. 11. 2002)

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče.

Žena Marija, hčerka Marija z družino in sin Janko z družino

L 97

**MOTORNA
VOZILA**

KUPIM

RABLJENO osebno vozilo od letnika 2000 naprej, v kakršnem koli stanju, kupim. Telefon 041 708-497. 1501

STROJI

PRODAM

»MIKSER«
Inox za »miksanje«
krmne hrane, gozdarski vitel, 5 t, čelni nakladalec in čelno hidravliko za traktor UTB ali Zetor in razširjena platišča z gumami, 300/70R20, za traktor UTB 640 ali 550, prodam. Telefon 041 999-910. n

ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo, prodamo, pripljemo na dom. Telefon 070 545-481. p
BURSKEGA kozjega samca, starega pet let, prodam. Telefon 031 554-763. 1497
PRAŠIČE domače vzreje različnih tež prodam. Možna dostava. Andrejeva kmetija iz Jazbin, telefon 031 509-061. 1565
PUJSKE, težke od 25 do 50 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. Telefon 041 783-100. 1540
PRAŠIČE, težke približno 30 kg, prodam. Telefon 031 442-372. 1541
TELICO simentalke, težko 290 kg, prodam. Telefon 031 840-282. 1571

novi tednik radio celje

*Življenje celo si garal,
vse za svoje drage dal,
sedaj pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedija, pradedija, brata in strica

LADISLAVA TOVORNIKA

iz Lažiš 56a, Planina pri Sevnici
(8. 5. 1940 – 19. 10. 2019)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani, izrazili sožalje ter darovali cvetje, sveče in za svete maše. Zahvaljujemo se nevrološkemu oddelku Splošne bolnišnice Celje, gospodu Vengustu in gospodu Jevšniku za opravljen obred, Ivanki Uduč za govor, gospe Danici za molitev na domu, pevcem za odpete žalostinke in pogrebni službi Žalujka. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena, sin Niko, hči Marjanca, vnuki Lučka, Klemen, Nina, Tanja in Dejan, pravnuki Hana, Liam in Zoja ter ostalo sorodstvo

n

KUPIM

DEBELE, suhe telice, krave in bikke za pisanje kupim. Plačilo takoj + DDV. Telefon 041 653-286. Š 132
PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

OSTALO

PRODAM

BRZOPARILNIKE (alfe) prodam. Telefon 030 929-205. p
MOŠT, vinski kis, ocvirke in telice za zakol prodam. Telefon 070 667-374. Š 48
DRVA, dolga v hlodih ter kratko žagana, z dostavo, prodam. Telefon 040 211-346.p

DRVA, bukev, na paletah, dolžine 25, 33 in 50 cm, prodam. Cena 130 EUR, po dogovoru tudi dostava. Telefon 051 743-942.p
GUME Sava eskimo, 165/65 R14, vožene eno sezono, ugodno prodam. Telefon 031 884-296. 1553
MEŠANA polsuha drva, z dostavo, celjsko območje, prodam. Telefon 041 472-380. 1557
MALO rabljen jogi za negovalno posteljo in mobilni kokošnjak prodam. Telefon (03) 5739-201. 1572
KOSTANJEVE kole za pašnik in orehe prodam. Telefon 070 744-487. p

RAZNO

IŠČEM vitko soplesalko srednjih let ali starejšo za plesni tečaj in ples. Telefon 040 306-497. 1555

Cuprablau Z 35 WP

ŠKROPLJENJE SADOVNJAKOV PO OBIRANJU

Opravimo s pripravkom **CUPRABLAU Z 35 WP**, ki zmanjšuje potencial okužb jablanovega škrlupa (*Venturia inaequalis*), ki prezimi v obliki askospor v odpadnem listju. Z uporabo **CUPRABLAU-a Z 35 WP** lahko bistveno zmanjšamo potencial okužb v naslednjem letu.

Cuprablau Z 35 WP uporabljamo tudi za učinkovito varstvo koščičastega sadja pred okužbami glive breskove kodravosti (*Taphrina deformans*). Breskve poškropimo jeseni in spomladi in tako pravočasno zatremo brstiče glive, ki prezimijo pod lubjem.

Na lupinarjih (oreh, leska) uporabimo **Cuprablau Z 35 WP** za zatiranje orehove (lešnikove) črne listne pegavosti (*Xanthomonas campestris*) v odmerku 2 kg/ha. Tretiranje se opravi jeseni po pravilu pridelka in odpadanju listja.

CUPRABLAU Z 35 WP uspešno zatira tudi listno luknjičavost koščičarjev, češnjevo listno pegavost in črno pegavost jablan, ki jo je vse več opaziti v sadovnjakih.

NOVO!

CUPRABLAU Z 35 WG v 100g pakiranju. Lahko se prodaja brez predložitve potrdila o pridobitvi znanj iz fitofarmacije.

www.cinkarna.si

www.cinkarna.si

CC CINKARNA

Nagrajeni boste tudi vi!

Zakaj bi čakali na veseli december, če je lahko vesel že november. Na Radiu Celje bo res tako, saj bomo cel mesec vsak delovni dan od jutra do večera bogato nagrajevali poslušalce. Vse, kar boste morali narediti, bo, da boste v naši družbi in pozorno poslušali program. S poslanim SMS, na FB-strani (www.facebook.com/radiocelje) ali naši spletni strani www.radiocelje.si boste lahko sodelovali v številnih nagradnih igrah.

Nagrada na dan odžene slabo voljo stran. Veseli november na Radiu Celje. Vedno z menoj.

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6 | 95.1 | 95.9 | 100.3 MHz

Četrtek, 31. oktober

7:00 Začetek programa; 8:00 Poročila; 9:00 Svet24 novice; 10:00 Svet24 novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Svet24 novice; 12:00 Svet24 novice; 13:00 Kulturni mozaik; 13:15 Odmev; 14:00 Regijske novice; 15:00 Svet24 novice; 16:00 Svet24 novice; 17:30 Osmrtnice; 18:15 Odmev – ponovitev; 19:15 Kalejdoskop

Petek, 1. november

7:00 Začetek programa; 8:00 Poročila; 9:00 Svet24 novice; 10:00 Svet24 novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Svet24 novice; 12:00 Svet24 novice; 13:00 Kulturni mozaik; 14:00 Regijske novice; 15:00 Svet24 novice; 16:00 Svet24 novice; 17:30 Osmrtnice

Sobota, 2. november

7:00 Začetek programa; 7:15 Milenium (oddaja za mlade) 8:00 Poročila; 9:00 Svet24 novice; 10:00 Svet24 novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Svet24 novice; 12:00

Svet24 novice; 13:00 Kulturni mozaik; 13:15 Šport danes; 14:00 Regijske novice; 15:00 Svet24 novice; 15:30 Savinjska danes; 16:00 Svet24 novice; 17:00 Kronika; 17:30 Osmrtnice

Nedelja, 3. november

7:00 Začetek programa; 8:00 Poročila; 9:00 Svet24 novice; 10:00 Svet24 novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Svet24 novice; 12:00 Svet24 novice; 13:00 Čestitke; 15:00 Svet24 novice; 15:30 Savinjska danes; 16:00 Svet24 novice; 17:30 Osmrtnice; 19:15 Sončni žarek (vsako drugo nedeljo v mesecu)

Ponedeljek, 4. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Novice; 6:30 Regija danes; 7:00 Svet24 novice; 8:00 Svet24 novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Novice; 10:05 Osmrtnice; 10:20 Športnih 30; 11:00 Poročila 12:00 Novice; 12:30 Vaš zakaj, naš zato; 13:00 Kulturni mozaik; 13:15 Šport danes; 14:00 Regijske novice; 15:00 No-

vice; 15:30 Regija danes; 16:00 Svet24 novice; 17:00 Kronika; 17:30 Osmrtnice; 19:15 Katrca

Torek, 5. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Novice; 6:30 Regija danes; 7:00 Svet24 novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Svet24 novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Novice; 10:00 Novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Poročila 12:00 Novice; 12:30 Zverinice iz regije; 13:00 Kulturni mozaik; 13:15 Šport danes; 14:00 Regijske novice; 14:15 Gospodarski utrip regije; 15:00 Novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Svet24 novice; 17:00 Kronika; 17:30 Osmrtnice; 19:15 Zverinice iz regije (ponovitev)

Sreda, 6. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Novice; 6:30 Regija danes; 7:00 Svet24 novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Svet24 novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Novice; 10:00 Novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Poročila 12:00 Novice; 12:30 Mali O; 13:00 Kulturni mozaik; 13:15 Šport danes; 14:00 Regijske novice; 14:15 Poudarjeno; 15:00 Novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Svet24 novice; 17:00 Kronika; 17:30 Osmrtnice

Kino

CINEPLEXX

Sporod od 30 10. do 06. 11.

Kinematografi si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Angry birds film 2 – animirani, pustolovski, komedija od četrтка do srede: 11.20, 13.20, 15.20

Bacek Jon film: Farmagedon – animirani, komdija, pustolovski od četrтка do nedelje: 11.00, 12.50, 14.40, 16.30, 17.20 od ponedeljka do srede: 16.20, 17.20, 18.10

Doktor Sleep – grozljivka, triler od četrтка do nedelje: 20.00 od ponedeljka do srede: 19.30 Dvojniki – akcijski, fantazijski od četrтка do nedelje: 22.10 od ponedeljka do srede: 21.20 Joker – triler drama od četrтка do nedelje: 17.50, 19.30, 20.50, 22.00 od ponedeljka do srede: 17.15, 18.40, 20.30

Kam si izginila, Bernadette? – komedija, drama od četrтка do srede: 19.10 Košarkar naj bo 2 – družinska komedija od četrтка do nedelje: 11.10, 12.50, 14.30, 16.10 od ponedeljka do srede: 15.40

Levi kralj – animirani, pustolovski, družinski od četrтка do nedelje: 11.40, 13.10, 15.30 Mali jeti – animirani, pustolovski, družinski od četrтка do nedelje: 12.00, 14.00, 16.00, 17.45 od ponedeljka do srede: 16.30, 18.30

Mali jeti – animirani, pustolovski, družinski, 3D od četrтка do nedelje: 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 od ponedeljka do srede: 15.30, 17.30 Preboj – vojni od četrтка do nedelje: 18.40 od ponedeljka do srede: 19.40 Prevarantke z Wall Streeta – komedija, drama, kriminalni od četrтка do nedelje: 21.00 od ponedeljka do srede: 21.30

Strašila – grozljivka od četrтка do nedelje: 18.00, 20.30, 22.25 od ponedeljka do srede: 16.50, 20.50 Tačke na patrolji – animirani, družinski od četrтка do nedelje: 11.30, 14.10, 15.40

Terminator: Temačna usoda – akcijski, fantazijski od četrтка do nedelje: 18.20, 20.20, 21.20

od ponedeljka do srede: 15.50, 18.20, 20.00

Vrnitev v deželo zombijev – komedija, pustolovski od četrтка do nedelje: 19.00 od ponedeljka do srede: 21.00

Zlohotnica: Vladarica zla – pustolovski, družinski, fantazijski od četrтка do nedelje: 11.50, 17.10, 19.45 od ponedeljka do srede: 15.40, 20.20

Zlohotnica: Vladarica zla – pustolovski, družinski, fantazijski, 3D od četrтка do nedelje: 14.00, 16.20 od ponedeljka do srede: 18.00

metropol

SREDA 20.30 Preboj – vojna drama ČETRTEK

21.30 Strašila – grozljivka SOBOTA

17.00 Bacek Jon film: Farmagedon – animirana pustolovščina 18.00 Kicbokserka – akcijska drama 18.45 Mafija v objektivu – biografski dokumentarec 20.00 Preboj – vojna drama 21.00 Strašila – grozljivka NEDELJA

16.00 Bacek Jon film: Farmagedon – animirana pustolovščina 17.00 Kicbokserka – akcijska drama 18.00 Strašila – grozljivka 19.00 Preboj – vojna drama 20.00 Mafija v objektivu – biografski dokumentarec PONEDELJEK

18.00 Preboj – vojna drama 20.00 Božja milost – drama

Kulturne prireditve

SREDA, 30. 10.

17.00 Kulturni dom Škofja vas Coprnice ali o mali čarovnici, ki ni mogla biti zlobna Ljubiteljsko gledališče Teharje Celje

20.00 Dom II. slovenskega tabora Žalec

Ljubezenske prevare komedija Špas teatra

SOBOTA, 2. 11.

11.00 Pokrajinski muzej Celje

Grofje Celjski javno vodstvo po razstavi

PONEDELJEK, 4. 11.

18.00 Knjižnica Rogaška Slatina

Slovenologija – Življenje v najboljši deželi na svetu in popotovanje po njej predstavitev knjige Američana Noaha Charneyja

18.00 Celjska kulturnica

Viet Nam odprte fotografske razstave Nika Skerbiša, nato potpisno predavanje

19.00 Medobčinska splošna knjižnica Žalec

Utrip domoznanstva: Bi šli z nami spet v kino? Kino Žalec praznuje 80 let

19.30 Dom II. slovenskega tabora Žalec

Teror Prešernovo gledališče Kranj, sodobna drama za gledališki abonma; tudi v torek ob istem času

TOREK, 5. 11.

11.00 Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Jesen odprte razstave likovnih del (slike in fotografije) 4. likovnega ekstempora, v okviru I. celoletne likovne kolonije Zima-pomlad-poletje

17.00 Mestna četrt Nova vas

Predstavitve pesniškega prvenca Društvo Vedež Celje in Zdenka Jagodič, gosti: Vedeževi črički in harmonikar Gojko Jevšenak

19.19 Mestna knjižnica Velenje

Izbrani potopisi predstavitev knjige Boruta Koruna

SREDA, 6. 11.

17.00 Knjižnica pri Mišku Knjižku

Kako je ježek našel prijatelja lutkovna predstava, izvaja Vrtec Dobrna

18.00 Dom II. slovenskega tabora Žalec
Junaki pozabljenih kraljestev <i>odprtje razstave Denisa Polanca</i>
18.00 Muzej novejše zgodovine Celje
33 dni <i>javno vodstvo po razstavi avtorja dr. Marka Šepetavca, vstop prost</i>
18.00 Celjska kulturnica
Gojko Jevšenak – predstavitev ustvarjanja z gostom se bo pogovarjal Ivan Janez Domitrovič
19.00 Dom sv. Jožefa Celje
Umetnikova hoja za samim seboj <i>odprtje slikarske razstave Andreja Jemca</i>
19.30 Dom kulture Velenje
Andrej Rozman Roza: Baal <i>burleska, kabaret, Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana</i>

Ostale prireditve
SREDA, 30. 10.
10.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Ježkov nahrbtnik: Hermanova otroška ustvarjalnica in igra v Ježkovi banki v Hermanovem brlogu <i>počitniško druženje za otroke in družine</i>
10.00 Vila Rožle Velenje
Muzej na obisku: Kako se je rodilo najmlajše slovensko mesto? <i>ustvarjalnica; jesenske počitnice</i>
10.00 Galerija Velenje
Podobe mesta <i>jesenske počitniške mini delavnice</i>

ZIMSKI DELOVNI ČAS
NOVEMBER - FEBRUAR
TOREK - PETEK, 10.00 - 16.00
SOBOTA, 9.00 - 13.00
NEDELJA, PONEDELJEK - ZAPRTO

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE
WWW.POKMUZ-CE.SI
INFO@POKMUZ-CE.SI
03/4280962, 031 612 618

10.00 in 17.00 Knjižnica pri Mišku Knjižku
Jesenska ustvarjalna delavnica <i>delavnico vodi: Nada Mlinarevič</i>
18.00 Krajevna knjižnica Griže
Po pravljici diši <i>pravljčna ura</i>
ČETRTEK, 31. 10.
9.00 do 17.00 Muzej novejše zgodovine Celje
Ježkov nahrbtnik in Ježkova denarnica: Hermanova otroška ustvarjalnica in igra v Ježkovi banki v Hermanovem brlogu <i>počitniško druženje za otroke in družine</i>
10.00 Celjski mladinski center
Čarovniško rajanje <i>rajanje za najmlajše, gledališka predstava, sprehod skozi hišo strahov, delavnice</i>
11.00 Pri grobovih 100 frankolovskih žrtev na Stranica
Žalna slovesnost ob dnevu spomina na mrtve
10.00 do 22.00 Koča pri čarovnici – Dežela pravljic in domišljije Olimje
8. tradicionalni kongres čarovnic <i>otroške delavnice, velika čarovniška tržnica, iskanje izgubljenega zaklada ...</i>
18.00 Krčma TamKoUčeri Celje
Halloween party
20.30 do 21.30 Na ploščadi pred Wellnessom Orhidelia Olimje
Čira – čara zabava <i>zabava za otroke, ob 21.00 ples čarovnic in ob 21.30 zabava s skupino Party band</i>

21.00 eMCe plac Velenje
Halloween party
SOBOTA, 2. 11.
Od 16.00 dalje Fontana piva Zeleno zlato Žalec
Zaključek četrte sezone fontane
21.00 eMCe plac Velenje
Winter Days of Metal official warm up: Malignant Tumour, Srd, Licence to Hate <i>koncert</i>
PONEDELJEK, 4. 11.
13.00 Mladinski center Velenje
Središče mladih in otrok Velenje <i>od ponedeljka do četrтка: delavnice, igre, pomoč pri učenju</i>
17.00 Mestna knjižnica Velenje
Ura pravljic v srbskem jeziku <i>namerjena otrokom starejšim od treh let, pripovedovala bo Maruška Škoda</i>
17.00 Dom sv. Jožefa Celje
Pogovori o življenju in smrti <i>voditeljci: Metka Klevišar in Julka Žagar</i>
18.00 Krajevna knjižnica Liboje
Po pravljici diši <i>pravljčna ura</i>
18.00 Dom glasbe in joge Nilaya Olimje
Nenavezanost – skrivnost svobode, miru in sreče <i>predavanje bo vodil Andrej Pešec</i>
19.00 Narodni dom Celje
Besede miru <i>video prireditev o notranjem miru; vstop prost</i>
19.19 Mestna knjižnica Velenje
Zvočna kopel <i>sprostitev je namenjena odraslim, izvajala jo bo Nives Kraševc</i>
TOREK, 5. 11.
10.00 Knjižnica pri Mišku Knjižku
Preživeti in spoznati svojo vrednost – to je umetnost <i>gost: pisatelj Igor Karlovšek</i>
11.00 Mestna knjižnica Velenje
Nega kože <i>delavnica</i>
16.30 Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
Medonosne rastline v okolici čebelnjaka, Kakteje in sočnice za male otroke <i>izbor, sajenje ...</i>
17.00 Slovensko društvo Hospic, območni odbor Celje
Srečanje v odprti skupini žalujočih
17.00 Vila Rožle Velenje
Torkova peta <i>ustvarjalnica za otroke in starše</i>
17.00 Mestna knjižnica Velenje
Ura pravljic v angleškem jeziku <i>namerjena otrokom starejšim od petih let; pripovedovala bo Romana Bonno</i>
18.00 Dom kulture Velenje
Izzivalec ulice 2 <i>predava: Bojan Kodelja</i>

18.00 Ljudska univerza Celje
Otrok in šola <i>delavnico bo vodila Sara Jerebic</i>
SREDA, 6. 11.
10.00 Socio večgeneracijski center Celje
Kaj mi sporoča moje telo? Kako uspešno obvladovati stres? <i>z vami bo Eva Jeretin</i>
16.30 Vila Rožle Velenje
Kuharska ustvarjalnica za otroke in starše <i>z vami bo Simona Vohar</i>
17.00 Knjižnica Rogatec
Ježkove pravljice <i>poslušanje pravljic za najmlajše in ustvarjanje na temo, v svet pravljic vas bo tokrat popeljala Simona Kopinšek</i>
17.00 Mestna knjižnica Velenje
Zgodbe iz predpasnika <i>primerno za otroke, starejše od treh let, pripovedovala bo Janja Stopar</i>
19.19 Mestna knjižnica Velenje
Harmonizirajmo svoje življenje: znanje Grigorija Grabovoja <i>predavala bo Elizabeta Bobnar Najžer</i>

Razstave

Stari grad Celje, stolp nad Pelikanovo potjo: Svetlikanje prekletih / Flickering of the damned, zvočna instalacija Gašperja Piana; do nadaljnjega; Prostorska postavitev Marka Požlepa Svetlikanje prekletih 2. del – fragmentacije zgodovine; do preklica
Stari grad Celje – medzidje: razstava Danes grofje Celjski in nikdar več; do nadaljnjega
Paviljon za prezentacijo arheologije, Glavni trg Celje: razstava Rimska Celja; do nadaljnjega
Otroški muzej Hermanov brlog: razstava Zemlja pleše; do konca leta 2019
Muzej novejše zgodovine Celje: razstava 33 dni; do 17. 11.
Celjska kulturnica: pregledna letna razstava Mesto svobode, likovnih del (slike v različnih tehnikah) članov KPD Svoboda Celje; do 31. 10.
Galerija Kvartirna hiša Celje: razstava Vrnitev, dela celjskega umetnika Mateja Čepina; do 31. 10.
Pokrajinski muzej Celje: občasna razstava ob 130-letnici rojstva Alme M. Karlin in 100-letnici njenega odhoda na pot okrog sveta z naslovom Azija me je povsem uročila, do 31. 5. 2020
AQ galerija Celje: razstava Aves avtorja Tomaža Milača; do 4. 11.
Galerija sodobne umetnosti Celje: razstava Alpi Apuane Primoža Bizjaka; do 29. 12.
Avla Splošne bolnišnice Celje: razstava Dan otroka, gradivo dijakov Srednje zdravstvene šole Celje; do 31. 10.
Avla pred veliko dvorano Narodnega doma Celje: filatelistična razstava Slovenska književnost na znamkah avtorja Toneta Petka; do 30. 10.
Upravna zgradba tovarne Etol, Škofja vas: razstava fotografij Zdenka Podlesnika; do 31. 10.
Galerija Železarskega muzeja Teharje: retrospektivna razstava likovnih del Savine Vybihal Zrelo jabolko, do 30. 10.
Savinov likovni salon Žalec: razstava Mojce Zlokarnik Poslušaj barvo; do 27. 11.
Sejna soba občine Tabor: likovna razstava Likovne sekcije KUD

Žalec Industrijska krajina in cve-toči vrt; do 22. 11.
Knjižnica Šentjur: slikarska razstava treh generacij rodbine Kovačič, razstavljavci so: Maks Kovačič, Alenka Vrlinič in Jure Mozetič; do 30. 11.
Galerija Velenje: razstava Vol-benk Pajk (1915–2005), pričeval-c modernističnega mesta; do 23. 11.

Stalne razstave

Pokrajinski muzej Celje – Stara grofija: Etnološka zbirka, Kulturno- in umetnostnozgodovinska razstava, Od gotike do historici-zma po korakih (prilagojeno za osebe z motnjami vida), La-pidarij, Alma M. Karlin: Poti
Pokrajinski muzej Celje – Knež-ji dvorec Celeia – mesto pod me-stom, Grofje Celjski
Stari grad Celje – Friderikov stolp, klet: Teater groze – raz-stava mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja
Pokrajinski muzej Celje, Plani-na pri Sevnici: Etnološka zbirka Šmid
Galerija slikarja Vlada Geršaka Celje, Gostišče Hohkraut Celje Hudinja in Tremarje, Glavna

pošta Celje: likovna dela olja na platno Vlada Geršaka
Salon pohištva Triplex Celje: li-kovna dela acryl in olja na platno Vlada Geršaka
Zgornji trg Šentjur: Rifnik in njegovi zakladi, Pesem južne železnice
Ipavčeva hiša Šentjur: Ipavca – življenje in delo Gustava in Be-njamina Ipavca
Pri železniški postaji Šentjur: Muzej Južne železnice
Planina pri Sevnici: Kozjansko žari
Ponikva, Uniše: Slomškova roj-stna hiša
Cerkev sv. Leopolda Loka pri Žusmu: Glažute na območju Žusma
Muzej Laško: Laško – potovanje skozi čas; Geologija okolice Laškega; Pivovarstvo in zdraviliški turizem
Muzej novejše zgodovine Celje: Živeti v Celju, Zobozdravstvena zbirka
Otroški muzej Hermanov brlog: Brlog igrač
Fotografski atelje Josipa Pelika-na: stalna postavitev
Dvorec Strmol: Kuharca (Po-krajinski muzej Celje); Hetiške tkanine in vezenine (Pokrajinski muzej M. Sobota); Mednarodna zbirka likovne umetnosti

JAVNO VODSTVO PO OBČASNI RAZSTAVI

V sredo, **6. novembra 2019**, vas ob **18. uri** vabimo v galerijo MnZC na vodenja po razstavi **33 dni** avtorja dr. Marka Štepa.

Razstava je na ogled do 17. novembra 2019.

Več o programu na spletni strani muzeja <http://www.muzej-nz-ce.si>

Podjetje NT&RC, d.o.o.
opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost
Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje,
telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032.
Direktorica: Anica Šrot Aužner
Tisk: Salomon, d. o. o.
Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 9,5 % davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK
Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak
E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si
RADIO CELJE
Odgovorna urednica: Tanja Seme
E-mail: radio@nt-rc.si, **v studiu:** info@radiocelje.com
UREDNIŠTVO
Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Barbara Gradič Oset, Robert Gorjanc, Janja Intihar, Brane Jeranko, Lea Komerički, Saška T. Ocvirk, Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster, Luka Žerjav

AGENCIJA
Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedni-ku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve.
Telefon: (03) 42 25 100
Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511
Sprejem oglasov po elekt. pošti: agencija@nt-rc.si
Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE
Telefon: (03) 4225 171
E-pošta: narocnine@nt-rc.si
Mesečna naročnina je 11,95 EUR. Za tujino je letna naročnina 286,80 EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d. Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE
Telefon: (03) 4225 144
E-pošta: oglasil@nt-rc.si

Peti Dihurčkov dan znova navdušil

Najlepše zverinice z dolgim repkom so doma na Celjskem

Zgodba se je začela pred desetletjem, ko se je družina Drugovič-Lovše napotila v trgovino z malimi živalmi. Nameravali so napolniti izpraznjeno ptičjo kletko, a se je vse drugače obrnilo. Prodajalka jih je namreč seznanila z dihurčkom Rudijem, ki je vsej družini nemudoma zlezel v srce. Tudi zaradi tega usodnega srečanja imamo zdaj na celjskem nosilca lente za najlepšega dihurčka v vsaj treh uradnih in še kakšni neuradni kategoriji.

SAŠKA T. OCVRK

Po Rudijevem slovesu je družina težko čakala na novega družinskega člana. Dihurji ne prehitevajo

svojega naravnega ritma in odgovorni vzreditelji ga spoštujejo ter mu sledijo. Dneva, ko so končno

dobili Ozzyja, se še danes spominjajo z veseljem. Malo pozneje so se odločili še za eno malo zverinico. Seveda tudi Khan ni od muh. Na tekmovanju v celjskem konjeniškem centru je v svoji kategoriji dosegel drugo mesto. Pred njim in za njim sta bila njegova brata iz istega legla. Ko je lepota v genih, konkurenca nima nobenih možnosti. In tega so bili člani društva Zverinice in domači organizatorji še posebej veseli. Kot je povedala **Urša Drugovič**, so jim še lani na podoben način vse naslove odnesli Estonci. Zdaj je slava ostala v domačih logih.

Čez dve leti spet

Med 57 razstavljenimi dihurji so mali kosmatinci prišli še s Hrvaške in z Madžarske. Italijani letos zaradi drugih obveznosti niso utegnili. Morda niste vedeli, ampak tovrstne razstave so po Evropi kar velika reč in če bi se človek tega resno lotil, lahko z dihurčkom celo leto vandra iz mesta v mesto. »Nekaj izkušenj sicer imamo, a je takšen podvig precej naporen. Smo pa zato toliko bolj veseli, da nam konjeniški center odstopi prostor. Naša razstava je zagotovo v enem najlepših okolij daleč naokrog,« je dejala Drugovičeva.

Urša Drugovič je med prizadevnimi organizatorji Dihurčkovega dneva, na katerem lahko tudi mlajši pobožajo to »zverinico«. Ob tem organizatorji vsako leto spominjajo tudi na noč čarovnic.

Ko je dihurček Rudi še v trgovini iskal lastnike, sta bila znanje in ozaveščenost o skrbi za dihurje na precej nizki ravni. Povpraševanje je raslo, prodajalci pa večinoma sploh niso vedeli, kaj ponujajo. Priporočena hrana je bila za dihurje škodljiva, dodatne opreme sploh ni bilo na voljo. Glede na to, da jih marsikdo tlači med glodavce, ni naključje, da si je slovensko društvo ljubiteljev dihurjev nadelo ime Zverinice. Dru-

štvo si med drugim prizadeva, da bi bilo čim manj neodgovornih lastnikov teh živali in »modnih« navdušencev, a ko se zgodi, z društvenimi sredstvi poskrbijo tudi za zavržene dihurčke. Medtem pa Ozzy in Khan uživata v soju žarometov. Slava bo trajala tudi zato, ker bo nov Dihurčkov dan šele čez dve leti. Organizacije takšnega dogodka je namreč vse prej kot dihurjev kihec.

Foto: SHERPA

FOTO TEDNA

»Babje poletje«

Foto: SHERPA

Rokometna simfonija uspela v prav vseh pogledih str. 36-37

Foto: SHERPA

Dijake navdušuje za ruščino str. 28-29

Invalidom vračajo samostojnost str. 32

Razstava o Almini prevzetosti nad Azijo str. 38

Tone Partljič ostaja brez dlake na jeziku pri skoraj osemdesetih letih

Moralne zadržke je imel tako v parlamentu kot v gledališču

Slaven slovenski komediograf, dramatik, scenarist, pisatelj in politik je bil letošnji glavni gost osrednje proslave ob dnevu reformacije v Laškem. Da je Trubar njegov velik vzornik, je zelo jasno povedal na začetku pogovora. Le kako ne bi bil, saj jima je skupna skrb za žlahtnost slovenskega jezika, enako tudi kritika neprimernih dejanj oblastnikov. Brez Trubarja ne bi bilo slovenskega knjižnega jezika in brez Partljiča dobre slovenske komedije.

BARBARA GRADIČ OSET

Najin intervju se je začel skoraj kot dobra komedija, v njem je bilo precej zapletov, a na koncu je sledil odrešujoč razplet. Ko sem ga klicala, sem se predstavila zgolj z imenom in se mu je zdelo, da bi lahko bila novinarka BBC. Pogovor ga je takoj odnesel desetletja nazaj v Veliko Britanijo in k nastopu na angleškem radiu. Nasmejala sem se prvič. Ko sem predlagala, da bi se dobila v Laškem in opravila pogovor pred njegovim nastopom na tamkajšnji prireditvi, je predlagal, da bi to naredila kar v hotelu. Nasmejala sem se drugič. Ko sem ga na dan intervjuja klicala nekaj ur pred dogovorjeno uro in rekla, da pridem s fotografom, mi je očital, da sem sitna, češ kdo bo njega gledal na fotografijah in da bomo vse naročnike tednika izgubili. Moj nasmeh je bil malce grenak. Ko sva se še nekaj minut pred intervjujem lovila po Laškem, ker se nisva dobro dogovorila, sem se spet grenko nasmehnila. Med intervjujem je bilo precej sproščenega smeha. Ko sva se sprehodila do mesta prireditve in so ga »napadle« ženske njegove generacije, sem se smejala njegove-mu šarmu, kot sem se tudi pogosto smejala med nastopom, ki ga je imel v Kulturnem centru Laško.

Takšen je Partljič, rojen komediograf. Kdo iz naše generacije ne pozna skoraj na pamet njegove kultne komedije Moj ata, socialistični kulak in vseh Tinčkovih pesmic, kot je recimo: »Moj ata na štoru sedi, namesto njega se mama za zemljo bori sama. Moj ata korenjak, je bil Stalinov junak.« Kulak ni samo odrska komedija, po njej je posnet tudi film in od letos jo je mogoče brati tudi v stripovski izvedbi. Moj ata, socialistični kulak je t u d i

med največkrat prevedenimi in v tujini uprizorjenimi slovenskimi dramskimi besedili. A poleg te komedije je še 30 drugih. Ob 70. rojstnem dnevu je napisal avtobiografski roman Hvala vam, bogovi, za te blodnje. Za življenjsko delo je leta 2016 prejel Prešernovo nagrado. Bil je 14 let poslanec v slovenskem državnem zboru, predsednik bralne značke, v sedemdesetih letih dramaturg mariborske Drame, nato umetniški vodja Mestnega gledališča ljubljanskega, leta 1991 je postal direktor ljubljanske Drame, ves čas je sodeloval tudi pri Borštnikovem srečanju. A predvsem je mojster iskrenih besed, nastopanja in slovenske komedije. Bistvo komedije je, da

kritizira in smeši napake, ki so vedno aktualne. Še več Partljičev, prosim!

Reformacija je Slovincem prinesla skupen jezik, prvo knjigo v maternem jeziku. Primož Trubar je postavil temelje slovenskega knjižnega jezika. Kako velik ugled ima v vaših očeh?

Ko sem poučeval slovenski jezik, sem med drugim učil o reformaciji in Trubarju. Priznam, da nisem vedel dovolj, bilo je bolj enoznačno poučevanje, kakor so nas učili v šoli. Toliko let kasneje se mi zdi, da nekaj vem, saj sem v tem času veliko raziskoval. Mislim, da je Primož Trubar steber slovenstva in današnje Slovenije. Bil sem prizadet, ko so bili še v mojem času o njegovem pomenu vedno pomisleki med večinsko katoliško in manjšinsko protestantsko cerkvijo. Še deset let nazaj je takratni dekan teološke fakultete rekel, da

so v Trubarjevem času vsi pisali knjige in če jih ne bi on, bi jih kdorkoli. To se mi je zdelo slabo o c e n a .

Slovinci so se ob Trubarjevih proslavah vedno skregali. Ivan Cankar je v govoru ob Trubarjevi štiristoletnici ostro nastopil proti politizaciji Trubarja in ga označil za začetnika slovenske literature. Tako velike osebnosti, zlasti če so povezane z religijo, ponovno kličejo po interpretacijah. Sem velik Trubarjev simpatizer in prav je, da se mu posveča po-

»Edini prostor svobode je moja soba in v njej bel list papirja. Tam je doma Tone Partljič.«

zornost. Ko se peljem skozi Laško, ker sem že 45 let ozdravljen alkoholik, ne mislim na pivo, ampak pomislim na Trubarja. Precej njegovih pridig je povezanih z Laškim. Bil je proti gradnji cerkva in v svojih pridigah je napadal pobožne ženske, ki so dajale pobudo za njihovo zidanje. Verniki niso bili najbolj naklonjeni reformatorskim idejam.

Kakšni bi bili Slovenci oziroma ali bi sploh še bili, če ne bi imeli Trubarja?

Seveda bi bilo drugače, dlje časa bi bili nepismeni. Večkrat smo Slovenci neboljeni in brez tradicije stopili v prvi plan. Slovenci smo eden prvih narodov, ki so iz latinščine dobili prevedeno Sveto pismo. Prešeren je enakovredno stopil v evropsko romantiko ob bok Puškinu in Byronu, Cankar v dramati-

ki. Včasih Slovenci sami sebe presenetimo. Naredimo zelo velik korak, ki ga nihče ne pričakuje, a nato se zgodi, da sami sebe pogosto oviramo. Ni čudno, da so Trubarja izgnali, da so Cankarjevo zbirko pesmi zažgali v Ljubljani, da so bili mnogi pomembni pisatelji v zaporu. Sami smo krivi, če capljamo zadaj. Preden Katoliška cerkev prizna kakšno napako, mine štiristo let. Zelo dolgo traja, da prepoznamo vrednost napredka.

Ali bi petsto let kasneje spet potrebovali reformacijo?

Nisem pristaš tarnanja, da bo digitalna doba vse uničila, čeprav bo marsikaj spremenila. Strah, da bo angleščina izpodrinila slovenski jezik, je nepotreben. Če se to zgodi, potem res nismo vredni, da smo Slovenci. Slovenski jezik se je obdržal tudi takrat, ko je bil prepovedan. Kaj vse imamo, s čimer krepimo jezik. Imamo inštitut za slovenski jezik, bralne značke za otroke in odrasle, oddaje o knjigah, brezplačne revije, dva knjižna sejma. Malokje v Evropi tako skrbijo za knjige kot mi. Imamo osnovnošolske knjižnice z izobraženimi knjižničarji, česar po svetu ne poznajo. Kultura je pri Slovencih zelo prisotna. Po vojni, ko so bile tiskarne porušene, je bila vsaka natisnjena knjiga praznik. Zdaj jih na leto izide pet tisoč. Smo pismena dežela in jaz danes v Laškem nastopam na bralni znački za odrasle. Ne moremo reči, da ignoriramo literaturo in knjižnice.

Verjetno je tudi zelo zanimiva izkušnja branja v mariborskem zaporu.

Že dve sezoni berem z zaporniki, v skupini je približno deset oseb. Na moje vprašanje, ali so kdaj kaj prebrali, je bil njihov odgovor, da če bi brali, ne bi bili v zaporu. Kljub temu jih zelo zanima. Če sem zelo patetičen, lahko rečem, da s e m p o

»V domu starostnikov v Slovenj Gradcu imajo poseben projekt Beremo dela Toneta Partljiča, ki je nekakšna bralna značka za odrasle. Ko sem prišel na prvi literarni nastop, sem jim rekel: »Pa kaj ste vi nori? Bralno značko morate poimenovati po mrtvih pisateljih!« Pa so mi starčki zaklicali: »Saj ne boš več dolgo!«

dveh letih branja v zaporih boljši človek, kot sem bil prej. Lažje razumem človeka, sem bolj strpen.

Kaj so vam dali, da ste zdaj boljši človek?

Marsikaj. Ob Prešernovem prazniku smo v dvorani, ki smo jo preuredili, naredili proslavo. Si lahko predstavljate, kako debelo je gledal direktor zavoda? Zelo sem bil presunjen, kako se jih je Prešernova pesem Nezakonska mater dotaknila. Ob njej so podoživeli svoje ušivo življenje. To so strašne usode in vsi smo po teh branjih solzni. Čeprav so v naših glavah ti fantje divjaki, brezdušne osebe, imajo čustva kot midva, iste nagone. Vedno me je presenetilo, kako jim je bilo v olajšanje, ko so govorili tudi o svojih uničenih družinah. Poleg tega so me presenetili, kako dobro berejo pesmi. Res imam same lepe izkušnje in verjamem, da je knjiga medij, ki premika. Poznate pesem Kajetan Koviča Vrnjena knjiga? V njej avtor zapiše: //Tvoji drobni prsti šli so čez te liste, / knjiga pa je taka kakor prej. / Mehke, bele so strani in čiste, / take, kakršne bile so prej. / Pa vendar to ni več ista knjiga, / in čeprav je ista kakor prej. / Hrepenenje tihih ur se v njej prižiga, / tvojo drobno roko slutim v njej.// Knjiga povezuje ljudi, sploh če jo bereta dve pravi osebi.

V šestdesetih letih ste bili učitelj slovenščine, to je bilo takoj po študiju. Če bi bili učitelj zdaj, ali bi poučevali drugače?

Mogoče res, a da se pohvalim, imam še vedno izkušnje s slovenščino, saj še nekajkrat na leto predavam učiteljicam slovenščine. Poleg tega me za pomoč pri maturitetnem eseju prosijo otroci prijateljev. Ti otroci ne berejo radi in si želijo, da jih jaz po bližnjici pripeljem do dobrega uspeha na maturi. Pisanje eseja se mi zdi zelo težko. Priznajmo si, da Slovenci nimamo ravno veliko esejistov. Da je razumevanje knjige del zrelostnega izpita, je dobra stvar. Nikomur ne želim pomagati, če sam knjige ni prebral. Veliko neumnih otrok mi reče, da sem butelj, ker berem že tolikokrat eno in isto knjigo, naj si raje na Googlu preberem kratko vsebino. Kajti če bom to prebral, bom prišel do pravih odgovorov. A jim rečem: »Prižgi pornografski film in boš celo življenje devica, ker boš gledala nekaj, kar ni življenje, kar je ponaredek.« Zadnja leta prihajajo po pomoč redki pametni mladi, ki razumejo marsikaj več kot jaz in bi radi imeli

najboljši uspeh, da bi se vpisali v najboljše šole. Uživam ob znanju te mladine.

Pogosto slišimo, da iz te mladine ne bo nič, da bo šel svet k vragu, če nam bo ta mladina vladala. Ni tako črnogleda prihodnost, kajne?

Takšnim odgovarjam: že pred štiri tisoč leti so v Epu o Gilgamešu pisali, da bo konec sveta, ker se mladina ne uči in ne razume starejših. Srečo imam, da srečujem veliko pametnih otrok. Iz tega vidika nisem zaskrbljen. Bolj me skrbi, kako bi morali pametno voditi državo, da bomo znali ustvariti pogoje za razvoj mlade generacije, da bo ostala tukaj. Kako bi uredili državo, da bi dvignili kakovost pri posameznem človeku.

Celje je povezano s festivalom Dnevi komedije. Ste izjemen pisec komedij. Igrati in napisati dobro komedijo je zelo zahtevno delo, a zdi se, da ta dramska vrsta še vedno nima svojega pravega položaja.

Molière in Shakespeare že imata literarno-zgodovinsko mesto. Sam zdaj manj pišem komedije, ker imam čas in pišem debelejša romane. Komedijo sem pisal, ko sem imel manj časa in sem jo kot breja mačka nosil dve leti in sem nato potreboval le nekaj prostora, da sem kot mačka skotil mladiče. Kulaka sem napisal od enih popoldne do treh jutraj. V enem zamahu. A sem bil z njim kar nekaj let noseč. Malce sem se jezil na celjski festival, četudi sem bil v žiriji, da je to natečaj za žlahtno komedijo. Komedija ne more biti žlahtna. Lahko je tragedija, nikakor pa ne komedija, ki mora biti eksplozija. Malo me ježi, ker je okoli nas toliko komercialne komedije, precej sem nestrpen do stand up komedije. Saj so dobri gledališki nastopi, nič ne podcenjujem, ampak komedija zahteva dialog, zahteva več oseb, prerez skozi družbo. Tudi razumem, da morajo igralci zaslužiti še kaj ob svojih slabih plačah. Včasih me pokliče kakšna ljubiteljska skupina, da bi rada komedijo za največ dve osebi za sceno in kostume za v en avto.

Razumem, imajo malo denarja, a potem ne bomo imeli več komedij Za narodov blagor, Revizor in Moj ata, socialističen kulak. Komedija je popolnoma resno delo, zato podpisujem festival, a zakaj dajo omejitve žlahtnosti? Vem, da je moja želja sen ostarele tečnobe, a v Sloveniji si želim, da bi imeli podobno, kot imamo Slovensko narodno gledališče Drama, tudi Slovensko narodno gledališče Komedija z visokimi kriteriji. Že večkrat sem povedal, da imajo v razvitih gledaliških okoljih gledališče komedij, na primer Comédie-Française v Parizu, Teater komedije in satire v Moskvi, Komedijo v Zagrebu, Sceno na Terazijah v Beogradu. Špas teater to ni. Ne sme se zgoditi, da cela generacija otrok na odru ne bi videla komedije Matiček se ženi. Cankarjeve drame so za maturitetni esej, kako ga lahko napišeš, če nisi videl Za narodov blagor, Hlapce?

A priznati moramo, da je Cankar bolj sarkastičen satirik kot komediograf.

Vaše komedije v ljudeh sprožijo pravadni spontani smeh.

Res je Cankar napisal najboljša dela, vendar njegov smeh ni sproščujoč, je bolj smeh skozi zobe. Cankarja zelo spoštujem in nikakor se ne morem primerjati z njim, razen da so v moji komediji ščuke priimki oseb iz te igre isti kot v Cankarjevi drami Za narodov blagor. Res sem Cankarju sledil v marsičem, a vsako primerjanje z njim bi bilo blazno dejanje. Zagotovo moj smeh ni enak njegovemu. Moj smeh v komedijah je vedno sproščujoč. Kot pisatelju se mi zdi, da ne morem biti moralni sodnik, jaz moram ljudi razumeti. Še Dostojevski je napisal roman Zločin in kazni, da bi razumel, kaj se je dogajalo v glavi Razkolnika, da je ubil dve ženski. Pisatelj mora razumeti, zakaj ljudje lažejo, so zanikrni, nikakor pa ne more biti sodnik. Cankar je bil oster sodnik časa in družbe. Seveda morajo biti takšni, kot tudi tisti, ki pišejo Matička.

Ste oseba, ki ima številne nagrade, med drugim tudi najprestižnejšo Prešernovo

nagrado za življenjsko delo. Opravljali ste različne poklice in dobili različne nazive, a kot vedno poudarjate, zaradi vsega tega niste nobena druga oseba, še vedno ste samo Tone Partljič.

Tako je. To sem jaz z vsemi izkušnjami. Tudi Ivan Cankar je zapisal: »Ne v areni literature, v areni življenja sem stal!« Opravljaj sem različne službe, a najslabše sem se pri ljudeh zapisal kot poslanec. Bil sem član stranke LDS Janeza Drnovška. Trdno zatrjujem, da mi v parlamentu ni bilo treba biti hinavski oziroma mi ni bilo treba delati proti svoji vesti. V parlamentu se nisem prilagajal. Nisem nikoli glasoval drugače, kot je stranka želela, a če se nisem strinjal, sem se glasovanja vzdržal. Velikokrat sem imel moralne zadržke. Nič lažje mi ni bilo delati v gledališču. Edini prostor svobode je moja soba in v njej bel list papirja. Tam je doma Tone Partljič. Tam delam nov svet, nove ljudi in samo od moje sposobnosti je odvisno, ali mi bo uspelo. V mojem literarnem delu se mora videti, kaj res mislim, ali sem pošten ali sem »rit«. Če sem v svoji sobi pisal o kakšni lepi plavalaski in je vstopila žena ter želela vedeti, katera je to, saj je ona vendarle črnotaska, me ni vznemirjalo, kaj drugi rečejo. Tam sem bil bog nad bogovi. Seveda z mali črkami. V življenju sem se kdaj prilagajal, a ko sem pisal, sem se zelo trudil, da se ne bi. Napisal sem tranzicijske komedije in vedno sem v njih napadal levo usmerjene politike, ker sem bil del njih. Zdelo se mi je nemoralno, da bi bila literatura mesto spopada z nekim drugim političnim prepričanjem. Biti poslanec ne pomeni, da ne smeš biti tudi pisatelj, in tudi ne pomeni, da si manj pošten kot ljudje okoli tebe. A ko nekdo napiše komedijo, morajo ljudje skočiti v zrak. Zdaj imam dobrega naslednika Vinka Möderndorferja, upam, da me »pesjan« še ni premagal. Ni samo moj prijatelj, ampak ga tudi izjemno spoštujem. Ima nekaj cankarjanskega sarkazma in kritičnosti. V ljubiteljskih gledališčih radi igrajo moje igre. Mogoče tudi zato, ker svojim negativnim likom dam na koncu igre odpustek, tudi tistim, ki skačejo čez plot. Saj brez tega sploh ne more biti komedije. Če se dva hočeta, a drugi ne dovolijo – to je prastara tema in ne bom zdaj jaz moralist.

Foto: SHERPA

»Ko se peljem skozi Laško, ker sem že 45 let ozdravljen alkoholik, ne mislim na pivo, ampak pomislim na Trubarja. Precej njegovih pridrig je povezanih z Laškim.«

Darja Poglajen, profesorica ruskega jezika na Gimnaziji Celje – Center

»Ruščina in Rusija človeka preprosta očarata«

»Človek dobi popotnico za življenje tudi v šoli od učiteljev. Pred mnogimi leti, ko sem hodila na gimnazijo, sem dobila spodbudo za ruski jezik, kulturo in literaturo od svoje spoštovane profesorice Božene Orožen.« Tako se je, ko je nedavno prejela visoko državno priznanje, medaljo Ruske federacije, začetkov svojega navduševanja za enega od pomembnejših svetovnih jezikov spomnila Darja Poglajen, profesorica ruskega in slovenskega jezika na Gimnaziji Celje – Center (GCC).

ROBERT GORJANC

»Božena Orožen, moja profesorica slovenščine in ruščine na gimnaziji, nas je ne samo poučevala, ampak je poskušala s svojim zgledom pokazati, kako je treba znanje, ki ga pridobiš, tudi širiti, ker šele takrat ima pravo vrednost. Zlasti če opravljaš poklic učitelja, je to nujno treba znati prenesti na mlajše rodove.«

Takšen cilj si je Darja Poglajen zadala, ko je postala učiteljica. Poučevati je začela v Šolskem centru Celje, in sicer samo slovenščino, potem je delo nadaljevala na I. gimnaziji v Celju, kjer je poučevala ruščino in slovenščino. Nato se je »preselila« na Gimnazijo Celje – Center, kjer prav tako poučuje oba jezika. Še deset let je poučevala ruščino tudi na I. gimnaziji, potem je delo v dveh šolah postalo prenaporno.

Za uveljavitev jezika

Ko se je pred petnajstimi leti ruščina spet vrnila v program GCC, si je ves čas prizadevala, da bi se ta jezik še bolj uveljavil v šoli, da bi ga dijaki lahko izbrali kot drugi izbirni predmet in iz njega opravljali maturo. Kar je naposled tudi uspelo, in sicer ob naklonjenosti prejšnjega ravnatelja Igorja Majerleta in sedanjega Gregorja Deleja. V tem šolskem letu so jo tako lahko gimnazijci (ob španščini in nemščini) izbrali kot drugi tuji jezik, kar je v Celju novost. »Jezik, ki ima toliko govorcev, kot jih ima ruščina, si na gimnaziji s takšno tradicijo, kot jo ima GCC, vsekakor zasluži mesto drugega tujega jezika. Dijaki imajo možnost, da se ta jezik v gimnaziji učijo štiri leta in pridobijo dobro iztočnico za nadaljnji študij ruščine,« je prepričana Darja Poglajen.

Za sogovornico je zanimanje za ruščino utemeljeno tudi na strokovnih izzivih: »Ruščina je slovanski jezik, tako da so se te sorodstvene vezi precej močne. Že od gimnazije me je zanimalo, kaj je od skupnega jezika, od

praslovanščine, ostalo v ruskem in slovenskem jeziku in kje sta jezika šla vsak svojo pot. Hote ali nehote di-jake spomnim, kako je kakšne besede slišati v slovenščini. Tako si tudi lažje zapomnijo, če je nekaj zelo podobno ali če gre za veliko razliko.«

Odmevna ruska večera

Pomembno vlogo pri učenju ruščine na Gimnaziji Celje – Center imajo tudi različni projekti, povezani z ru-

skim jezikom, ki jih Darja Poglajen pripravlja v sodelovanju z dijaki in ob podpori ravnatelja Gregorja Deleja. Najbolj prepoznavna projekta sta spomladanski tradicionalni večer ruske kulture, ki je vsako drugo leto v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, in Poezija iz samovarja, ki je novembra v Celjskem domu. Letošnji, že enajsti spomladanski dogodek z naslovom iz verza ruskega pesnika Aleksandra Bloka »Pomlad, neskončne sanje ...« so nastopajoči (ob sedanjih in nekdanjih dijakih GCC še učenci III. OŠ Celje in OŠ Frana Roša) posvetili poeziji slavnih slovenskih in ruskih poetov.

Poezija iz samovarja je nekoliko mlajši projekt. Letos 19. novembra bo peta izvedba. Posvečena bo poeziji znanega ruskega poeta. Letos bodo ustvarjalci večera z naslovom Iz duše Ane Ahmatove vrata odprli ženski, slavniki Ani Ahmatovi. »Pobudo za ta projekta sem dala z velikim ve-

Darja Poglajen na različne dogodke bolj ali manj spremlja tudi že kar znamenit in čudovit poslikan samovar. »Samovar so mi podarili na ruskem veleposlaništvu. Dr. Galina Zamjatina, sekretarka na veleposlaništvu, mi ga je izročila na pevskem festivalu Veseli veter, na katerem sodeluje tudi naš pevski zbor. Poklonila mi ga je z besedami, naj pripravimo veliko čaja za veliko ljudi. Velikokrat sem jih že uresničila, tudi v razredu, saj se mi ne zdi nič narobe, če si kdaj pri pouku ruščine skuhamo čaj.«

seljem, takšen je tudi odziv dijakov, ki jih res ni treba posebej navduševati za sodelovanje. Začeli smo iz anonimnosti, kot se verjetno dogaja pri vseh tovrstnih projektih. Prireditvi sta se dobro uveljavili, obišče ju veliko ljudi, ki sta jim ruska kultura in jezik všeč,« je zadovoljna Darja Poglajen.

Možnost pogovora

»Takšni projekti so most med teoretičnim osvajanjem jezika in prakso. To je tisto, kar dijakom daje občutek, da kar so se naučili v razredu, lahko prenesejo v prakso. Tudi dijaške izmenjave, kot je tudi s Ščolkovim v sodelovanju z Mestno občino Celje, so priložnost, da lahko ta jezik spregovorijo z naravnimi govorci in da širijo obzorja v smislu iskanja študijskih poti,« je o namenu in pomembnosti odmevnih ruskih večerov razmišljal ravnatelj GCC Gregor Deleja.

Darja Poglajen je poudarila, da izvedba teh velikih in zahtevnih projektov ne bi bila mogoča brez pokroviteljev in podpornikov – veleposlaništva Ruske federacije v Sloveniji, Ruskega centra znanosti in kulture v Ljubljani, Društva Slovenija-Rusija ter Sklada Toneta Pavčka. »Brez denarja, čeprav z veliko ljubezni in zagnanosti, je takšna projekta težko izvesti. Ponosna sem, kadar od teh uglednih podpornikov in drugih slišim, da če bo sodelovalo Celje, bo to narejeno na neki ravni, ker tega so že navajeni. Vzdrževanje te ravni je velika obveza in glede na to, da se dijaki menjujejo, je kar veliko dela. Če človek to rad počne, potem ga to delo ne izčrpava, ampak tudi energijsko obnavlja.«

Prvič še v Sovjetsko zvezo

Leta 1977 je prvič obiskala to mogočno državo, takrat še Sovjetsko zvezo. »Ko prideš prvič tja, se zaljubiš in prihajaš znova in znova. Takratne razmere so bile drugačne kot v naši državi. Človek nehote primerja, ampak mene sta pri tem vselej zanimala predvsem ruska kultura in ruski jezik. Na te okoliščine, ki jih je izoblikovala politika, takrat kljub vsemu nisem bila toliko pozorna. Takrat sem obiskala obe prestolnici, Moskvo in takrat še Leningrad (današnji Sankt Peterburg).« V Rusijo je potem spet potovala leta 2003. Takrat je Veleposlaništvo Ruske federacije v Ljubljani povabilo nekaj učitelje ruščine in jim ob štipendiji omogočilo študij na Puškinovem inštitutu v Moskvi.

Pred nekaj leti je bila s skupino prijateljev na Bajkalu, se pravi zelo globoko v Rusiji, obiskala je tudi nekaj nekda-

njih republik Sovjetske zveze – Gruzijo, Armenijo, Uzbekistan. Z veseljem se spominja ekskurzije na tradicionalni poti Moskva–Sankt Peterburg pred nekaj leti v družbi učiteljev, prijateljev in dijakov. »Težko bi opisala, kako so bili čisto vsi zelo, zelo navdušeni nad to deželo, veliko je bilo izjav, kako je res treba videti in doživeti to prostrano deželo, šele takrat je tisti pravi občutek, ki ga ni mogoče primerjati z gledanjem fotografij iz knjig ali na internetu.«

Dijak študira v Rusiji

Darja Poglajen kar naprej vleče v Rusijo in je doslej že dvanaajstkrat obiskala to prostrano deželo. »Vedno, kadar skozi okno letala gledam napis Letališče Šeremetjevo, imam čuden občutek, a tudi kakšno solzo v očeh in razmišljam potih, da menda ne gledam tega zadnjič. Seveda imam v načrtu, da bi še potovala v Rusijo.«

V letih svoje poklicne poti in ob številnih potovanjih je stkala mnoge vezi, ki jo zelo bogatijo. Še posebej je vesela ohranjanja stikov s svojimi nekdanjimi dijaki. Kot na primer z Mitjem Suvajcem, ki študira fiziko na univerzi v Moskvi in na katerega je zelo ponosna. K uresničitev študija je pripomogel tudi Ruski center znanosti in kulture v Ljubljani, na GCC so mu omogočili dodatne ure učenja ruščine in opravljanje mature iz tega jezika. »Z Mitjem si kar redno dopisujem po elektronski pošti, tako kot tudi njegovi vrstniki, ki se pogosto slišijo z njim. Malo zato, ker smo radovedni, malo zato, da mu ni dolgčas, čeprav pravi, da je tam imenitno in da človeku ne more biti dolgčas, saj je Moskva prestolnica prestolnic.« Pri tem je še poudarila, kako so danes z izmenjavami boljše možnosti za dijake za učenje jezika v tujini in pridobivanje mednarodnih izkušenj, kar jo zelo veseli.

Navdušenje nad rusko kulturo

Ob številnih potovanjih v Rusijo se je v domači zbirki Darje Poglajen seveda nabralo kar precej spominkov in drugih predmetov, povezanih z Rusijo. »Zelo rada potujem, vendar nisem človek, ki bi strašno veliko nakupoval. Kakšne malenkosti že, seveda. Ko greš v Rusijo, zlasti ob prvi obiskih, nikoli ne prideš nazaj brez matrošk, raznih poslikanih lesenih žličk in posodic, pisanih rut in takšnih reči. Nekatere stvari kupim že za to, da jih pokažem dijakom.« Predvsem so knjige tiste, ki ji ponavadi naredijo kovček pretesen in pretežak.

Med ruskimi knjigami in učbeniki v knjižnici GCC

Pri pouku ruščine

Z dijaki na enem od odmevnih ruskih večerov. Levo od Darje Poglajen je Ana Metličar, nekdanja dijakinja, zdaj tudi učiteljica ruščine na I. gimnaziji v Celju.

V zvezi z rusko kulturo jo navdušujejo prav vse umetniške zvrsti, slikarstvo, klasična glasba, balet, opera ... Potovanje v Rusijo pomeni tudi obisk številnih galerij z neskončno eksponati, ki človeka pustijo brez diha. Če je mogoče, z veseljem obišče kakšno gledališko predstavo.

Seveda sledi logično vprašanje, ali si je kakšno predstavo že ogledala tudi v Boljšoj teatru, kjer je zelo težko dobiti vstopnico. »To je v načrtu, mož mi obljublja. Bomo videli, če bo zdaj obljuba izpolnjena, ko sem javno povedala, da je to še na dolgu,« je v smehu oznanila »skrivnost«.

Darja Poglajen ima torej še en velik razlog, da bo ponovno obiskala Rusijo in z letala nostalgичno pogledovala na Šeremetjevo v veri, da to še dolgo ne bo zadnji pogled. Sploh zato, ker se bliža obdobje, ko bo imela še več časa za potovanja.

Foto: GrupA

Darja Poglajen z dijaki v Sankt Peterburgu, pred spomenikom carju Petru Velikemu, utemeljitelju ruske severne prestolnice.

»Upam, da bom kmalu obiskala Boljšoj ...«

Darja Poglajen z ravnateljem GCC Gregorjem Delejo

»Še malo in bomo mi na vrsti za predstavitev.«

Mojca Furman Oman na ogledu rešitev

Zanimive rešitve dijakov v okviru 7. arhitekturnega maratona

Ulica naj (spet) postane prostor druženja

Tema letošnjih arhitekturnih delavnic Enajste šole pod mostom, ki jih je oktobra v okviru meseca prostora pripravil zavod Metro SR v sodelovanju z Gimnazijo Celje – Center, so bili prostori druženja v mestu, kot so ulice, trgi in podobno. Dijaki četrtega letnika umetniške gimnazije likovne smeri so s svojimi instalacijami v javni prostor družjenja spremenili del Kosovelove ulice pred svojo šolo.

ROBERT GORJANC

»V zadnjih desetletjih prostori druženja v mestu izgubljajo bitko s kapitalom in z avtomobili, zamenjuje jih druženje v virtualnem svetu. Posledice so vedno manj mikavni javni prostori mesta, njihova degradacija in uzurpacija s parkirišči ter predvsem slab odnos uporabnikov mesta do takšnih prostorov oziroma skupne lastnine,« je povedala urbanistka dr. **Mojca Furman Oman**, iz zavoda Metro SR.

V minulih dveh tednih so tako dijaki v delu Kosovelove ulice ustvarjali prostorske intervencije iz zavrženih in neuporabnih predmetov, ki so jim vdihnili nove zgodbe. Tako so iz odpadnih gum, palet, pohištva, posode in podobnih materialov nastali kotički za pogovore, druženje ob peki kostanja, posedanje, branje in počitek. »Dijaki so s svojimi zamislimi zelo veliko

prispevali k obuditvi javnega prostora, sporočili so, kaj si želijo v javnem prostoru.«

Mojci Furman Oman, ki z možem, arhitektom Gorazdom Furmanom Omanom z veliko vneme vodi ta zanimiv prostorski projekt, se je zelo zelo zanimivo, kaj so dijaki prepoznali kot pomanjkanje v javnih prostorih. »Mikavne so bile predvsem družabne igre, kar me izredno veseli, saj je digitalno druženje v virtualnem svetu izgubilo bitko z analogno igro človek, ne jezi se. Uporabni so bili tudi skupni v krog razmešeni kotički za posedanje in druženje, ki so omogočali pogovore.«

Ravnatelj Gimnazije Celje – Center **Gregor Deleja**, ki je vesel odličnega večletnega sodelovanja z zakoncem Furman Oman, je poudaril, da je bila za dijake to ponovno neprecenljiva izkušnja.

»Gasilsko-arhitekturna« za še en čudovit spomin na Enajsto šolo pod mostom

»Več dni so lahko spremljali, kaj se dogaja z njihovo prostorsko instalacijo, za vse nas pa je bila to priložnost za razmislek, da bi Kosovelova ulica, ki povezuje tri šole, lahko postala morda še bolj izkoriščen prostor od navadne prehodne peš ulice.«

Vsak predmet, ki so ga dijaki uporabili za prostorsko intervencijo, je doživel svojo zgodbo. Eno je opisala **Zala Jenček**: »Doma smo prenavljali sobo in ostala nam je garderobna omara, ki sva jo s prijate-

ljico preoblikovali z dodatkom stare posteljnine v sedišče, pri čemer je bil v njej tudi prostor za stare knjige.« Zala, ki si je kot majhna deklica želela, da bi nekoč okraševala notranje prostore, je še povedala, da je bilo sodelovanje s prijateljico prav posebna izkušnja: »Vesela sem, da mi je pomagala, saj sem imela zlomljeno roko, tako da je ona premikala težje stvari, jaz pa sem bolj šivala in barvala omaro.«

Letošnja tema ustvarjanja, prostori druženja, se ji je

zdelo zelo zanimiva. »Večkrat gremo s prijatelji ven in ne vemo, kam naj sedemo, zato se samo premikamo iz ene kavarne v drugo. Všeč nam je bilo, da smo tudi med glavnim odmorom lahko šli igrati družabne igre in da smo bolj kakovostno preživeli čas.«

Učiteljica na GCC in mentorica **Maja Rak** je povedala, da dijake že ves čas šolanja učijo v duhu trajnostnega razvoja. »Tudi likovno ustvarjanje je mogoče z že uporabljenimi predmeti, ki so služili nečemu

drugemu. Delavnica, ki smo jo letos izvedli v Kosovelovi ulici, je bila v okviru predmeta Bivalna kultura, dijaki pa so morali z na novo oblikovanimi predmeti ustvariti mesto za druženje v javnem, mestnem prostoru.«

Preizkus odnosa do javnega prostora

Prostorska intervencija v Kosovelovi ulici v okviru letošnjih arhitekturnih delavnic Enajste šole pod mostom je bila tudi poseben socialni preizkus, in

Stare gume se dajo uporabiti ...

... in potem nastane takšen družabni kotiček.

Mesec prostora je začela obeležitev svetovnega dneva habitata, 7. oktobra. Končalo ga bo praznovanje svetovnega dneva mest, 31. oktobra. V različnih krajih Slovenije so v tem času dogodki, posvečeni aktualnim vprašanjem prostorskega in urbanega razvoja, načrtovanja in urejanja prostora, arhitekture, graditve in stanovanj. Pod pokroviteljstvom ministrstva za okolje in prostor (MOP) in ob podpori Mestne občine Celje ter družbe Nepremičnine so v zavodu Metro SR ob sodelovanju Gimnazije Celje – Center pripravili 7. arhitekturni maraton in četrte arhitekturne delavnice, ki so jih poimenovali Enajsta šola pod mostom. Delavnice postavljajo prepoznaven način neformalnega izobraževanja mladih o pomenu prostora kot skupne vrednote in se vsako leto dotikajo izbrane aktualne tematike.

Na zaključni predstavitvi rešitev

sicer na kakšno obliko javnih prostorov je naša družba sploh pripravljena. Na plakatih je bilo dokumentirano, kaj je v delavnicah nastajalo in kakšna je bila prvotna zasnova tega območja. »Žal so bile ustvarjene inštalacije na delavnici kratkotrajnega roka, saj je bil velik del opreme uničen, pokraden, celo sežgan. Vidimo torej, da je naša družba na tem področju naredila velik korak nazaj in da ni več sledi o javnih prostorih, ki so zaznamovali naše soseske v času do 90. let,« je lahko sicer zaradi ponovnih inovativnih zamisli mladih vesela Mojca Furman Oman in hkrati razočarana zaradi odnosa nekaterih posameznikov.

Prav na ta vidik odnosa do javnega prostora je opozoril tudi ravnatelj Gregor Deleja: »Iz tega zanimivega eksperimenta se je bilo mogoče marsikaj naučiti. Na primer kako smo meščani strpni do nečesa novega, kar je umeščeno v prostor, in kako je treba vse obtežiti, priviti, da ne izgine in da ljudje v napadu objektivnosti tega ne uničijo.«

Kakšna je rešitev? »Nekateri jo iščejo v ograjevanju, kar ni pravi način. Mnogo bolj dolgotrajen in edini učinkovit način je namreč vzgoja z namenom družbenih sprememb, ki bodo spet pripeljale do razumevanja bistva javnih prostorov in pomena grajenega prostora kot celote. Takšne delavnice so eden od načinov, s katerim lahko dosežemo ta cilj,« je Mojca Furman Oman sklenila svoje razmišljanje ob letošnji Enajsti šoli pod mostom.

Foto: GORAZD FURMAN OMAN

Ustvarjalno zavzetje Kosovelove ulice

»Midva sva prava mojstra ...«

Brez televizorja (še) vedno ne gre ...

Mojca Furman Oman (levo) v strokovnem pomenku z arhitektko Majo Rak, mentorico dijakov četrtega letnika umetniške gimnazije likovne smeri, ki so sodelovali na delavnici.

Na tej mreži bo prav prijetno počivati.

»Mi imamo se fajn, igramo človek, ne jezi se.«

»Še malo in bomo pekli kostanj.«

Družinsko podjetje razvilo pripomoček, ki invalidom vrača samostojnost

»Naš cilj je izboljšati življenje malega človeka!«

Da bi se lahko invalid na vozičku samostojno vzpenjal ali spuščal po stopnišču, je bilo do nedavnega skoraj nepredstavljivo. Marsikdo, ki opazi Nejca Stakneta, kako z vozičkom obstane sredi strmih stopnic, gleda, v čem je trik. Ta se skriva v posebni zavori, manjši kot dlan in težki približno šeststo gramov. Družina iz Šmartnega ob Paki je pripomoček iznašla po sinovi nesreči, ga razvila in patentirala. Glede na to, da tovrstne zavore pred Staknetovimi ni izdelal še nihče, je tržišče za omenjeni izdelek pravzaprav cel svet.

TINA STRMČNIK

Nejc Stakne je poškodbo utrpel v delovni nesreči leta 2014, ko je bil star 26 let. Oče Jožef Stakne ga opiše kot trmastega, zagnanega in vztrajnega fanta. »Zelo hitro se je prilagodil nastalim okoliščinam. Čim hitreje je želel vzpostaviti karseda normalno življenje. Na srečo je dovolj dejaven in močan, da lahko skrbi sam zase.«

Po nesreči je družina začela razmišljati, kako bi sin lahko premagal več kot trideset stopnic do svoje sobe. Prva ideja je bila dvigalo, vendar je hiša postavljena v hribu, poleg tega je medetažna, zato bi potrebovala kar dve dvigali.

Ker mladenič rad sede v avto, se odpelje na morje ali odkriva različne koticke po državi, je kmalu ugotovil, da s seboj dvigala ne bo mogel peljati. Da bi lahko samostojno premagoval stopnice, je z ostalimi člani družine iskal ideje in prišel do zanimive zamisli. Najprej so bili Staknetovi prepričani, da se je kdo že domislil česa podobnega in da bodo lahko posebno zavoro kupili. Takrat so spoznali, da v svojih rokah držijo pravo iznajdbo.

Omogočeno gibanje ali počitek

Po besedah Nejca je bistvena prednost pripomočka ta, da samodejno zavira, kar bi lahko morda primerjali s sistemom pomoči pri speljevanju v klanec, ki ga poznajo sodobni avtomobili. Ko invalid naleti na oviro, aktivira zavoro. Ta dovoljuje, da lahko človek nemoteno premaguje klanec ali stopnice. Kadar se utruji, si lahko brez težav spočije roke, zavora pa mu pomaga, da obstane točno na mestu in preprečuje, da bi

voziček ušel nazaj. Dobro je, da je stopnišče ograjeno. Najlažje je, če je ograja na obeh straneh stopnic, gibanje je mogoče tudi, če imajo stopnice ograjo le na eni strani.

Zavora gibalno oviranim ljudem, ki so po besedah Jožefa Stakneta prevečkrat ujeti v svojih stanovanjih, omogoča trinajst različnih funkcij. Najpomembnejše se mu zdi, da je zavora cenovno dostopna. Je pa še ena posebnost. Vsak, ki razmišlja o nakupu, vpraša, kakšna je njena teža. Sodobni vozički so namreč vedno lažji. Nejčev na primer brez koles tehta štiri kilograme in pol. Sliši se malo, a če je invalid dejaven in voziček večkrat na dan zloži v avto in iz njega, vsaka dodatna teža zanj predstavlja dodaten fizičen napor.

Denar vložili trije otroci

Danes je skoraj vsa družina vpeta v podjetje Dezziv, katerega ime pravzaprav pomeni dvostranska enosmerna zavora za invalidski voziček. »Ko zavoro držim v rokah, se mi rešitev zdi povsem enostaven. Takšen občutek imam zdaj, po treh letih, ki smo jih porabili za razvoj in testiranje. Izboljšave smo iskali tako dolgo, dokler sin ni bil povsem zadovoljen z izdelkom.«

Do pisarne v družinski medetažni hiši vodi več kot 35 stopnic. Da se je Nejc vzpel po njih, ni potreboval pomoči drugih, prav tako v drugo nadstropje hiše ni prišel z dvigalom. Aktiviral je zavoro, se z rokami brez težav povzpел navzgor in se pridružil očetu Jožefu (levo).

»Iz zgodbe želimo potegniti nekdanj pozitivnega. Nejc je še zelo mlad in v življenju se bo moral z nečim ukvarjati. Pred sabo ima še ogromno priložnosti, na srečo je trmast in vztrajen,« pravi Jožef Stakne. In doda: »Morda bomo kdaj razmišljali tudi o svoji proizvodnji, če bodo količine tako velike, da bodo upravičile tako veliko naložbo.«

kom,« pojasni Jožef Stakne.

Ko je zavora več svobode pri gibanju ponudila Nejcu, so jo želeli ponuditi še drugim invalidom. Takrat so se Jožetu, ki je bil trideset let zaposlen v Gorenju, leta 2010 pa se je lotil samostojne poti, v podjetništvu pridružili trije od njegovih štirih otrok. »Našli smo razpis, ki ga omogočajo slovenski podjetniški sklad, ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Evropska unija. Na razpis se lahko prijavi mlada zagonska podjetja. Otrokom sem dejal, naj gredo v banko po denar in ga vložijo v podjetje ter poskrbijo za svojo prihodnost.« Podjetje so ustanovili lani spomladi. Nejc je zadolžen za testiranje in proizvodnjo, najmlajši sin Žan skrbi za nabavo in razvoj, hči Tjaša se po-

sveča marketingu in prodaji.

Zavoro testirali v Nemčiji

Podjetje Dezziv se je povežalo z enim največjih evropskih proizvajalcev invalidskih vozičkov, ki je pripomoček testiral v svojih laboratorijih. Glede na evropske standarde mora zavora zdržati šestdeset tisoč ciklov vklopa in izklopa. Zavora, ki so jo razvili v Šmartnem ob Paki, jih zdrži štirikrat več.

Da bi izdelek predstavili trgu, so se doslej udeležili petih sejmov v Nemčiji in Španiji ter spletli stike s potencialnimi distributerji in trgovci v 31 državah. »Invalidi so ozka skupina kupcev. Zato želimo zavoro predstaviti morebitnim strankam po vsem svetu. Želimo proizvajati velike količine zavor, da bomo lahko z izdelkom tudi cenovno konkurenčni,« je povedal Jožef Stakne. Prve zavore so v Dezzivu izdelali sami. Ker bi bil vložek v proizvodnjo prevelik, so se najprej odločili za sodelovanje s slovenskimi dobavitelji. Nabava je na slovenskem trgu izjemno draga, zato so se nato odločili, da bodo za enostavnejši tip zavore nabavo in izdelavo zaupali vzhodnem trgu.

»Preden sem imel zavoro, sem moral vedno preveriti, če so na dostopu do mojega cilja klančine. Marsikje so koticiki, ki invalidom niso prijazni. Zdaj lahko grem brez težav kamorkoli,« pravi Nejc Stakne.

Zavore, sestavljene iz približno 85 delov, so na tržišče ponudili jeseni lani. Do danes so jih prodali več kot dvesto.

Za zapletenejši tip zavore so ohranili evropsko poreklo.

Tempomat za invalidske vozičke

Zavore, za katere imajo v Sloveniji že patent, so začeli prodajati jeseni lani in jih do danes prodali več kot dvesto. Doslej so ekskluzivno pogodbo podpisali za distribucijo na španski in portugalski trg. Dogovarjajo se tudi za distribucijo v Združeno Kraljestvo – v Anglijo, Wales, na Škotsko in Severno Irsko. Vložili so tudi mednarodno patentno prijavo, s katero bi lahko zaščito uveljavljali v 152 državah sveta. Mednarodna patentna komisija z Nizozemske jim bo patent najverjetneje podelila januarja 2022. Svojo iznajdbo bodo zagotovo zaščitili za Evropo, Rusijo, Kitajsko, Kanado, Združene države Amerike. V ostalih državah jo bodo skušali zaščititi skupaj z distributerji.

Razvijajo še nove izdelke. Doslej so že zasnovali delno rešitev za omejevalec hitrosti pri spuščanju z invalidskim vozičkom navzdol. Gre za napravo, ki bo uporabniku pri vožnji z vozičkom po klančini navzdol omogočala stalno hitrost med štirimi in petimi kilometri na uro. »Gre za neke vrste tempomat, njegova prednost bo, da uporabniku invalidskega vozička med spuščanjem ne bo treba zavirati. Zelo rado se namreč zgodi, da si pri spuščanju po klanecu človek opee roke,« je pojasnil Nejc. Oče Jožef je dodal, da za gibalno ovirane ljudi sicer obstajajo mnogi pripomočki, od avtomobilov do dvigal in najrazličnejših vozičkov. A vse to veliko stane ali zahteva prostorske pogoje. Medtem ko je družina Stakne usmerjena v iskanje enostavnih in cenovno dostopnih rešitev, ki bi kakovost življenja izboljšala malemu človeku.

Ob robu 10. mednarodnega strokovnega simpozija Civilna družba in šolski sistem

Najprej zgradimo osebnost, šele potem zahtevajmo znanje

Danes imamo ogromno informacij, a ne tako samoumevnega znanja. Otroke pripravljamo za vstop v svet, ki ga ne poznamo. Ogromno poklicev, ki jih bodo opravljali današnji osnovnošolci, sploh še ne obstaja. Kako posameznika in družbo predramiti, ju spodbuditi k temeljitejšemu premisleku, kritičnemu mišljenju in lepšemu sobivanju, so razmišljali udeleženci nedavnega simpozija Civilna družba in šolski sistem.

SAŠKA T. OCVRK

»Civilna družba je vedno pomembno dopolnjevala šolski sistem. Vedno smo se ozirali na pobude, ideje in predloge, ki so prihajali izven sistema. A ne moremo mimo tega, da gre za tradicionalne okvire, ki jih težko hitro prilagajmo okoli in družbi. Še posebej to velja za gimnazije in osnovne šole. Poklicne šole so pri tem v bistveni prednosti,« je v uvodu dejala Maja Krušič Šega iz sektorja za razvoj izobraževanja na šolskem ministrstvu. Dostop do znanja in informacij je danes na voljo vsem. Uporabnost tega znanja ni vedno prenosorazmerna s tem. V šolski sistem moramo vnašati kompetence, o katerih pred desetletjem ali dvema ni bilo govora. »Se vedno v šoli nismo poskusni zajčki. Novosti preizkušamo, jih vpeljujemo postopoma, ne na vrat na nos. Pogosto se po dobrih praksah oziramo v tujino. Žal pod vplivom skromnosti v naši DNK. V resnici smo na mnogih področjih

boljši, kot si mislimo,« je bila optimistična Krušič Šegova.

Brez pravih temeljev nobena hiša ne stoji

Dr. Viljem Ščuka je zdravnik in psihoterapevt, ki ob izpostavljanju znanja in družbenih kompetenc poudarja tisto, kar je za pravo zdravje in osebno srečo najpomembnejše. Otroka in mladostnika je treba najprej vzgojiti v osebnost. Vsak človek je namreč oseba, a ni nujno vsak tudi osebnost. Temelji šole osebnosti se niso spremenili vse od Platona. »V stari Grčiji je moral biti vsak mlad človek spreten športnik, odličen matematik ter pesnik oziroma glasbenik. Razvijati je moral telesno, razumsko in presežno raven.« Da se je mlad človek na pragu svojega življenja sposoben vprašati, kdo je, kako skrbi za svoje telo, kako se odziva na okolje, kaj hoče od življenja, želi živeti, preživeti ali le uživati, kakšne izkušnje in znanja želi pridobiti, je vse prej kot

Dr. Viljem Ščuka

»Šole so dvodimenzionalne. Tretje dimenzije ne uči nihče. Zato ostajamo ponižni in ubogljivi, sklonjenih glav. In tudi zaradi tega v Evropi srednji sloj izumira.«

samoumevno. Vse se začne pri razvoju poldruga kilograma težke gmote, ki jo ima človek v lobanji. Sto milijard nevronov ima neverjetne zmožnosti povezovanja in tvorjenja sinaps. »Gre za neverjeten potencial, ki ga mlad človek lahko uresniči ali tudi ne. V teoriji lahko ustvari približno 500 trilijonov povezav. Muha jih razvije le 24. Kakovost osebnostnega razvoja je odvisna od količine in kakovosti teh povezav. Prav zaradi teh smo sposobni zavestnega delovanja in samozavedanja. Tega, da govorim tu pred

vami in stojim za vsako besedo.«

V tretjo dimenzijo niti znanost ne seže vedno

Starši in pedagogi si moramo prizadevati, da bi mladi postali tridimenzionalna bitja. V prvi dimenziji smo predvsem človeška bitja na telesni ravni. Z evolucijo smo razvili izjemno različne sposobnosti, med čutili na primer najbolj sluh, ki je temelj govora, komunikacije. Prav beseda je tista, ki nas je učlovečila. Šola razvija drugo dimenzijo, kjer so v ospredju razmišljanje, znanje in spomin. »Oblast – cerkvena ali posvetna – je že od nekdaj hotela nadzorovati šole, ker je verjela, da lahko na ta način manipulira z ljudmi. Ampak na srečo se vedno najde določen odstotek ljudi, ki so sposobni razmišljati s svojo glavo,« pravi Ščuka.

Tretje, metafizične ravni v šolah ni več. Kot enega zadnjih branikov tega področja Ščuka omenja medicinsko fakulteto. Sam je bil namreč ena zadnjih generacij štu-

»V Evropi je žal le petina ozaveščenih, osebnostno polno razvitih posameznikov. To je premalo za kritično maso, ki bi bila sposobna spremeniti sistem. Vpliv neoliberalizma v šoli preprečuje, da bi vzgajala polnokrvne in samostojne osebnosti.«

10. mednarodni strokovni simpozij Civilna družba in šolski sistem z naslovom Od enciklopedije do Wikipedije so pripravili Šolski center Celje, Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko ter Aktivni šolniki – Šolsko športno društvo 4. julij. Osrednje teme letošnjega simpozija so bile znanje, enakost spolov in dejavne metode poučevanja.

dentov, ki je študij psihoterapije dokončal še v okviru te fakultete. Danes to ni več mogoče. Razvoj tridimenzionalnega človeka gre z roko v roko z razvojem možganov. Najstarejši, tako imenovani plazilski možgani uravnavajo preživetvene strategije, telesno dimenzijo in biološke potrebe. Sesalski so zadolženi za čustvovanje, znanje in spomine. Višje kognitivne funkcije, modrost, vedenje in zavedanje pa so domena človeških možganov. »Na prvi ravni je človek lahkovaren otrok, na drugi razvijen pubertetnik in šele na tretji lahko postane ozaveščen odrasli. Šele na tej ravni je sposoben osvojeno znanje tudi ovrednotiti, osmisлити in doživeti.«

Brez muje se še čevelj ne obuže

Frustracija in napor sta nujni sestavini osebnostnega razvoja in življenja nasploh. Brez dela nobena nagrada nima vrednosti. »Danes vedno bolj zanemarjamo že telesno vzgojo, čeprav imamo na srečo zelo dobre športne pedagoge. Prav zaradi njih še ostajamo športni narod. Stremeti moramo k temu, da bomo tudi ozaveščen narod. To je precej dobro uspelo Skandinavcem.« Kapitalizem je res najmanj slab od preizkušenih sistemov, a je daleč od tega, da bi bil dober. »Če človek kupi, kar potrebuje, je porabnik. Takšnih trgovci ne marajo. Na drugi strani igro vodi ekonomija, glavni je odnos do denarja, ljudi obvladuje s ponudbo in povpraševanjem, jih prepričuje z marketingom. Ljudje ne razmišljajo razumsko, ampak se odzovejo na podlagi čustev. Hlepijo po več in več. Niso porabniki, ampak potrošniki.« Projekt šole osebnosti, ki jo je eksperimentalno v štirih letih z večjo skupino učiteljev, staršev in dijakov izpeljal Viljem Ščuka, je pokazal izjemen potencial. Žal

ga na sistemski ravni v šole nikoli niso vpeljali.

»Projektna naloga na ministrstvo menda ni bila pravilno vložena. Zato je niso niti obravnavali. Izgubil sem štiri leta in 200 tisoč evrov svojega denarja. Ampak nisem izgubil veselja do dela. Izgubil sem ga nad uradniki.«

Pet temeljnih zidakov

V srednjeevropskem kulturnem kontekstu je najpomembnejše, da razvijemo občutek varnosti. Če tega nimamo, smo podvrženi strahu, nestrpnosti in nenehni ogroženosti. Razviti moramo ozaveščenost, ker smo sicer nebogljeni in neodločni. Razviti moramo pripadnost – najprej družini, šoli, lokalni skupnosti, državi in nenazadnje človeštvu. Če tega nimamo, tudi ne razvijemo potrebe po odgovornosti. Počutimo se zapuščeno. Razviti moramo tudi smiselnost. Brez tega nimamo vztrajnosti, namesto tega pa celo paletu izgovorov za izmikanje. In na koncu moramo razviti učinkovitost, od te je namreč odvisna naša uspešnost. To so temeljni zidaki osebnostnega razvoja. »Že Platon je dejal, da je najprej treba zgraditi osebnost, šele potem lahko zahtevamo znanje. Če bi v šoli imeli najprej predmet, šolo gradnje osebnosti, bi otroci lažje ponotranjili in osmislili tudi znanje,« je uvodno predavanje zaključil dr. Ščuka.

Foto: MATIC HOLOBAR

»V vseh časih so bili tudi učitelji, ki so razmišljali s svojo glavo. In takšni nikoli niso bili pretirano priljubljeni. Oblast – cerkvena ali posvetna – od nekdaj v šoli mešetari z ideologijo.«

Prihodnost mladih je v ustvarjalnosti in ozaveščenem kritičnem razmišljanju. Dijakinje ŠCC so v nastopu združile najrazličnejše veščine in znanja.

Šola interpretacije dediščine s članicami KD Legende v Šmarju pri Jelšah

Procesija brezglavih trupel, rdeči možiček in rešilna megla bele žene

Na šmarske griče se počasi spušča mrak. Polna luna vzhaja in nežno razgrinja srebrni plašč po obronkih hribov. Hiše in cerkvico v dolini objema komaj vidna koprena. Iz brazd pod nogami stoletnih jelš se dvigujejo skrivnostne meglice. Kot popotniki skozi čas podamo roko gostiteljicam večera. Vestalke na ognjišču krajevne dediščine nas to noč vabijo na sprehod med šmarske legende. Na vzpetini sredi gozdička ob robu naselja nam na uho komaj slišno zašepetajo: »Kaj pa, če je vse res?«

SAŠKA T. OCVRK

Globoko in pritajeno dihamo. V pridruženih korakih sta vsaka počena vejica in vsak šelesteč list odveč. Vemo, da vstopamo v skrivnostni svet pravljic, kjer ni nič tako, kot se zdi. Prav lahko se zgodi, da bomo v mesečini zagledali ples gozdnih vil. Po slovan-skem svetu rade hodijo ajdovske deklice. Ta velikanska bitja je zagotovo težje zgrešiti. A tu na Šmarskem ob mesečnih nočeh na gozdnih jasah plešejo vile. Ta pogled je zagotovo nebeško lep. A tudi nevaren. Vladarice gozda prav rade pomagajo šibkim, bolehnim in ostarelim. A če nepoklican vsiljivec – četudi nehote – poruši njihovo harmonijo, se lahko grozovito razjezijo. Zato previdno na takšnih poteh. Ali še bolje, ne potikajte se sredi noči po skrivnostnih temnih hostah. Tudi vile se ljudem uvidevno izogibajo. Med sv. Rokom in sv. Tomažem so rovi, kjer še danes najdejo tišino in mir.

Z neba je padlo kladivo

Ko je leta 1883 avstrijski cesar Franc Jožef s kočijo potoval od Rogaške Slatine do Šentjurja, kjer ga je čakal vlak, se je s spremstvom za trenutek ustavil na vrhu Halarjevega brega. »Tako lepih krajev v vsem cesarstvu ni prav veliko,« je menda vzdihnil v brado. Če ste bili doslej prepričani, da so nastali po spletu tektonskih in

zemeljskih naključij, naj vam izdamo skrivnost. Na Šmarskem sta dolgo nazaj živela velikana. Ker sta si zrasla čez glavo, sta gradila vsak svoj grad. Enega v Korpulah, drugega v Jelšingradu. In pri tem sta se prav po bratsko »zravsala«. Kdo ve, kateri je prvi pograbil pest zemlje. A še danes je celotno Šmarsko posejano z grički in vzpetinami, tako silno sta se obmetavala z blatom in s prstjo. Ko sta se končno umirila in se lotila dela, sta ugotovila, da imata le eno kladivo. Medtem ko sta tesala les in sekala kamen vsak na svojem koncu Šmarja, sta si vsake toliko vrgla kladivo. Pač tistemu, ki ga je takrat bolj potreboval. Do poznega večera, ko so bile roke že utrujene in je bil pogled že meglen ... Zgodilo se je neizbežno. Kladivo je sredi poti s truščem padlo na tla. Zemlja se je odprla, iz nje je bruhnila voda in dolino je poplavlilo jezero. Devica Marija je v Šmarju še danes Marija na jezeru. In jelše, te zastavonoše močvirnatega sveta, še danes dajejo identiteto ter podobo temu častitljivemu kraju.

Vir življenja in grožnja smrti

Voda. Silna moč, ki daje kruh, in zahrbtna močvara, ki zdaj tu, zdaj tam koga za vedno vzame. Stopamo ob potočku in v temi poslušamo krotko žuborenje. Dvor-

Foto: arhiv NT

»Sprehodi s podobno doživeto interpretacijo lokalne dediščine so butična izkušnja, ki ima sicer precej omejitve, a še več odprtih priložnosti. Upamo, da jih bodo znali prepoznati tudi lokalni odločevalci in turistični ponudniki,« pravi Janja Sivec

ski potok. Če zapremo oči, na tej kratki strugi ugledamo sedem mlinov. V temi na njih ni nič pravljичnega. Le ponavljajoči strašljivi zvoki se širijo iz lesenih lin. Velika kolesa se obračajo, polne letvice druga za drugo padajo nazaj v vodo in se na drugi strani prazne dvigajo v večni krog. Brleča svetloba z majhnega okna nas premami, da pokukamo v notranjost. O, bog, da ne bi! Česa tako strašljivega

človek ne pozabi do konca svojih živih dni. Procesija brezglavih trupel v smrtni tišini sledi kolovodji. Kakšne vrste duhovnik je vendar to? Hudič. Nihče drug kot hudič. In kdo so ti, ki mu tako obteženo sledijo? Duše. Duše, ki jih teži slaba vest. Razbijajočega srca stečemo od lesenih duri in pustimo strašljiv zvok mlina nekje za seboj. Samo tega bi še manjkalo, da bi ob šmarskem potoku naleteli na

rdečega možička. Škratovski pojavo najbolj navdušujejo zlobne potegavščine. Konje nekega šmarskega kmeta je menda gnal vse do vrat pekla in nazaj. Popotnikom so šle na tem mestu že od nekdanj kocene pokonci. Dokler niso vsi po vrsti sedli v avtomobile. Zaradi tega rdečega možička že dolgo nihče ni opazil. Le s čim si hudoba mala po novem krajša čas?

Zakleto bogastvo za en poljub

Pod šmarsko šolo, v Grobelcah, se nam pogled ustavi na mogočni stavbi stare kmetije. Tu nekje je nekoč stala mogočna graščina. Le kaj vse se je godilo za debelimi zidovi trdno zaprte hiše? Čudne reči, čudne reči so se godile tu okrog. Hišna dekla je nekoč sredi opravkov na

dvorišču obstala kot vkopana. Na gnojišču je zagledala sod zlatnikov. Česa takšnega še v sanjah ni videla. Čudo prečudno, na njih je ležala kača. Počasi je dvignila glavo, zasikala proti okamnelemu dekletu in ga ogovorila s človeškim glasom. »Pridi in me poljubi ...« Sod zlatnikov gor ali dol, dekle je imelo glavo na pravem mestu. »Pa kaj še, spaka kačasta!« V tistem je zagrmelo, tla so se stresla, zemlja se je odprla in sod zlatnikov s kačo vred se je pogreznil v tla. Morda je zaklad še danes tam. Nena zadnje so arheologi prav na tem mestu že odkrili ostanke rimske vile. Pravijo, da kdor se poroči zaradi denarja, denar zasluži na najtežji možen način. Ker je prava ljubezen neprecenljiva. Tako zelo, da bi zanjo prodali dušo? Na Šmarskem je nekoč živel fant, ki je bil prepričan, da je tako. »Nesmrtno« se je zaljubil v grofično z Jelšingrada. Z nadvoda čez železniško progo v svetli noči zagledamo obris tega romantičnega gradiča. Prav tu mimo se je fant napotil proti mlinu. Proti tistemu, ki obljublja izpolnitev vseh želja. »Za njeno ljubezen bom dal vse. Tudi dušo,« je premleval svojo odločitev. V tistem mu je iz teme na pot skočil ogromen črn pes. Tako divje je renčal in lajal, da fant nikakor ni mogel izpolniti svoje name-re. Ko se je zdanilo, je svoje srce položil pred grofično. Ta je stopila nanj in mu v roke potisnila ogledalo. Fant je zagledal podobo starca. Strtega srca je padel na tla in umrl. Ni vsaka plehka lepota vredna duše in srca, angeli varuhi pa

Priprave

Janja Sivec

so očitno lahko prav čudnih barv in oblik.

Ni za srčne bolnike in bojzljivce

V tišini noči stopimo pred vrata Marijine cerkve. »Le zakaj so jo postavili na najnižji točki tako močvirnatega kraja? S tabori vred so jih povsod drugod stavili na vzpetine in hribe,« nam roji po glavi, medtem ko zamišljeni stopamo proti obzidju. »Tuuuurki gredo! Pomaaaaagajte! Reši se, kdor se more!« nam krik iz teme zledeni kri v žilah. Ni za srčne bolnike. Res ne. Kam naj se skrijemo? Kam zbežimo? Za Turki ne ostane neta živa ne otrok ne starec, ne ostane kamen na kamnu in ne zrno za novo pšenično bilko. Obup in strah nam omrtvičita telo in zadrgeta grlo. In takrat se pojavi pred nami. Bela žena. Od daleč se sliši topotanje konj in vpitje razjarjenih vojakov, z njene obraza pa seva mir. S tal se dviga megla. Najprej sramežljivo, potem vedno bolj divje. Tako gosta postaja, da ne vidimo niti dlani pred seboj. Samo še grozljiv trušč se sliši, smrtno kričanje, lomljenje in hreščanje. Zemlja se odpre in turško vojsko požre. Tišina in mir. Megla se razkadi, mi pa še kar stojimo pred vrati cer-

»Čar pripovedništva je tudi v tem, da zgodbe za trenutek postanejo last pripovedovalca. Zgodbe namreč nikoli ne povemo dvakrat enako,« je dejala Teja Peperko, sicer tudi pripovedovalka v skupini Vodovnikovih 9.

Teja Peperko

»V Šmarju smo na sprehodu prehodili kar veliko. A če gremo na primer v Pilštanj, ima ta trg na 500 metrih toliko vsebine, da jo lahko podoživljamo celo noč,« je navdušena Sivčeva.

kve. Marija na jezeru je spet opravila svoje poslanstvo.

Tresočih nog se odpravimo proti farovškemu hlevu. A podoba, ki jo vidimo od daleč, ne vzbuja zaupanja. Prej usmiljenje in žalost. Bolna je. Vročična in mrzlična hkrati. Polna izpuščajev in ran. O bog! Kuga. Kaj hujšega Šmarčane skozi zgodovino ni udarilo. Sredi 17. stoletja je ta šiba božja hudo morila po Štajerskem. Na Šmarsko sta jo zanesla študenta. S študenti je že od nekdaj križ. Ali prinašajo prevratniške ideje ali kugo. V kratkem času je umrlo dvesto Šmarčanov. To bi bila še za današnje razmere populacijska katastrofa. 250 let pozneje prav zaradi kuge stojimo pred muzejem baroka. V priprošnji proti kugi so Šmarčani najprej zgradili leseno, nato zidano kapelo sv. Roku. Sto let pozneje je župnik Matej Vrečer spodnjo in zgornjo cerkev povezal s kalvarijo.

Zgodbe, ki jih je treba doživeti

Na podoben način so lokalne zgodbe in pripovedke združile članice Kulturnega društva Legende. Povezale so se že leta 2013. Ljubiteljice in zbiralke ljudskega izročila so na tokratnem srečanju združile pripovedništvo, tematsko vodenje ter interpretacijo dediščine. »Ljudi, ki bi v Šmarju danes še poznali te zgodbe, skoraj ni več,« pove etnologinja Janja Sivec. Spomine starejših sta ugrabili smrt ali demenca, staroselcev je v novozgrajenih soseskah le še za vzorec, otroci teh zgodb večinoma ne poznajo. Tisti, ki so jih doživeli na tem sprehodu po Šmarju, jih zagotovo ne bodo pozabili.

Mi pa smo še vedno pod vznožjem kalvarije. Ker je noč tako pravljicična, mesečina prijazna in so noge še ubogljive, se odpravimo po stopnicah do vrha hriba. In pri sv. Roku sedemo na zadnjo stopnico ter se zazremo v dolino. Ta kraj pod nami nikoli več ne bo enak. Niti jutri, ko ga bo v vsej običajnosti in utečenosti spet obsijala dnevna svetloba. Škoda za vse tiste korake, ki bodo hiteli po teh istih poteh, ne da bi vedeli za vile, rdečega možička ali belo ženo.

Foto: arhiv KD Legende

Drugačen sprehod po Šmarju

Rokometna simfonija uspela v prav vseh pogledih

Vprašanje ob slovesu: kdo se je najbolj zabaval?

»Čista desетка. Za vse, kar se je dogajalo. Takšne prireditve še nisem doživel. Luka mi je po tekmi povedal, da sem bil njegov idol. Tega prej nisem vedel ...« je hripavo govoril olimpijski prvak s Hrvaško Patrik Čavar, petkrat evropski klubski prvak z Zagrebom in Barcelono. Hrvaških rokometashev je bilo na poslovnih tekmi Luke Žvižejja in Uroša Zormanana osem, preostalih tujcev devet.

DEAN ŠUSTER

Po vrhunskih mladih brejkdenserjih je sledila spektakularna predstavitev. Nato je Luka najprej zavrtinčil žogo okoli Hombradosa, v naslednjem napadu se je v skoku zavrtel okoli svoje osi in žoga je bila spet v mreži. V slogu mladeniča je nizal vragolije,

brisal je tla, bil je del zdravniške službe, z Urošem (ki je bil malo bolj zadržan) sta se preoblekla v sodnika, nato sta pela in bobnala. Velikan Laszlo Nagy je pokleknil, ko je proti njemu krenil Miha Zarabec. In kdo se je bolj zabaval, igralci ali občinstvo?

»Če so gledalci vsaj pol toliko uživali, kot sem sam, potem jim je bilo lepo,« se je znašel Luka Žvižej. Nato se je zamislil: »Ko se zahvališ vsem in rečeš adijo, se pojavi knedlc v grlu, oči postanejo rosne. Takrat pogledaš v žaromet in dvakrat globoko vdihneš. Ampak to je normalno. To je lepo.« Fotografiranju in podpisovanju ni bilo ne konca ne kraja. Luka in Uroš sta že lep čas zgolj trenerja, da sta pristala na zadnjo tekmo, ki jima jo je marsikdo zavidal, pa jima vsekakor ni žal. Energično, a nevsiljivo je prireditev odlično povezoval Marko Cirman. Aja, rezultat? Neodločen, seveda.

Foto: SHERPA

S sodnikoma (nehvaležni opremi sta za nekaj minut oblekla Zorman in Žvižej) sta »obračunala« Sergej Rutenka in Patrik Čavar.

Uroš in Luka sta po 54 minutah igre sezula športne copate in jih obesila na klin, nato sta odtekla »častni krog«. Pridružili so se jima sinovi in odigrali zadnje minute.

Trenutek, ko so bile oči orošene in ko je bil v grlu cmok, tako pri Luku ...

... kot pri Urošu.

Najmlajša Žvižaja sta premagala tudi Arpada Šterbika.

Večni veseljak Gorazd Škof je na polko povabil Urbana Lesjaka.

Prvi dami Rokometne simfonije, prelestni Katja in Dacia.

Barbara Trnovec pred Almino fotografijo v Kabinetu čudes. Alma M. Karlin je v začetku januarja 1928 povabila »svoje ljube Celjane«, naj si pridejo ogledat njeno zbirko. In so prišli. »Od nekdanj sem veljala za čudakinjo. Zdaj so me prihajali gledat kot moje zbirke, kot čudo, ki se ga splača videti.«

Poslikani leseni pladnji z Japonske

Nova občasna razstava v Pokrajinskem muzeju Celje

Nesrečno zaljubljena Alma prevzeta nad Azijo

»Na razkošni razstavi osvetljuje najsmrenejše obdobje Alminega potovanja in zagotovo eno srenejših obdobij njenega življenja,« je razložila kustosinja Barbara Trnovec, ki je ob letošnjih obletnicah v Pokrajinskem muzeju Celje pripravila novo občasno razstavo z naslovom Azija me je povsem uročila.

BARBARA GRADIČ OSET

Letos mineva 130 let od rojstva celjske popotnice, pisateljice Alme M. Karlin in sto let od njenega odhoda na pot okoli sveta. Potovala je sama neprekinjeno osem let in se po poti preživljala z lastnim delom. Narava njenega potovanja jo umešča med največje popotnike vseh časov. V Pokrajinskem muzeju Celje, kjer je že postavljena stalna razstava o tej pogumni Celjanki, je tokrat predstavljeno njeno potovanje po Aziji od začetka junija 1922 do januarja 1924. V tem času je Alma M. Karlin prepotovala Japonsko, Južno Korejo, Kitajsko in Tajvan, takratno Formozo.

Alma je s potovanj prinesla veliko predmetov, majhnih ali včasih celo izjemno majhnih. V njeni zbirki so številne mi-

niaturne človeške in živalske figurice, modeli arhitekture, posodje, nakit, glasbila, spominki in drugo. »Vključena sem v raziskovalno skupino na filozofski fakulteti. Kolegom sem predlagala, da bi naredili podrobno raziskavo teh Alminih predmetov. Za to razstavo smo jih preučili več kot sto. Alma je pred odhodom napovedala, da gre na pot tudi kot ljubiteljska raziskovalka. Gradivo je zbirala za potrebe pisanja. Kot novinarka in pisateljica je zbirala tudi predmete, da bi z njimi lahko dodatno podkrepila svoje zapise in jih ilustrirala. Številni predmeti so tudi neke vrste spominki, ker so bili poceni. Drobni predmeti so bili lažji za tovorjenje. Ko smo jih raziskovali, smo do-

ločene pokazali v novi luči in novi celoti,« je razložila Barbara Trnovec.

Azija je Almo nagovorila že v Londonu

Pred prvo svetovno vojno je Celjanka nekaj let živela v angleški prestolnici, kjer se je družila z Azijci. Poučevala jih je, oni so ji približali različne vidike svojih kultur. Takrat je v avtobiografiji zapisala: »Azija me je povsem uročila.« Iz tega stavka izhaja tudi naslov celjske razstave. »Almo je duhovnost azijske kulture močno uročila. Nekje je zapisala, da ji je budizem najbližji od vseh religij. Izjemno ji je bilo všeč, kako poglobljeno razmišljajo Japonci. To so drobci, ki nam pomagajo razumeti, zakaj se je Alma navdušila nad tem prostorom. Prav tako je zapisala, da se je japonski duši približala, kolikor se ji zahodnjak lahko. Sama sebi se je tudi čudila, zakaj je Korejo začutila kot svoj dom. Na nekatera vprašanja ne bomo

nikoli dobili odgovorov, lahko pa iz drobcev sklepamo, kaj je tisto, kar je Almo gnalo na vzhod.«

Njena ljubljena Japonska

Na Japonskem je ostala najdlje, kar leto, in v tem času je opravljala različna dela. Med drugim je delala tudi na nemškem veleposlaništvu. Tudi kasneje, ko se je vrnila v domovino, je prav to obdobje nanjo zelo močno vplivalo. »Ko sem prebirala Almine spomine na drugo svetovno vojno, sem na treh mestih našla omembo kimona in to v vedno v zelo dramatičnih okoliščinah. Alma je imela kimono pri sebi, ko so jo nacisti odpeljali v mariborsko meljsko vojašnico, pri sebi ga je imela, ko je neuspešno pobegnila v Švico, enako tudi, ko je bila pri partizanih. Ko prebiram kontekste, kjer se ta kimono pojavi, razberem, da ima kimono res posebno mesto. To je predmet, ki ji je dal notranjo moč.«

Otok sanj in ljubimec

Alma je že v Londonu razmišljala o odnosih med Evropejki in Azijci. »O tem, da je intimno ljubezen izkusila na Tajvanu s skrivnostnim Japoncem, gospodom I, ni dvoma. V Samotnem potovanju je zapisala, kako je mogoče, da Japonci celo na višku strasti ostanejo obvladani. Skupaj sta hodila na »raziskovalne pohode, on ji je približal materialno in duhovno plat otoka. Na otoku je namerala ostati več mesecev, a ji je ljubezen to preprečila. Potem ko je pretočila vedro solza, je pobegnila z otoka. Kot je zapisala, je imela veliko moških prijateljev, žal le redko ljubimca. Vse to dokazuje, da je gospod I eden teh moških, s katerimi je bila intimna. Mislim, da se je je najbolj dotaknil.« Barbara Trnovec si tudi želi, da bi ji nekoč uspelo razkriti identiteto skrivnostnega gospoda I in da bo našla njegove fotografije.

Ker je Alma menila, da belke ne smejo zatajiti svoje rase, saj to nikoli ne pripelje k sreči, je zbežala z otoka. A je bila oseba nasprotij, otrok svojega časa. »Bila je izrazita etnocentristka, nekatere njene izjave so skoraj rasistične. Po drugi strani je Alma tista, ki se je zaljubila v Kitajca in Japonca, je tudi oseba, ki se je na enem od fidžijskih otokov kljub nasprotovanju belcev družila z domačini.«

Sanje o slavi so se ji uresničile v tujini

Alma ob vrnitvi domov ni bila sprejeta s častmi, kot si je predstavljala in si želela. Razočaranje ponazorijo njene besede: »Ali sem bila zato osem let na študijskem potovanju okoli sveta, da sem se zdaj vrnila sem? Bilo je, kot da bi se kdo odpeljal na luno in bi prinesel nazaj kamen, ki ga lahko najde ob vsaki reki.« A doživela je obdobje izjemnega uspeha, časti, občudovanja v Avstriji in Nemčiji. O njeni popularnosti priča tudi namizni koledar za leto 1931, posvečen ustvarjalnim in uspešnim ženskam, ki je izšel pri nemški založbi. Alma je bila predstavljena kot raziskovalka, ki »izžareva neverjetno željo po spoznavanju sveta« in vzbuja občudovanje s svojo »brezpogojno osredotočenostjo na cilj in z neznansko življenjsko energijo«. Obstajajo tudi članki, v katerih so opisovali Almino potovanje in dejstvo je, da je bila v tujini sprejeta.

Alma gre na Dunaj

Ko je Alma končala potovanje po Aziji, je bilo za njo najlepše obdobje potovanja in pred njo najtežje. Podobno se ji je zgodilo tudi v Sloveniji. Njen ugled je bil dolgo časa zamegljen, njena dela so bila zamolčana. Barbare Trnovec je z novimi dognanji vrnila Almi ugled in vrednost. Naslednje leto bodo Pokrajinski muzej Celje, Weltmuseum z Dunaja in dunajski muzej umetnostne zgodovine na Dunaju v avstrijski prestolnici pripravili veliko razstavo o Almi. »Alma se bo ponovno vrnila v mednarodno okolje. Na Dunaju se bosta srečala slovenski in avstrijski pogled na celjsko popotnico.«

Foto: GrupA

Miniaturna lesena borca borilne veščine kendo

Čarobna jesen v slikoviti madžarski prestolnici

Lepotica ob lepi modri Donavi

Na lepi modri Donavi ... Na Dunaju, od koder je znamenita Straussova skladba, je velika reka bolj na obrobju mesta, tudi v Bratislavi je tako, medtem ko v Budimpešti predstavlja srce velemesta. Skupaj s »svojo« Donavo je madžarska prestolnica zagotovo med najlepšimi mesti na svetu. Zato je v Evropi med dvajsetimi najbolj obiskanimi. Tudi to jesen je na ulicah Budimpešte veliko turistov.

BRANE JERANKO

V Budimpešti sem bil velikokrat. Najprej še v sovjetskih časih, ko je bila vseeno nekoliko manj siva kot druga takratna vzhodnoevropska mesta. »Vzhodni Pariz«, kot ji pravijo, bi zaradi svoje radoživosti skoraj bolj spadal kam v Italijo ali Španijo, v Sredozemlje. Budimpešta – in z njo Madžarska – je v marsikaterem pogledu posebna in čutiti je mogoče, da so Madžari od sosedov precej drugačni, kljub starim, avstro-ogrskim maniram, ki jih zelo cenijo. Seveda je madžarščina nasploh nekaj čisto posebnega, kljub temu da nas z njo povezuje kar nekaj skupnih besed. Na Madžarskem je pač mačka macska (beri: mačka), ulica je utca, cipa je kurva, sreda je szerdá, četrtek je csütörtök, petek je péntek, sobota je szombat in še bi lahko naštevati.

Posebna je tudi madžarska politika, tudi trenutna. Za razliko od evropskih sosedov, ki turško posredovanje na kurdiskem območju Sirije obsojajo, ga uradna Madžarska na primer pozdravlja. To je storila zaradi milijonov beguncev iz preteklih let, ki ostajajo vsaj zaenkrat delno na območju Turčije. Tudi Madžari imajo za seboj zelo težko zgodovino in ko človek hodi med zgradbami Budimpešte, ima občutek, da jim je šlo še najboljše med Avstro-Ogrsko.

Dvajseto stoletje je bilo za Madžare v znamenju različnih dolgotrajnih diktatur, od predvojne Hortyjeve do povojne realsocialistične. Pred dnevi

so se v Budimpešti spominjali madžarske ljudske vstaje iz leta 1956, ko so se uprli sovjetski zasedbi. Manj znano je, da so po zadušeni vstaji številni madžarski begunci bežali tudi skozi naše kraje, čez Jugoslavijo. Starejši ljudje vedo, da jih je bilo veliko na primer v šmarskem dvorcu Jelšingrad.

Po Budimu ...

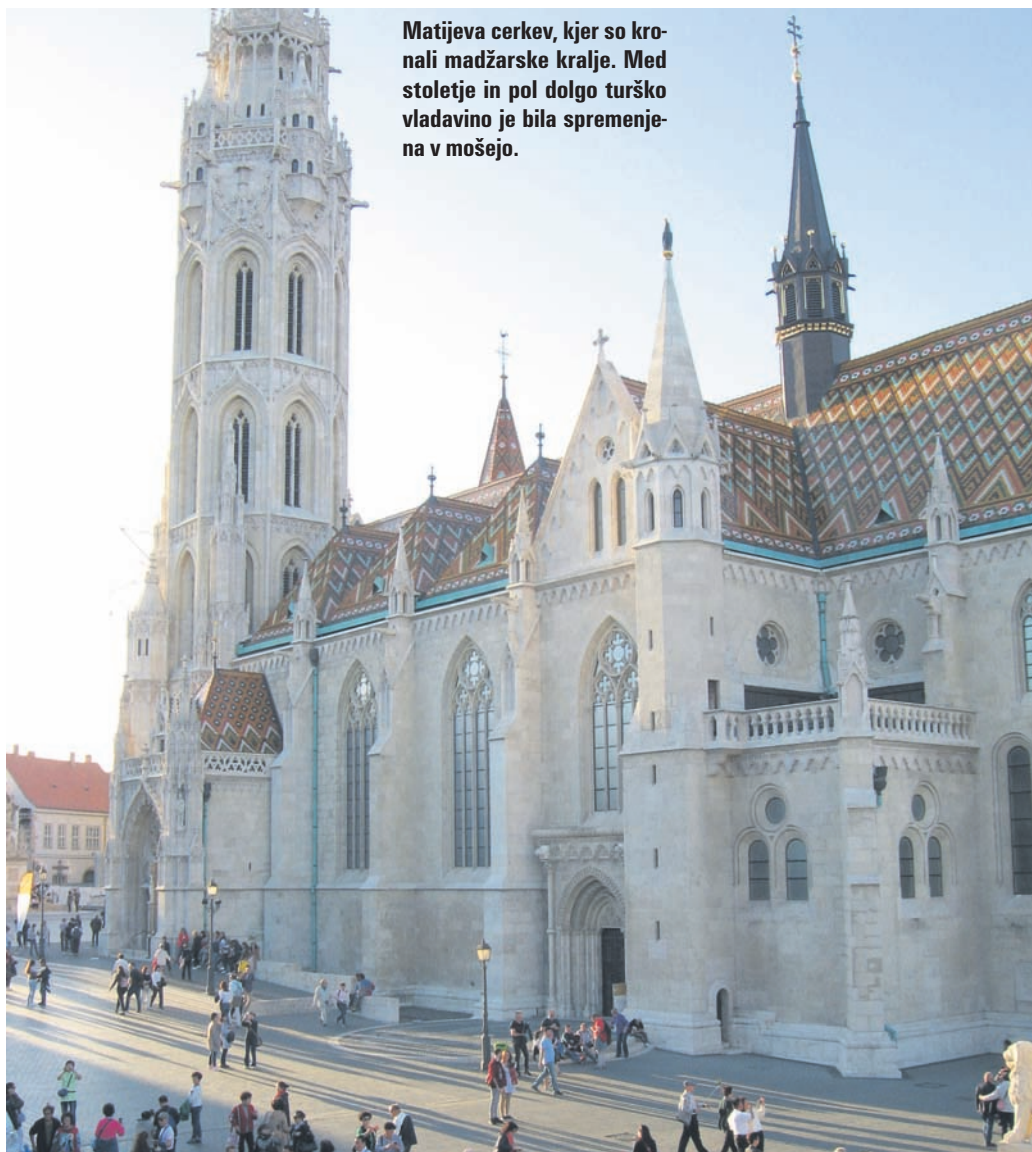
Budimpešta je seveda krona Madžarske in to v različnih pogledih. Njena prestolnica je med desetimi največjimi mesti Evrope, saj prebiva na njenem območju kar 1,7 milijona prebivalcev. Budimpešta je nastala šele leta 1873 in to iz treh krajev – iz Budima, Obude in Pešte. Od leta 1950 je vele mesto razdeljeno na 22 okrožij, »becirkov«.

V Budimu je zanimivo njegovo staro jedro, ki je uvrščeno na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Mogočni budimski grad visoko nad Donavo je največja stavba v državi. V njem so predvsem muzejske zbirke. Nad Donavo je tudi daleč vidna Matijeva cerkev, ki so jo Turki pred pol tisočletja nadomestili z mošejo. Kot mošeja je služila približno stoletje in pol. Pozneje je bila cerkev, kjer so kronali madžarske kralje, spet urejena v prvotni obliki. Tudi Franc Jožef, ki je bil v ogrskem delu države zgolj kralj in ne cesar, je bil okronan v Matijevi cerkvi. V bližini je Ribiška trdnjava v neoromanskem slogu, ki je bila zgrajena v začetku prejšnjega stoletja.

... in po Pešti

Tudi ogromno poslopje madžarskega parlamenta onkraj Donave je bilo dokončano le nekaj let pred propadom Avstro-Ogrske. Arhitekt Imre Steindl se je med snovanjem zgledoval po Westminsterški palači, britanskem parlamentu. In Steindlu njegovega neoklasicističnega parlamenta nikoli ni bilo dano videti, saj je še pred dokončanjem oslepel. Budim in Pešto povezuje čez Donavo kar devet mostov. Veliko znamenitosti je seveda tudi v Pešti, kjer je na primer bazilika sv. Štefana, prvega madžarskega krščanskega kralja ter zavetnika Madžarske. Tudi Štefanova krona – eden od madžarskih narodnih simbolov – je bila zaradi težke madžarske zgodovine večkrat »begunka«. Po drugi svetovni vojni so jo nekaj desetletij hranili v zakladnici Fort Knox v ZDA, dandanes je lahko v stavbi madžarskega parlamenta. Tako v Budimu kot Pešti je veliko nekdanjega madžarskega, ogrskega blišča. Med drugim ga predstavljata stavba opere in velika sinagoga z nič manj kot tri tisoč sedeži. V njeni bližini je bil doma Theodor Herzl, ki je še posebej čaščen v Izraelu.

V velemestu je še veliko zanimivega. Do bolj oddaljenih znamenitosti lahko pridemo na primer s starim dobrim tramvajem ali s podzemno železnico. Ta je bila v Budimpešti zgrajena že daljnega leta 1896 in to kot tretja v Evropi, takoj za Londonom in Liverpoolom. In madžarska prestolnica je seveda tudi izrazito kopališko mesto z več znamenitimi toplicami iz avstro-ogrskega obdobja. V poletnem času se je mogoče kopati v termalni vodi tudi na prostem, na velikem Margitszigetu, to je na Margaretinem otoku.

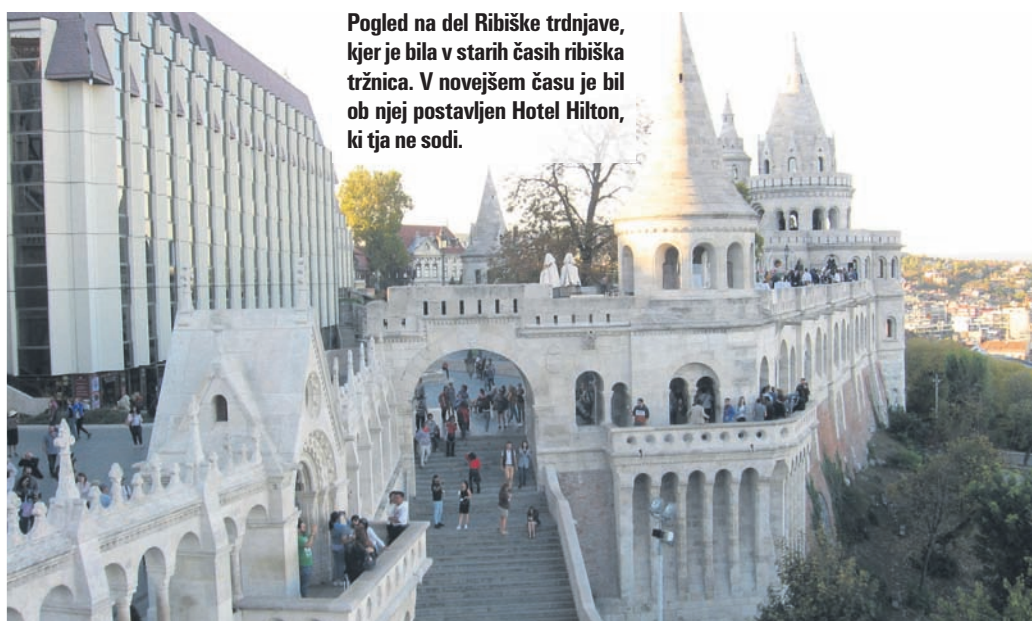
Matijeva cerkev, kjer so kronali madžarske kralje. Med stoletje in pol dolgo turško vladavino je bila spremenjena v mošejo.

Stare avstro-ogrske palače pričajo o nekdanjem blišču.

Madžarski parlament v jesenskem večernem soncu. Na lepi modri Donavi ...

Pogled na del Ribiške trdnjave, kjer je bila v starih časih ribiška tržnica. V novejšem času je bil ob njej postavljen Hotel Hilton, ki tja ne sodi.

V budimski ulici

ZGODBE IZ DOMOZNANSKE KAMRE

SAVINJA

DIJAŠKE LEPOSLOVNE IN ZNANSTVENE VAJE

LETO 1.

ŠTEV. 1.

1914

Naslovnica prve številke celjskega dijaškega lista Savinja

Srečko Puncer^(1895–1919) (10)

Na čelo prve številke Savinje je Rudolf Maister napisal vznesen uvodni zapis z naslovom V svet. Tri zadnje povedi se glasijo: »Pred nami so šli in za nami pojdejo isto pot. Danes pa jo gremo mi, Savinje! Srce nam vriska in duša podrhteva od veselja, razkrite so nam glave, odprto je naše srce, ko pošiljamo prvič v svet misli in besede, ki jih je vzbudila v nas zlata naša življenjska pomlad.«

Šolski predpisi niso dovoljevali, da bi dijaki brez odobritve šolskih oblasti kjerkoli javno nastopali. Zato so se sodelavci

Savinje označevali le s psevdonimi: Braslav Vitogoj (Srečko Puncer), Gojko (Arkadij Videmšek), Svobodin Semenov (Fran Roš), Mojmir in Alja Vanjev (Davorin Ravljen), Velimir Pavlov (Stanko Pečar), Vneslav (Zdravko Kroflič), L. V. (Polde Vasle). Po posredovanju Franja Malgaja se je navedenim pridružil še Smil Dvorjanov (Ivo Štempihar iz Kranja).

Prva številka Savinje je izšla januarja 1914 na dvanajstih straneh v 150 špirografiranih izvodih. Strani so razmnoževali sami.

V prvi polovici usodnega leta 1914 je organizacijska delavnost celjskih dijakov dosegla vrhunec. Sredi maja je iz Ljubljane prispel član vodstva Preporoda Ivan Endlicher. Poiskal je stik z naro-

dnonapredno in narodnodikalno organizacijo. V obeh je članom govoril o jugoslovanskem vprašanju, ki ga je mogoče rešiti nedvomno le na revolucionaren način, ob tem pa je potrebna pripravljenost mladine. Utemeljeval je nujnost združitve obeh celjskih ilegalnih naprednih dijaških skupin v eno samo, in to na osnovi jugoslovanskega političnega programa.

Pripravil Srečko Maček

Se nadaljuje

Vsebina prispevka povzeta po: Fran Roš, Srečko Puncer (1895–1919): Njegovo življenje, delo in boj, Celjski zbornik 1971–1972, str. 209–271.

www.kamra.si

Rubriko pripravila
Osrednja knjižnica Celje.

ALBUM S CELJSKEGA

»Furman« Jože Gabron, 1956/57

Fotografija je spomin na očeta Jožeta Gabrona, ki je kot »furman« prevažal premog iz Kuriva kupcem po Celju in njegovi okolici. Na vozu stoječa možakarja v ozadju ne prepoznam.

Prispeval: Erih Gabron

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje, info: 03-426-17-00 (Srečko Maček). Medijski pokrovitelj: Novi tednik, vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebni spomini 20. st.

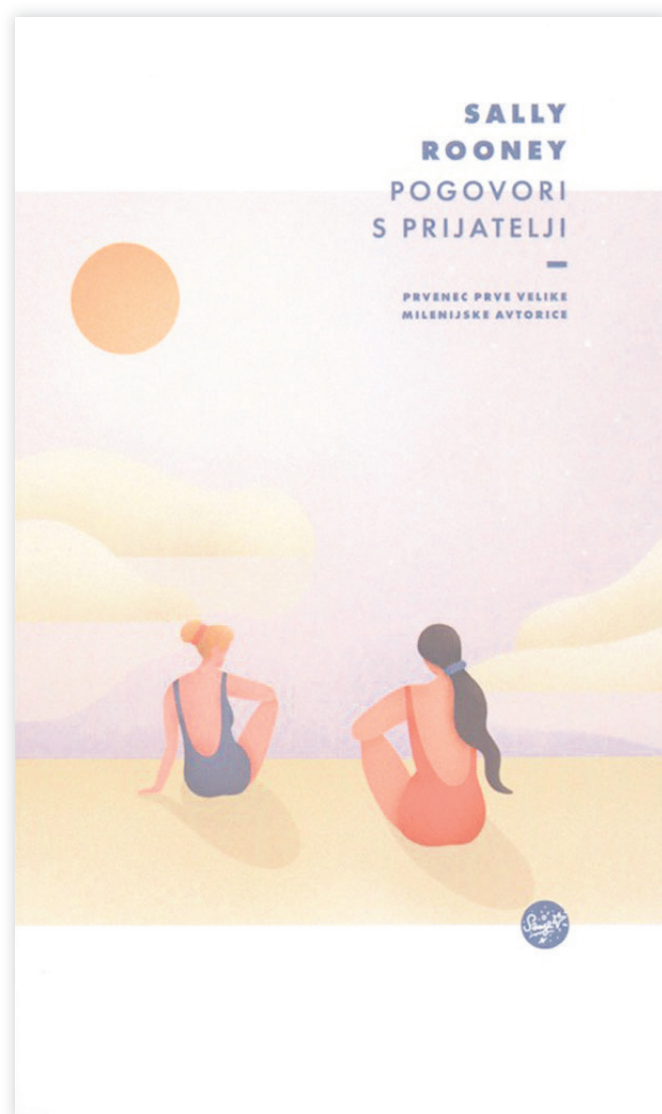
Sally Rooney: Pogovori s prijatelji

Pogovori, ki zlezejo v glavo

Zelo neposreden, inteligenten in zapeljiv roman o študentkah, ki skleneta nenavadno in nepričakovano zvezo z umetniškim zakonskim parom. Stara zgodba, kako ima mlado dekle afero s poročenim moškim, je irska pisateljica povedala na moderen način.

Glavna junakinja romana Frances je razsodno, inteligentno, na videz prisebno, a v resnici izjemno občutljivo dekle, ki med študijem v Dublinu negotovo začena kariero pisateljice. Njena prijateljica je lepa in neskončno samozavestna Bobbi. Nekega večera na literarnem performansu spoznata slavno fotografkinjo Melisso. Dekleti počasi povleče v njen svet in na Frances nehote naredita navdušujoč vtis prefinjeni dom in privlačen mož starejše ženske. Lahkotno spogledovanje Frances in Nicka sčasoma zdrsne v neobičajno silovito – in vedno bolj bolečo – intimnost. Čeprav se Frances trudi obvladovati svoje življenje, svoja razmerja težko nadzira. Med drugim tudi njeno razmerje z očetom nujno potrebuje ponovno vzpostavitev.

Priznam, da sem po knjigi irske pisateljice segla, ker je bilo o knjigi napisanega veliko »bombastičnega«, tudi to, da v knjigi piše o ljubezenskih razmerjih, ki me tako vedno zazibljejo v branje. A ko sem knjigo odložila, se je ves ta medijski cirkus izkazal za resničnega, zato je bila knjiga res vredna moje pozornosti.

O Pogovorih s prijatelji so pisale številne zvezde literarnega sveta in šovbiznisa. Igralka Sarah Jessica Parker je zapisala, da je knjiga neverjetna in da jo je prebrala v enem dnevu. Pisateljica Zadie Smith je napisala, da roman naslika mnogoplasten in neustavljivo privlačen portret bistre študentke sredi ljubezenskega razmerja s poročenim moškim. Veliko je na spletu tudi besed o tem, da je Sally Rooney nadarjen glas mlade literarne generacije, opisujejo jo kot »Jane Austen prekariata« ali »Salinger za generacijo Snapchata«.

Mene je navdušil njen način pisanja, enako tudi njen pogled na ljubezenska in prijateljska razmerja, katerih trdnost se pokaže ob dotiku nečesa »tujega«. V tej zgodbi je to drugi moški oziroma ženska. Zakaj nas nekdo drug tako močno privlači, da nam spodnese noge? Kako boleč padec bo in kaj se bomo ob tem naučili? Sally Ronney ne ponuja rešitve, le nakaže, da se nove ljubezni lahko hitro zgodijo ter ponavadi zapolnijo tiste luknje v razmerjih, za katere mogoče niti nismo vedeli.

BARBARA GRADIČ OSET

novi tednik

Nov album zasedbe Tretji kanu

Po debitantskem albumu z naslovom *V veselje*, ki je izšel maja 2017, je zasedba Tretji kanu izdala drugi studijski album z naslovom *Plovemo*. Člani zasedbe pravijo, da je album vse prej kot žanrsko enakozvočje, njegova rdeča nit so sporočilnost in zgodbe.

Večino besedil in vokalnih linij za skladbe je ustvarila Anja Pavlin, nekaj jih je prispeval Jan Medle. Pred izdajo albuma je skupina že izdala skladbe *Nekaj je*, *Umakni se*, *Kositri ter Atom*. Tretji kanu poleg pevke Anje Pavlin sestavljajo še Jan Medle (vokal, akustična kitara), Žiga Dobravc (bobni), Tomi Perinčič (električna kitara, lap steel) in Dejan Gerbec Radaković – Sondža (bas kitara).

Foto: JAKA ŠULN

Strašila

»Grozljivi klovni so v mestu.« Da ne spoznamo izvora napadalcev, filmu sicer da videz nedokončanosti, a to je še vzdržna poteza. Bolj ga spodnesejo pomanjkanje verjetnosti dogodkov in pomanjkanje globine tudi drugih likov in prelahkotna »psihoterapevtskost« zaključka. Navkljub temu pomanjkanju vzrokov za obstoj lahko imate film za bolj premišljeno grozljivko od povprečja – grozljivko, ki se sprehaja na zelo tanki meji tik pred izredno krvavo brutalnostjo v stilu Žage.

OCENA: 6 / 10

Vrnitev v deželo zombijev

»Zombiji mutirajo, ljudje se spreminjajo.« Liki v tem filmu so tako izrazito pop sarkastični, da to nadvse očitno nima nobene zveze z okoliščinami, v katerih se nahajajo. Ta postopek scenaristov vse zrelativizira. Še scene napadov, ki so v tem filmu morda najbolj »žive«, so pomanjkljive, ker je vselej jasno, da nihče vsaj potencialno sarkastičen ne more zares umreti. Ponavljanje trikov prvega filma ni več zanimivo, novih čustev ali zapletov, ki bi ponujali možnost identifikacije, ni.

OCENA: 4 / 10

PETER ZUPANC

Ikebano zanima, kaj bo

Etno-rok skupina Ansambl Ikebana je po desetletju preigravanja priredb posnela prvo avtorsko skladbo z naslovom *Kaj bo*.

Ansambl Ikebana sestavljajo Jože Strel (vokal), Erik Gregorič (harmonika, spremljevalni vokal), Janez Cucek (bas, spremljevalni vokal), Sandi Blažič (kitara), Marek Fakuč (bobni) in občasni član Iztok Cergol (violina, saksofon, spremljevalni vokal). Slednji je tudi producent in aranžer skladbe, ki jo je napisal Jože Strel. Kot gostja je pri snemanju sodelovala Anuša Podgornik (tarabuka, tamburin, spremljevalni vokal). Snemanje in montažo je opravil mojster Borut Čelik.

Foto: TOMAŽ BREMEC

Terminator: Temačna usoda

Sarah Connor in terminator iz prihodnosti morata ustaviti novega terminatorja. Pomembno: režiser Tim Miller je snemal po zgodbi Jamesa Camerona, kot v klasiki igrata Linda Hamilton in Arnold Schwarzenegger.

Bacek Jon film: Farmageddon

Na mali farmi nekje v Angliji so solidarne ovce priča pristanku letkečega krožnika ... Pomembno: drugi del velikega hita Aardman animacije.

Kickbokserka

Bo je vročerkurna dvanaestletnica, ki se z ločitvijo staršev sooča tudi tako, da se uči kickboksanja. Pomembno: večkrat nagrajena nizozemsko-belgijska koprodukcija za mladino.

PZ

»Dobro jutro, moja draga«

Člani skupine Zven predstavljajo prvo avtorsko pesem z naslovom *Dobro jutro, moja draga*. Z omenjeno skladbo so se predstavili v oddaji Slovenski pozdrav, ki v tej sezoni gosti novo rubriko Slovenska podoknica. S svojim krstnim televizijskim nastopom so tudi zmagali v omenjeni rubriki.

Skupina Zven v tej obliki deluje približno leto. Člani skupine so glasbeniki z večletnimi izkušnjami na področju glasbe. Rajko Kelemina je človek z najdaljšim stažem v glasbi. Je basist pri ansamblu Akordi in nekdanji član številnih znanih slovenskih ansamblov. Ervin Šega je bil pred leti član skupine Casanova. Danes sodeluje v skupini Zven in vodi še različne pevske zборе ter vokalne sestave. Marko Klančnik je izjemen tenorist in prav tako član skupine Sonus, ki je pred leti prejela plaketo za najboljšo vokalno zasedbo v Sloveniji. Lovro Sadek se je skupini Zven pridružil kot zadnji. Je tudi član Poskočnih muzikantov in radijski moderator.

90,6 95,1 95,9 100,3

radio celje

Vedno z menoj!

ŠC Velenje vpet v zanimive projekte

V Šolskem centru Velenje smo se sredi oktobra pridružili vseevropskim Erasmusovim dnevom 2019 pod okriljem evropskih nacionalnih agencij za programe Evropske unije. Namen omenjenih dnevov je s številnimi dejavnostmi doseči čim več ljudi, širiti pozitivne učinke programa Erasmus+ in ozavestiti pomen mednarodne mobilnosti, mednarodnega sodelovanja in širjenja znanja, s katerim izboljšujemo kakovost izobraževanja.

V Medpodjetniškem izobraževalnem centru Velenje bomo s plakati predstavili aktualne mednarodne projekte programa Erasmus+, v katerih sodelujejo vse šole Šolskega centra Velenje. V tem šolskem letu končujemo

projekt Nadomestna in dopolnilna komunikacija v šoli za družbeno vključenost. Njegov namen je izboljšati vključenost dijakov s komunikacijskimi primanjkljaji s pomočjo posebne metodologije AAC, ki v EU še ni dovolj razširjena. Gre za različna orodja, na primer komunikatorje s piktogrami in stikali, ki omogočajo in olajšajo sporazumevanje ljudem s prirojenimi motnjami (cerebralno paralizo, avtizmom), poškodbami (možganska kap) ali neznanjem lokalnega jezika (tujci, imigranti).

Vključeni smo v projekt Sedanji deležniki za razvoj bodočega velneškega turizma. Ta je usmerjen v razvoj skupne kvalifikacije Receptor v velneškem centru, vključuje pa tudi

sodelovanje med strokovnimi šolami ter ponudniki velneških storitev z namenom izboljšanja učenja na delovnem mestu z mednarodno mobilnostjo dijakov in študentov. V tem šolskem letu bomo v okviru tega projekta izvedli tudi praktično usposabljanje dijakov in študentov v Latviji in Bolgariji ter na Slovaškem.

Dijaške skupnosti so vključene v projekt Program razvoja vodstvenih spodobnosti dijakov. Dijaki bodo od novembra letos do aprila prihodnje leto v popoldanskem času po načelu medvrstniške pomoči izvajali praktične delavnice za razvijanje komunikacijskih spretnosti, spoznavanje skupinskega dela, razvoj veščin reševanja problemov. Posvečali se bodo sposobnosti načrtovanja in or-

ganizacije, sprejemanju iniciative ter obvladovanju stresa. Hkrati bodo med delavnicami še bogatili znanja posameznih šolskih predmetov.

Sodelujemo tudi v projektu, v okviru katerega bomo razvili spletni tečaj, ki bo služil kot pripomoček učiteljem pri delu z dijaki – vajenci.

V naslednjih mesecih se bomo pridružili še trem no-

vim Erasmus+ projektom, katerih del bodo tudi enotedenske mednarodne mobilnosti dijakov in učiteljev. Projekt Povežite se – uživajte v gorah in učenju bo namenjen izvajanju različnih učnih dejavnosti v naravi v obliki projektnih tednov. Namen projekta Kuhinja je naše kraljestvo, kuhanje naša strast bo spoznavanje nacionalnih kuhinj

in kulturnozgodovinske dediščine sodelujočih držav. S sodelovanjem pri projektu Razvoj učnega načrta umetne inteligence, prilagojenem za evropske srednje šole, bomo razvijali nov učni načrt za področje umetne inteligence ter izdelali priročnik za učitelje, ki bo vključeval primere dobre rabe.

MIRAN PAPEŽ

Pametna mesta – naša prihodnost

Od 30. septembra do 2. oktobra smo na Gimnaziji Lava gostili mentorje partnerske šole IES Mar de Alboran iz španske Estepeone, s katero sodelujemo v Erasmus+ KA229 projektu. Ta nosi naslov »Pametna mesta – Evropska robotika za fante in dekleta«. Namen te vrste projektov je, da se šole učijo od šol.

Bogate izkušnje na področju robotike (odlični uspehi naših dijakov na mednarodnih tekmovanjih v tujini) enajst dijakov Gimnazije Lava z izvedbo delavnic prenaša na mlajše španske dijake. Glavni cilj projekta je v poklice s področij znanosti, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike usmeriti čim več deklet.

Po prvem delovnem srečanju projektnih skupin obeh šol lani novembra v Španiji so se dijaki in projektna skupina naše šole maja odpravili na enotedensko izmenjavo v Estepono. Španski dijaki so po naših navodilih izdelali maketo pametnega mesta in jo opremili z nekaterimi avtomatiziranimi rešitvami, ki naj bi pripomogle k dvigu kakovosti bivanja v urbanem naselju. Naši dijaki so jim na enotedenskih delavnicah prenesli svoje bogate izkušnje s področja robotike in tako sestavili robote Lego, ki so vozili po mestu ter pri vožnji upoštevali dogovorjena pravila. Medtem sta obe skupini na delovnem sreča-

nju pripravili vse potrebno za uspešen zaključek projekta z enotedenskimi delavnicami v Celju marca prihodnje leto. Španski dijaki bodo na Gimnaziji Lava izdelali maketo pametnega mesta, po katerem bodo avtonomno vozili roboti.

V okviru delovnega srečanja smo obiskali tudi oddelk informatike v Mestni občini Celje, kjer nam je vodja Goran Anders predstavil informacijske rešitve, ki so že v uporabi. Prav tako nas je seznanil z načrtovanimi dejavnostmi, s katerimi nameravajo občanom približati nekatere storitve in »ozeleniti« mesto.

Verjamemo, da bomo ob koncu projekta lahko poročali o uspešni rešitvi zastavljenih nalog in da bo katera od idej, ki bodo zrasle v glavah dijakov in dijakin, spodbudila načrtovalce obeh partnerskih mest k nadaljnjemu razvoju pametnih rešitev in večji vključenosti deklet v poklice iz znanosti, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike.

TV

Neformalno učenje v MCC

Celjski mladinski center je med 15. in 17. oktobrom v okviru projekta Teden neformalnega učenja – MCC Uči organiziral niz brezplačnih delavnic in predavanj o različnih temah.

Namen vseh dejavnosti, povezanih s Tednom neformalnega učenja, je preprosto: mladim ponuditi dodatna brezplačna izobraževanja, da pridobijo znanja, ki jih lahko uporabijo vsak dan. Hkrati želi MCC celotni javnosti prikazati pomen in vlogo neformalnega izobraževanja, ki igra pomembno vlogo tudi v formalnem izobraževalnem sistemu.

V sklopu projekta so bila štiri predavanja oziroma delavnice o različnih temah. Udeleženci so lahko prisluhnili potopisnemu predavanju mlade popotnice. Ta je s svojim pripovedovanjem podirala tabuje o potovanju deklet po arabskem svetu. Poslušalcem je predstavila napotke,

kako potovati s čim manj prtljage in denarja ter ob tem še kaj zaslužiti. Udeleženci delavnice ličenja so izvedli vse zapovedi pravičnega in nepravilnega ličenja. Na eni od delavnic je producent Blaž Vrečko predstavil osnove glasbene produkcije. Veliko zanimanja je poželo tudi predavanje 7 korakov iz hobija v poklic, ki ga je pripravila portretistka Dolores Ponoš. S svojimi izkušnjami je pomagala mladim pri zagonu novih idej in spodbudila udeležence, da jih razvijajo.

Celjski mladinski center si prizadeva, da bi se mladi še bolj neformalno izobraževali, saj meni, da je ta oblika izobraževanja še kako pomembna za njihovo socialno vključenost. Vsako pridobljeno znanje, tudi neformalno, je pomembno, saj lahko vpliva na poklicne odločitve in na to, kaj mladi želijo početi – kot konjiček ali poklic.

PF

Foto: TILLEN KRAJČNIK

Erasmusovi dnevi na Gimnaziji Slovenske Konjice

Od 10. do 12. oktobra so bile po vsej Evropi dejavnosti v aktualnih Erasmus+ projektih. Pridružili so se jim tudi naši gimnazijci, ki sodelujejo v Erasmus+ projektu Open it.

V projektu Open it bomo zgradili sobe pobega v vseh partnerskih državah (Hrvaška, Češka, Slovenija). Soba na naši gimnaziji bo zelo posebna, saj bo namenjena slepim in slabovidnim uporabnikom.

Prvi dan Erasmusovih dni so dijaki preizkusili, kako se v vsakdanjem šolskem okolju znajdejo z zaprtimi očmi. Ugotovili so, da se morajo zanesti na ostala čutila, nepogrešljiva je bila tudi pomoč sošolcev.

Drugi dan smo obiskali Center Iris. Skozi Vrt čutil nas je vodila gospa Marija Repe Kocman. Najbolj nas je navdušila posebna predavateljica Anja, ki je slepa že od rojstva. Na navdihujoč način nas je popeljala skozi svoj vsakdanjik. Obe sta nam dali nešteto idej in opozoril, kaj je za našo posebno sobo pobega za slepe in slabovidne še posebej pomembno. Izjemno dopoldne smo končali na sproščujoč način v Woop parku. Popoldne smo nadaljevali delovno. Pripravili smo nekaj nalog, v U-labu izdelali pripomočke in pripravili učilnico, v kateri bo soba pobega. Erasmus+ ni »mus«, pomaga pa!»

PK

Novi svetovni podprvaki v hip hopu

Plesalke in plesalci Plesnega centra TBA so v nemškem Bremerhavnu, kjer je bilo od 15. do 19. oktobra Ido svetovno prvenstvo v hip hopu, v najprestižnejši kategoriji članskih formacij posegli po srebru. Pod imenom Royce so letos že osvojili drugo mesto na državnem prvenstvu in tretje mesto na evropskem prvenstvu v Riminiju.

Otroška skupina Sweetas je v finalu za las zgrešila stopničke in si priplesala uvrstitev na četrto mesto. Prav tako sta četrto mesto osvojili plesalki hip hop članskega dua Hana Firer & Lana

Apotekar. Uspeh evropskega prvenstva je z osvojenim petim mestom ponovila članska solistka, aktualna državna prvakinja Lana Apotekar. Plesalki skupine Sweetas Anja Aristovnik in Zara Kajtna sta si kot otroški duo v finalu priplesali šesto mesto.

V Nemčijo se je kot del slovenske reprezentance odpravila 55-članska postava Plesnega centra TBA. Koreografinja mladinske in članske formacije Tjaša Leban je bila tokrat tudi v vlogi plesalke članske formacije. »Ponovno stati na tekmovalnem odru s predano ekipo je nekaj najlepšega. Čutim, da je ta sezo-

na nekaj posebnega in da je pred nami še veliko pozitivnega. Ponosna sem na vse, ki so tekmovali v Nemčiji, in na vse, ki vsak dan pridno plešejo v dvoranah Plesnega centra TBA, saj je plesni potencial v Sloveniji zares velik,« je dejala po prvenstvu.

Mladinska formacija Annan, ki je na državnem prvenstvu osvojila tretje mesto, si je v hudi konkurenci v polfinalu priplesala 19. mesto. Solist Maj Zimšek si je v kategoriji hip hop solo priplesal 38. mesto in v battlih 53. mesto.

AH
Foto: Plesni center TBA

Razstava del otrok s posebnimi potrebami

V četrtek, 17. oktobra, je društvo Otroci otrokom v Galeriji Nika Ignjatiča odprlo prodajno razstavo izdelkov varovancev Centra za varstvo in delo (CVD) Golovec.

Razstava je pomembna, saj pri ljudeh spodbudi razmislek o sprejemanju otrok s posebnimi potrebami in njihovih družin. Staršem otrok s posebnimi potrebami sporoča, da v svoji izkušnji niso sami. Mimoidoče opozarja, da so ti ljudje del naše družbe, da se moramo tega zavedati, jih sprejeti ter se živeti v njihov svet.

Odprtje razstave so popestrili varovanci CVD Golovec s plesno-glasbeno točko, nastopil je tudi Nejc Koštomaj, učenec Osnovne šole Vojnik in Glasbene šole Celje. Da so se lahko obiskovalci in nastopajoči posladkali, so poskrbeli v Kavarni in slaščičarni Marelica. Podjetje Vivapen je pripravilo darilne vrečke za varovance. Razstava, ki je pomembna tudi po prodajni plati, bo odprta do 16. novembra. Odpiralni čas je od torka do petka od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 10. do 12. ure.

NŠ

Zbrale so se županje

V občini Rečica ob Savinji je bilo pred časom srečanje slovenskih županj. Udeležilo se ga je enajst članic Kluba županj, med njimi vse tri županje z našega območja. To so tokratna gostiteljica Ana Rebernik z Rečice ob Savinji, Milenca Krajnc iz Kozjega in Katarina Prelesnik iz Solčave.

To je bilo že četrto srečanje slovenskih županj, ki so se lani srečale na Solčavskem. Na Rečici so si ogledale tamkajšnji trg in bližnji turistični Kamp Menina, nato so prisluhnile predavanju Romana Matka o turističnih izzivih. Županje so s svojim programom razveselili tudi otroci rečiškega vrtca. Rečičani so jim ponudili tudi zgornjesavinjske dobrrote, kot sta na primer tamkajšnji želodec in »mohot«.

BJ, foto: Urša Selišnik

Med večjimi slovenskimi občinami so županje na čelu Dravograda, Ljutomera, Ptuja in Trbovelj.

Vsi sodelujoči na prireditvi

Dan gasilcev, policije in reševalcev

V nedeljo, 13. oktobra, je bila na Evropski ploščadi v Rogaški Slatini že 9. prireditev Dan gasilcev, policije in reševalcev. Dogodek, ki je v Rogaški postal že stalnica v sklopu meseca požarne varnosti, je tudi tokrat obiskalo več kot tisoč ljudi. Spremljali so lahko pester in zanimiv program, ki ga že od leta 2010 snujejo PGD Steklarna Rogaška Slatina, PGD Rogaška Slatina, PGD Sv. Florjan in PGD Kostrivnica ter policijska postaja Rogaška Slatina in reševalna postaja Šmarje pri Jelšah.

Obiskovalci so pri reševalcih spoznali delo in opremo nujne medicinske pomoči, se poučili o temeljnih postopkih oživljanja. »Na lutki za oživljanje so lahko preizkusili, kdo najboljše in najbolj pravilno pritiska prsni koš osebe

pri srčnem zastoju. Združili so koristno delo s prijetnim in se ob pridobivanju znanja tudi odlično imeli,« je povedal **Dorijan Zabukovšek**, vodja reševalne postaje.

Gasilci so prikazali uporabo izolirnega dihalnega

aparata, s katerim vstopajo v zadimljene prostore. Številni obiskovalci so želeli ob koncu prireditve preizkusiti dihalni aparat. Veliko »prahu« je bilo povzročene ob prikazu gašenja z gasilnim aparatom. Otrokom in tudi odraslim je bilo zanimivo zbijanje tarče z vodnim curkom. Ob koncu smo opazovali izurjene mlade gasilce pri praktičnem prikazu gašenja požara z gasilno peno.

Policisti so v sodelovanju z agencijo za varnost v cestnem prometu pripravili številne

predstavitve. Simulator vožnje z motorjem, pijana očala, »Vidko« in avtosedež so le nekatere od številnih dejavnosti. Predstavili sta se tudi policijska konjenica in enota s policijskimi psi. Policisti so pravi akcijski prizor odigrali ob predstavitvi uporabe prisilnih sredstev, kjer ni manjkalo niti streljanja med policijo in oboroženim izgrednikom.

Prikaz, kako poteka reševanje ponesrečenca v gorah, so prikazali člani celjske postaje Gorskoreševalne zveze Slovenije. Svojo vlogo pri iskanju

pogrešanih oseb so predstavili člani društva radioamaterjev iz Rogaške Slatine, ki so postavili več metrov visoko anteno in s pomočjo radio vez »kleptali« s širnim svetom.

Že drugo leto zapored je bila prireditev tudi del projekta Teden otroka, ki ga v Rogaški vodi tamkajšnja knjižnica. Knjižničarke so z otroki izdelovale policijske loparčke in mozaik intervencijskih vozil. Otroci so imeli možnost poslikave obraza. Med drugim so se lahko prelevili v risane junake, na

primer v priljubljene Tačke na patrolji. Malo večji otroci so preizkusili družabno igro Gasilska brigada. Nastopila je tudi plesna skupina Kuš ni me z več kot 50 plesalci.

Mitja Škrabl, ki že od začetka skrbi za organizacijo prireditve, je vesel, da je pobuda združene predstavitve enot zaščite in reševanja naletela na tako dober odziv obiskovalcev. »Z zanimanjem dogodek spremljajo tudi tuji turisti. Obetavno že gledamo v leto 2020, ko bomo obiskovalcem ponovno pripravili nove in še bolj zanimive predstavitve na deseti izvedbi dogodka.«

MŠ, foto: FOTO ZORIN

Utrinek z razstave na dan odprtja

Razstavljalo 55 likovnikov amaterjev

Kulturno-umetniško društvo Polzela, Občina Polzela in tamkajšnja izpostava javnega sklada za kulturne dejavnosti so na Gori Oljki pripravili dvodnevno, in sicer že 29. likovno kolonijo prijateljstva po vrsti.

Pod strokovnim vodstvom slikarja Tomaža Milača je dva dni ustvarjalo 44 slikarjev amaterjev iz različnih krajev Slovenije, sodelovalo je tudi enajst učencev OŠ Polzela z mentorico Uršo Ju-

hart. Zavzeli so različna mesta v okolici cerkve na Gori Oljki in ustvarjali akrilne ter oljne umetnine. Motivika je bila zelo raznolika.

Dela, ki so jih ustvarili, so v petek, 11. oktobra, postavili na ogled v mali dvorani Kulturnega doma Polzela. Razstava je na ogled do 21. oktobra, nato bo do 30. oktobra na ogled na gradu Komenda. Na njenem odprtju so zbrane pozdravili predsednik KUD Polzela Marko Slokar, predsednik odbora JSKD OI Žalec Milan Vogrinc in strokovni

vodja kolonije Tomaž Milač. Slednji je povedal, da so v dveh dneh kolonije na Gori Oljki nastajali zanimivi motivi v različnih tehnikah, med drugim tudi tihožitja. Nekaj zahvalnih besed sta zbranim namenili tudi predsednica likovne sekcije Mojca Korošec in mentorica Urška Juhart. Razstavo je odprl podžupan Občine Polzela Miloš Frankovič, v kulturnem programu so nastopili glasbeniki tamkajšnjega kulturno-umetniškega društva.

TONE TAVČAR

Dvojno praznovanje

Generacija 5.b-razreda celjskega učiteljskega se je v gostišču Pri mlinarju v Gotovljah zbrala na 55-letnici mature.

V razredu so bili le trije fantje, medtem ko je bilo 30 deklet iz Zasavja, s celjskega območja, iz Velenja, s Kozjanskega in Savinjskega. Na obletnico mature je dopotovala tudi sošolka, ki že desetletja živi v Kanadi. Vsako leto drugo soboto v oktobru obujajo spomine, letos

so jih s še posebnim razlogom, saj je celjsko učiteljske praznovalo 70-letnico. Takrat je pedagoško izobraževanje trajalo pet let. S celjskega učiteljskega so odšli v osnovne šole v regiji izvrstni pedagoški delavci. Gimnazija Celje – Center je zgledna naslednica celjskega učiteljskega.

JV
Foto: SHERPA

Slovinci na slovitem dirkališču Formule 1

Na 5. mednarodnem tekmovanju s športni-
mi vozički za invalide »Rezept-Sport Wheel-
chair Halfmarathon« na slovitem dirkališču
Formule 1, na avtodromu v olimpijskem So-
čiju v Rusiji, sta nastopila tudi Slovenci in v
svojih kategorijah dosegla izjemen uspeh.
Aleš Povše je v kategoriji T33/T34/T52 za-
sedel 3. mesto in s tem postal prvi in edini
tujec, ki je prejel pokal v vseh petih letih
tega prestižnega tekmovanja. Janez Hudej,
štirikratni udeleženec paraolimpijskih iger
in evropski prvak v atletiki, je po dvajsetih
letih ponovno sedel v formulo in pri svojih 57
letih v absolutni kategoriji dosegel 12. mesto.

Tekma, ki so jo organizirali Vseruska zveza
invalidov – VOI, Zveza za šport invalidov Ru-
sije – RSSI in invalidski fond Enotna država in
katere se je udeležilo 33 tekmovalcev iz Rusije,
Francije, Italije, Armenije, Kazahstana in Slo-
venije, je bila obenem tudi izbirna tekma ruske
»zbornaje komande« za poletne paraolimpijske
igre Tokio 2020, zato so bili tam najboljši ruski
atleti, ki se z vožnjo na 21 kilometrov ukvarjajo
profesionalno in si s tem služijo tudi kruh.

Rezept-Sport polmaraton je tekma, ki ji v
svetu tekmovanja v formulah za invalide ni
para. Njeno prizorišče je na slovitem avtodro-
mu v olimpijskem parku Soči ob Črnem morju

samo dva tedna po dirki svetovnega prvenstva
v Formuli 1, veliki nagradi Rusije. Tekmovanje
je rezervirano večinoma za 33 profesionalnih in
perspektivnih ruskih atletov, med katerimi je le
peščica povabljenih športnikov invalidov iz dru-
gih držav. Tekmovalci morajo 21 kilometrov dol-
go progo prevoziti v uri in pol, nato tekmovanje
prekinejo. Letos je tekmovalo zgolj šest tujcev,
ki so dobili posebno vabilo Mikhaila Terentjeva,
predsednika vseruske zveze invalidov – VOI,
šestkratnega paraolimpijca in večkratnega do-
bitnika paraolimpijskih medalj.

Za Slovence predstavlja povabilo na to tek-
mo presežek, saj je tekmovanje v polmara-

tonu s športnimi vozički v Sloveniji skoraj
v celoti zamrlo. Janez Hudej je štirikratni
udeleženec paraolimpijskih iger in evropski
prvak v atletiki, ki je po dvajsetih letih ponov-
no sedel v formulo in pri 57 letih v absolutni
kategoriji dosegel zavidljivo 12. mesto s časom
1:14:50.6. Aleša Povšeta v Rusiji poznajo
kot izjemnega potapljača. V Soči je odpotoval
zgolj z željo, da bi 21 kilometrov odvozil v
odmerjenem času 90 minut. To mu je uspelo
več kot odlično, saj je s časom 1:25:09.0 v
svoji kategoriji nepričakovano dosegel izje-
mno 3. mesto.

JH

Sekaško tekmovanje v Latkovi vasi

V soboto, 19. oktobra, je bilo v Latkovi vasi pri Prebol-
du že šesto sekaško tekmovanje lastnikov slovenskih
gozdov Uniforest 2019, hkrati je bil organiziran tudi
hišni sejem omenjenega podjetja.

Na tekmovanju je sodelovalo 31 tekmovalcev iz osmih
društev lastnikov gozdov in desetih tekmovalnih ekip. Tek-
movanja so se udeležile tudi tri predstavnice nežnejšega
spola in prikazale odlično predstavo. Kot posamezniki in
ekipno so se pomerili v disciplinah kombiniran rez, pre-
cizni rez, zasek in podžaganje, podiranje na balon ter
kleščenje. Prvo mesto med ekipami je zasedla ekipa Du-
seti Šoštanj, drugo mesto ekipa Brlec1 in tretje ekipa SSD
Uniforest 1. Med posamezniki je prvo mesto v skupnem
seštevku zasedel Stanko Goličnik, za kar je prejel 14-dnevni
brezplačni najem gozdarske žičnice Cobra s postavitvijo
in izobraževanjem o njenem delovanju. Drugo mesto je
zasedel Aleksander Bobovnik in tretje Janko Mazej.

Lepo vreme je privabilo veliko obiskovalcev, ki so lah-
ko uživali v glasbenem izboru didžeja Mihe, si ogledali
predstavitve čisto nove gozdarske žičnice Cobra, rezalno-
cepilnih strojev Titan 40/20 premium in Titan 43/20J stan-
dard ter ležkega cepilnika Magnum 32 podjetja Uniforest,
traktorje Massey Ferguson podjetja Agritech in gozdarsko
prikolico podjetja Profi kmet. Dodatno je prodajalna Uni-
forest na ta dan ponujala obilo popustov.

VB, foto: MIRAN OROŽIM

S plesom, z boksom in jogo do učinkovitih zaposlenih

Upokojitvena starost se
zvišuje in z njo odgovornost
do skrbi za zdravje zapo-
slenih. Pristojne službe v
Cinkarni Celje vsak mesec
izvedejo preventivno zdra-
vstveno delavnico ter sku-
pne športne dejavnosti za so-
delavce. Letno se jih udeleži
več kot polovica zaposlenih.

V 40 letih delovne dobe na
delovnem mestu v povpre-
čju preživimo več kot osem
tisoč šeststo dni, je izračunal
Nacionalni inštitut za javno
zdravje. Čeprav je zdravje
predvsem odgovornost po-
sameznika, se tudi podjetja
zavedamo pozitivnih učinkov
zdravega načina življenja za-
poslenih. Zdravi zaposleni so
bolj motivirani in inovativnej-
ši, kar se odraža tudi v kako-
vostnem delu in proizvodih.

Služba za varnost in zdrav-
je pri delu Cinkarne Celje v

sodelovanju s številnimi or-
ganizacijami iz regije enkrat
mesečno za zaposlene pripra-
vijo različne delavnice za pro-
mocijo zdravja. Udeležba je
prostovoljna, v povprečju se
vsake udeleži 60 zaposlenih,
nekateri delavnice naenkrat
privabijo tudi več kot 200 cin-
karnarjev. Veliko zanimanja
je predvsem za merjenje ho-
lesterola, trigliceridov, slad-
korja v krvi.

Cinkarna je eno redkih
podjetij s tako raznolikim
programom za promocijo
zdravja na delovnem mestu.
Predsednik uprave – general-
ni direktor Cinkarne Celje
Tomaž Benčina – odločitev
o tem pojasnjuje: »Naš cilj
so zaposleni, ki radi hodijo
v službo in dobro delajo.
Upokojitvena starost se zvi-
šuje, zato je krepitev zdravja
posameznikov še pomemb-

nejša. V podjetju smo kupili
in v gasilsko vozilo name-
stili avtomatski defibrilator,
za katerega želimo, da ga
zaposleni znajo uporabljati,
saj lahko v vsakem trenutku
rešijo življenje sodelavcu.
Organiziramo meritve mi-
neralne gostote za zgodnje
odkivanje osteoporoze,
preglede vida, odkrivanje
povišane maščobe v krvi in
tako naprej. Prepričani smo,
da lahko vsak najde in naredi
nekaj zase.«

Ohranjanje tradicije skupnih športnih dejavnosti

Čeprav v Sloveniji že enajst
let velja Zakon o varnosti in
zdravju pri delu v Sloveniji,
ki delodajalcem nalaga obve-
znosti s področja promocije
zdravja, ima podjetje precej
bogatejšo tradicijo vlaganja

v zdrav življenjski slog zapo-
slenih.

»Uporabljajo lahko površine
za rekreacijo znotraj podjetja.
V večnamenskem prostoru
organiziramo plesne vaje in
namizni tenis, v oblaženjeni
telovadnici imamo boks, bad-
minton, taj bo, jogo in neka-
tere druge vadbe. Podpiramo
tudi delovanje številnih špor-
tnih sekcij znotraj podjetja, kot
so kolesarji, planinci, kegljači,
tenisači, plavalci, nogometaši,
hokejisti, odbojkarji. Zaposleni
lahko obiskujejo tudi fitnes in
funkcionalne vadbe,« našteva
član uprave, delavski direktor
in vodja kadrovske-spolne
službe **Marko Cvetko**.

Enkrat mesečno vse zapo-
slene ob prihodu v službo
čaka zdrav zajtrk, vsi lahko
uporabljajo različne počitni-
ške zmogljivosti ob morju, v
zdraviliščih in gorah. V cin-
karni nekajkrat letno organi-
zirajo kolesarjenje v službo in
skupne športne dejavnosti ter
skrbimo za kulturne vsebine
v okviru Cinkarniških večer-
ov v Antiki.

ŠK

Ste slišali kako dobro šalo? Pošljite nam jo na Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje in če se bo tudi nam zdela smešna, jo bomo objavili.

Nabrušeni noži

Nekega večera sem bil pri ljubici. Ko sva bila lačna, sem začel kuhati. Nože je imela nenabrušene. Medtem ko sem jih brusil, sva se zafrkala na račun njenega moža, češ da je res neuporaben, saj nožev nikoli ne nabrusi. Med kuhanjem sem začel razmišljati, da jih tudi sam doma nikoli ne nabrusim, pa so zmeraj nabrušeni ...

Hrana in pijača

Miha: »Jože, a bova danes gledala tekmo pri tebi?«
Jože: »Ja, seveda. Pridi.«
Miha: »A prinesem kaj hrane in pijače?«
Jože: »Seveda, prinesi pico, čips in štiri konzerve piva.«
Miha: »Si prepričan, da bo to dovolj?«
Jože: »Seveda, dovolj bo. No, če boš pa ti kaj pil in jedel, pa še zase kaj prinesi.«

Zamuda

»Kaj ti je žena rekla, ko si prišel tako pozno domov?«
»Nič posebnega, ta dva sprednja zoba pa sta itak morala ven ...«

Zid

Dva pošteno pijana sta se peljala iz gostilne proti domu. Prvi je začel kričati: »Polde, pazi na zid! Pazi na zid«
Bum! Tresk!
Naslednje jutro v bolnišnici: »Polde, ti si en bik! Sem ti rekel, da pazi na zid, ti pa nič!«
Polde: »Kako za vruga naj bi pazil, če si pa ti vozil!«

Ne moti

Zaradi velikega števila študentov v dvorani si je profesor omislil mikrofona in pred predavanjem vprašal: »Ali me študentje v zadnji vrsti slišite?«

Krompir je eno od živil, ki zelo pomaga pri hujšanju. A treba ga je okopavati, ne jesti.

V arabskem svetu ima lahko moški toliko žena, kolikor jih lahko vzdržuje. To pomeni, da bi pri nas trije moški lahko imeli eno ženo.

Srednješolska ljubezen

desetletje	10 let
stolejte	100 let
tisočletje	1000 let
	2,5 mesca

V moji družini sem jaz duhovni vodja. Karkoli rečem ali predlagam, vsi se križajo ...

Direkcija za ceste je opravila prenovo.

Vprašal jo je: »Kaj bi ti moral dati, da bi te lahko božal?«
Ona: »Narkozo.«

Kdaj veš da si star? Ko s svojimi zobmi ne spiš več v isti sobi.

TRENUTEK, KO SKAPIRAŠ, DA NI DENAR NAJPOMEMBNEJŠI PAPIR NA SVETU.

Oven

Mars vam nasprotuje, zato boste večkrat imeli občutek, da kljub trudu ne pridete nikamor drugam kot na začetek. Tisto, kar bo najprej izgledalo kot krasna priložnost, se lahko kasneje pokaže kot preveliko tveganje. Ne odločajte se po trenutnem navdihu, potreben je treznejši razmislek. Če se boste v soboto odpravili na pot, velja velika previdnost.

Bik

Nekdo močno načenja vaše živce in najraje bi mu povedali, kar mu gre. To je zadnje, kar vam svetujemo. Ohranite mirne živce in mirno kri, saj z napadom tokrat ne bi dosegli prav nič. Uran v vašem znaku botruje hitrejši dinamiki in tudi nepredvidenim spremembam. Tudi če boste vse upoštevali in načrtovali, boste lahko še vedno presenečeni. Bodite prijazni do vseh!

Dvojčka

V četrtek bo nastopil vaš vladar Merkur retrogradno gibanje, v katerem bo kar tri tedne. Pohiteti boste morali z delom, sicer se bo nabral precejšen zaostanek. Pod pritiskom boste delali še bolje. Z Marsom boste ubrani, zato boste sposobni večjih fizičnih naporov. Vaša volja bo na trenutke šibka, zato se potrudite.

Rak

Merkur v sorodnem znaku, ki je v tem tednu retrograden, vam bo omogočal, da boste razrešili situacijo iz preteklosti. Do osebe, ki vam vedno vzame preveč časa, tokrat ne boste preveč razumevajoči. Večkrat ste že povedali ene in iste stvari, vendar ne padajo na plodna tla. Družina vam ogromno pomeni, vendar je zadnji čas, da se posvetite tudi sebi.

Lev

Dobro se boste morali organizirati, saj bo lahko čas vaš največji sovražnik. Roki vas bodo preganjali, neprestano boste v naglici reševali najnujnejše. Tudi vi boste občutili vibracije retrogradnega Merkurja, ki lahko povzroči kakšno zmešnjavo ali napačno razumevanje. Povabilu, ki ga boste prejeli, se boste hoteli najprej izmuzniti. Kasneje si boste premislili in ne bo vam žal.

Devica

Pridni in delavni boste, kot je v vaši navadi. Vaš vladar Merkur potuje retrogradno in vam omogoča, da naredite red. Uspešno se lahko lotite reševanja neke finančne situacije, ki vam že dlje ne da miru. Vzelo vam bo kar nekaj časa, vendar se bo splačalo. Brez potrebe se boste obremenjevali z vsem. Sprostite se.

HOROSKOP JE ZA VAS NAPISALA DOLORES.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

Tehtnica

Mars v vašem znaku vam prinaša po eni strani več energije in po drugi tudi nestrpnost. Previdno, mimogrede so lahko vaše reakcije pretirane, vi sami pa ste lahko premalo strpni. Če vas bo nekdo prosil za uslugo, boste pripravljeni pomagati. Sami ne boste ostali praznih rok, čeprav ne boste iskali koristi. Bo pa zato vaš občutek zadovoljstva večji.

Škorpion

Sonce in Merkur, ki je zadolžen za delo in komunikacijo, sta v vašem znaku, zato ste lahko zelo uspešni. Prijaznost je vrlina, ki je zelo cenjena, in o tem se boste ponovno prepričali. Uporabite to taktiko in odprla se vam bodo vrata, na katera ste že zaman trkali. V medosebnih odnosih bo več strasti, neposrednosti in prijaznih besed, zato lahko preživljate kakovostne dni.

Strelec

Prvi dan novembra bo vstopila v vaš znak Venera in se pridružila Jupitru. Oba planeta slovita kot ena najbolj prijaznih, zato boste v prihodnjih dneh velikokrat deležni njunih prijetnih vibracij. Nekdo vas bo oblegal, kar vam bo po eni strani všeč, po drugi pa tega ne boste pripravljeni pokazati. Tako se samo vrtite v začaranem krogu, namesto da bi napredovali.

Kozorog

Od petka do nedelje opoldne boste gostili Luno v svojem znaku. Še zlasti petek, dan spomina na vse, ki jih ni več med nami, bo izredno umirjen, takšno bo tudi sobotno dopoldne. Sicer bo v tem tednu neka poslovna ponudba mikavna, vendar z odločitvijo ne hitite. Čas bo prinesel svoje, počakajte vsaj do sredine decembra, ko bo situacija bistveno bolj jasna.

Vodnar

V ponedeljek bo nekoliko stresen začetek novega delovnega tedna. Pravi lunin krajec bo prav v vašem znaku, treba bo več prilagajanja ljudem in okoliščinam. Še posebej bodo izpostavljeni medosebni odnosi med spoloma. Neka oseba bo poskrbela za živahno dogajanje v tem času. Še posebej lepe so lahko večerne ure v teh dneh, zato poskrbite za družabne večere.

Ribi

Retrogradni Merkur v sorodnem znaku jo lahko zagode tudi vam, če ne boste previdni. Intuicija vam bo pravilno svetovala, zato prisluhnite občutkom. Razum se seveda ne bo strinjal, saj vam bo postavljal na pot ovire, ki jih morate prehoditi. Rešitev imate pred seboj. Zadnji čas je, da predelate odnos z osebo iz preteklosti, saj vam še vedno jemlje duševni mir.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Cena 2,19 EUR/min

Nagradna križanka

3K

POREDEN OTROK (EKSPR.)

MORSKE KRAVE

TERBUJ

DRŽAVA V JZ AFRIKI

KRAJ PRI DOMŽALAH

ITALIJANSKI PISATELJ (UMBERTO)

LJUBLJANSKA PLESNA SOLA

Povsod z vami

PRITRDLNICA

PRIPOVEDNIK

SLOVENSKA PEVKA (STANKA)

NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA

ŽELJA, SLA

RUBEN RADICA

NEKDANJA RTV-NAPOVEDOVAJKA KALAN

SLOVENSKA PISATELJICA (DESA)

V PRVOTNO BESEDILLO VSTAVLJENE BESEDE

17

10 GRAMOV KRTINA

14

NASELJE V OSREDNJEM DELU POHORJA

3

VELIK STRAH ZVOK DOLOČENE VIŠINE

15

ZNIŽAN TON E

EVROPSKA OTOŠKA DRŽAVA TALU

OTROK, STAR ENO LETO

11

2

NEKDANJA ODDAJA NA RTS MARIBOR

2

PREBIVALEC LOKE

EVGEN CAR

PRISTOJBINA ZA TEHTANJE

3K

PREDPLAČILO CELOTNO AVTORJEVO DELO

OSEBNI ZAIMEK

PIŠTOLA (KNUŽ.)

JOHN OSBORNE

ČRNILO (POG.)

KMEČKI, OBMORSKI

ZNAMKA NEMŠKIH AVTOMOBILOV

ODISEJEV OTOK

SL. ALPINIST (ALEŠ)

VISOKO-KALORIČNO GORIVO

ČEBULAR (NAR.)

STRANSKA DELA TRUPA

GLASNO IMENOVANJE

ZELIŠČE

OZNAKA ZA VOLTAMPER

ROK MATEK

LAVO ČERMELJ

PREBIVALEC AMANA

12

KRIŽANKA & UGANKE

PRILASTEK

KAR SE KOMU VRNE

AMERIŠKI IGRALEC HUNTER

KROŽNIK OVALNE OBLIKE

VZTRAJNO NAPROŠANJE

POVABLJENEC KELLY LEBROCK

ŽENSKA, KI USTVARI UMETNIŠKO DELO

AMERIŠKI IGRALEC (JOHN)

16

GLAVNO MESTO MAROKA

IVAN ČARGO

SPOLNA SLA

NERAZSEKAN KOS DEBLA

JAHČEV PRIBOR

6

GRENKA BREZALKOH. PIAČA

MOLIBDEN

RAZMERJE MED DVEMA CELIMA ŠTEVILOMA

SMERNICE, GIBANJA

SUDOKU 385									
1		8		2		6			
9				5	7				
						4	9		
	1	2							
			1						8
	6		4	3		1		2	
5	2	3			6				
						9	8		
					3				

SUDOKU 76									
						7		1	
		3	8	5		4			
		5	9		4				
						9	2		
8					7	5			
7	2				9	3			
						1		6	
	9		3						
	3	6	7	8					

REŠITEV SUDOKU 384

3	9	5	1	4	8	2	7	6
6	2	8	9	5	7	4	3	1
4	1	7	2	3	6	5	8	9
5	4	3	7	2	9	6	1	8
9	7	1	6	8	4	3	5	2
8	6	2	3	1	5	7	9	4
1	3	9	4	7	2	8	6	5
7	5	4	8	6	1	9	2	3
2	8	6	5	9	3	1	4	7

REŠITEV SUDOKU 75

6	3	4	2	8	1	7	9	5
7	5	8	6	9	4	2	3	1
1	2	9	5	3	7	4	8	6
8	4	5	1	7	9	3	6	2
9	7	2	3	6	8	5	1	4
3	1	6	4	2	5	8	7	9
4	8	7	9	1	2	6	5	3
2	6	1	8	5	3	9	4	7
5	9	3	7	4	6	1	2	8

Pri žrebanju bomo upoštevali kupone s pravilnim geslom, ki ga dobite iz oštevilčenih polj. Rešitve nam pošljite na naslov: NT&RC, Prešernova ulica 19, 3000 Celje, do torka, 5. novembra.

Geslo iz številke 43: Krompirjeve počitnice

Izid žrebanja

- nagrado**, kupon za enkratni obisk fitnesa ali skupinske vadbe v Top-Fitu Celje in majico NT&RC, prejme: **Urška Kerner iz Dobrne**.
 - nagrado**, darilni bon za Studio Lotus v Vojniku in kupona za dve kavi v Caffè Stenga v Celju, prejme: **Tomaž Brumec iz Vojnika**.
 - nagrado**, kuhinjski krpi NT&RC, prejme: **Doroteja Krofil iz Petrovč**.
- Nagrajencem čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti.

ROČNO IZBRANI SUDOKUJI NAJVIŠJE KAKOVOSTI.

Z VAMI ŽE OD LETA 2006.

0,0% DVOMA

EST. 3K 2006

SUDOKU

NAJVIŠJA KAKOVOST

www.trik.si

Nagradni razpis

- nagrada**: kupon za enkratni obisk fitnesa ali skupinske vadbe v Top-Fitu Celje in majica NT&RC
- nagrada**: darilni bon za Studio Lotus v Vojniku in majica NT&RC
- nagrada**: kuhinjski krpi NT&RC

novi tednik

Vedno z menoj!

KUPON

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17							

Ime in priimek:

Naslov:

Obkrožite: a) sem naročnik b) občasni bralec Novega tednika

Podpis:

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravljalec podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči v primeru, da je izžreban, dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisnega preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli preklic soglasje za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernova 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

www.nt-rc.si

radio celje

Boho pokrivala na tednu mode

Pretekli teden se je Muzej za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani spremenil v prostor mode. Jesenska izvedba ljubljanskega tedna mode je bila pravi modni spektakel. Celjska oblikovalka modnih pokrival Špela Strašek, ki deluje pod blagovno znamko Boho headwear, se je tokrat predstavila z modno oblikovalko Barbaro Franjič, ki oblikuje pod blagovno znamko Patricia Pie. Špela je predstavila 15 pokrival, vse v slogu romantičnih petdesetih let, podobno kot oblačila oblikovalke. Kot se je pohvalila Špela, je bil odziv na njena naglavna pokrivala zelo dober, tudi tako, da so po reviji obiskovalke kupile njene izdelke.

Foto: Jure Makovec

Omladič in Ročnik skupaj tudi na odprtju

Brez **Gvida Omladiča** (levo) in **Tomaža Ročnika** v Arnovskem gozdu ne bi bilo Lidlovega logističnega centra. Brez njiju sicer tudi marsičesa drugega ne bi bilo. Omladič, nekdanji šef in lastnik trgovske družbe Era, je zgodbo o logističnem centru, ampak svojem, začel že pred petnajstimi leti, a je potem zašel v finančne težave. Koliko od 70 milijonov evrov vredne naložbe, pri kateri je »piskrček pristavil« tudi Ročnik, je padlo v njun žep, je poslovna skrivnost. Sta si pa oba ob odprtju z velikim zanimanjem ogledala zunanost in notranost centra.

Foto: SHERPA

Ponosna starša

Alenka in **Nenad Firšt** sodita med tiste starše, ki lahko pogosto ponosno sedijo v prvih vrstah koncertnih in drugih dvoran. Vsi njuni trije sinovi, Miha, Leon in Peter, so odlični glasbeniki. Miha se loteva še drugih umetniških zvrsti in tako se je nedavno že drugič predstavil tudi kot igralec, prvič tudi kot interpret svojega avtorskega besedila Komedija o artu. Požel je številne pohvale in tudi ponosna starša sta gotovo dodala kakšno.

Foto: SHERPA

Gorazd Škof, legendarni rokometni vratar, je branil tudi na tokratni zvezdniški tekmi. Da ni bil tako dober zaradi vmesnega »dopinga«?

Večer zvezd

Slovo dveh rokometcev, Luke Žvižjeja in Uroša Zormana, ki sta z Rokometno simfonijo pred tednom v Zlatorogu zaključila aktivno igralsko kariero, je privabilo številne znane iz sveta športa, politike in gospodarstva.

Foto: SHERPA

Manjkal seveda ni niti Veselin Vujović (levo), selektor slovenske rokometne reprezentance, ki je bil takole vesel **Zorana Jankovića**.

Nova vas ni Dečkovo naselje!

Primož Posinek, predsednik celjske Mestne četrti Dečkovo naselje, se je razveselil naše reportaže s finalnega pumptrack tekmovanja v prejšnji številki Novega tednika. Hkrati pa je bil na družbenem omrežju FB kar precej nejevoljen, ker je avtor reportaže Robert Gorjanc zapisal, da se poligon z grbinami, ki je eden od mikavnejših v Sloveniji, nahaja v Novi vasi in ne v Dečkovem naselju. Avtor se je branil, da ni edini v Celju, ki je ponotranjil splošno prepričanje, da se stanovanjska soseska, ki je v zadnjih letih zrastle na obeh straneh Ulice mesta Grevenbroich, šteje za Novo vas. Hkrati pa je obljubil, da si bo v službi nad pisalno mizo namestil najnovejši zemljevid knežjega mesta, da ne bo več zagat pri določanju mestnih četrti. Primož Posinek, ki prizadevno brani meje svoje četrtne skupnosti, si seveda zasluži pohvale za zanimive in uspešne projekte. Kdo ve, če ni tudi z mobilnim telefonom lovil kak dokaz o tem, v kateri MČ je pumptrack poligon.

Foto: Grupa